

# Obec Nižná

027 43 Nižná Nová doba 506

---

## ***KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA OBEC NIŽNÁ ZA ROK 2014***

V Nižnej dňa 28.12.2015

Predkladá: Bečková Jana  
Samostatný organizačný referent

**Ing. Rosina Jaroslav**  
Starosta obce

**OBSAH**

|                                                                     | <b>str.</b> |
|---------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1. Základná charakteristika konsolidovaného celku                   | 3           |
| 1.1 Geografické údaje                                               | 3           |
| 1.2 Demografické údaje                                              | 4           |
| 1.3 Ekonomické údaje                                                | 5           |
| 1.4 Symboly obce                                                    | 7           |
| 1.5 História obce                                                   | 7           |
| 1.6 Pamiatky                                                        | 11          |
| 1.7 Významné osobnosti obce                                         | 13          |
| 1.8 Výchova a vzdelávanie                                           | 15          |
| 1.9 Zdravotníctvo                                                   | 17          |
| 1.10 Sociálne zabezpečenie                                          | 18          |
| 1.11 Kultúra                                                        | 18          |
| 1.12 Hospodárstvo                                                   | 18          |
| 1.13 Organizačná štruktúra obce                                     | 19          |
| 2. Rozpočet obce na rok 2014 a jeho plnenie                         | 25          |
| 2.1 Plnenie príjmov za rok 2014                                     | 26          |
| 2.2 Čerpanie výdavkov za rok 2014                                   | 27          |
| 2.3 Plán rozpočtu na roky 2015 - 2017                               | 27          |
| 3. Hospodárenie obce a rozdelenie výsledku hospodárenia za rok 2014 | 28          |
| 4. Bilancia aktív a pasív v celých €                                | 29          |
| 4.1 Aktíva                                                          | 29          |
| 4.2 Pasíva                                                          | 29          |
| 5. Vývoj pohľadávok a záväzkov v celých €                           | 38          |
| 5.1 Pohľadávky                                                      | 38          |
| 5.2 Záväzky                                                         | 40          |
| 6. Hospodársky výsledok                                             | 40          |
| 7. Ostatné dôležité informácie                                      | 46          |
| 7.1 Prijaté granty a transfery                                      | 46          |
| 7.2 Poskytnuté dotácie                                              | 48          |
| 7.3 Významné investičné akcie v roku 2013                           | 48          |
| 7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti                             | 48          |
| 7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia       | 49          |

## Úvod

V súlade s ustanoveniami § 20 a § 22 ods. 10 Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov predkladáme výročnú správu a konsolidovanú výročnú správu obce Nižná za rok 2014. Z novelizácie zákona o účtovníctve, t. j. zo zákona z 1. decembra 2011 č. 547/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov vyplýva možnosť účtovným jednotkám, ktoré majú povinnosť zostavovať konsolidovanú výročnú správu aj individuálnu výročnú správu spojiť obe výročné správy a údaje do jedného dokumentu, t. j. konsolidovanej výročnej správy.

Dňa 27.09. 2015 bol v našej obci audítorkou Ing. Emíliou Franekovou z Hornej Lehoty vykonaný priebežný audit účtovníctva za rok 2014. Predmetom overovania boli prvotné účtovné doklady za rok 2014, overenie správnosti účtovania podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a platných postupov účtovania.

Ročná účtovná závierka obce Nižná bola overená audítorkou Ing. Emíliou Frankovou z Hornej Lehoty dňa 29. 12. 2015, kedy bol vykonaný záverečný audit našej obce za rok 2014. Správa audítora tvorí prílohu tohto materiálu.

Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky pre samosprávu je od 1. januára 2009 zákonnou povinnosťou. Cieľom konsolidovanej účtovnej závierky je poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke – princíp fiktívnej ekonomickej jednotky ako aj lepšie riadenie konsolidovaného celku, jeho majetku a záväzkov, nákladov a výnosov. Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky je proces nasledujúci po zostavení individuálnej účtovnej závierky.

## Konsolidovaná výročná správa obce Nižná za rok 2014

### 1. Základná charakteristika obce Nižná

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

#### 1.1 Geografické údaje

Nižná leží na širokej aluviálnej terase rieky Oravy nazývanej „Roveň“. Táto široká "roveň" (nížina = Nižná) vznikla postupným ukladaním kameňa, štrku a piesku príválovými vodami z topiaceho sa ľadu v teplejších obdobiach doby ľadovej. Má vrchovinový až hornatinový reliéf s výškovým rozpätím 560-1 222 m n. m. (573 m n. m. - stred obce). Leží v strednej časti Oravskej vrchoviny a na východných svahoch Oravskej (Budínskej) Magury.

Oravskú vrchovinu v tejto oblasti tvorí najmä bradlové pásmo, budované z tvrdých jurských vápencov. Útesová časť vrchoviny je preto geologicky veľmi zložitá, krajinársky rozmanitá a jedinečná. Jej pestrý povrch je súčasne nápadne odlišný od vyrovnaných, pravidelných tvarov flyšových hornín Budínskej Magury a Skorušinských vrchov. V prírode to môžeme pozorovať ako pás útesov (vápencové skalky), na ktoré nás upozorňuje najmä impozantná Ostražica (767,7 m n. m.). Napriek výškovej prevahe "magurskej" (Budín - 1 222 m n. m.) a "skorušinskej" (Prasatín - 856 m n. m.) (dominanty chotára) možno právom vyzdvihnúť krajinársko-estetické hodnoty a turistickú atraktivnosť mohutných útesov Ostražice. Strmé svahy, bralá a sťažená prístupnosť vrcholu poskytli v dávnej minulosti podmienky aj pre vznik strategicky najvýhodnejšie situovanej pravekej usadlosti na pravom brehu rieky Oravy - opevneného halštatského hradiska, ktoré bolo významným centrom už od konca mladšej doby bronzovej. Okrem prírodných hodnôt má teda kužeľovitá Ostražica aj pozoruhodný historický a kultúrny význam. Z historického - paleontologického hľadiska je zaujímavá aj lokalita starého lomu východne od Kováčovej (715 m n. m.), kde sa našli viaceré vzácne skameneliny (amonity, trilobity, numulity). Podľa zemepisnej polohy a nadmorskej výšky priradíme chotár Nižnej do mierne teplej až mierne chladnej oblasti s bohatými zrážkami.

#### Rieka Orava

Ďalším, osobitnú pozornosť zasluhujúcim si krajinným prvkom v chotári Nižnej je rieka Orava so sieťou menších ľavostranných prítokov a Studený potok (Studená), ktorým sa ťahá aj juhozápadná hranica katastra. Tieto rieky dodnes patria k najčistejším tokom Slovenska. Zachovalé, plne rozvinuté brehové porasty a čistá voda poskytujú vhodné podmienky na existenciu druhovo pestrých spoločenstiev rastlín a živočíchov. Na rozdiel od Oravy, ktorá má v chotári charakter pokojnej podhorskej rieky s nehlboko klenutými zákrutami a jemným dnom, je Studený potok od prameňa až po ústie pri Červenej skale (Lučivný 840 m n. m.) divokou horskou bystrinou. Súčasne je zaujímavý z hľadiska vývoja riečnej siete. Práve údolie Studeného potoka je v podstate jedinou oblasťou Oravy, kde sa výrazne prejavila činnosť ľadovcov. Mohutný ľadovec, ktorý uložil v Zuberskej kotline morénu, bol príčinou povodní v teplejších obdobiach. Rozvodnená Studená donášala žulové balvany až po dnešné ústie do Oravy a pri vlastnom ústí doniesla súčasne mohutný náplavový kužeľ zo žulového materiálu. Studený potok tým, že prudko naráža na Oravu a prináša množstvo balvanov, tlačí Oravu neustále proti stenám Červenej skaly a tak výrazne mení aj charakter toku rieky pod Nižnou.

## Flóra

V lesných porastoch, súvislejšie komplexy ktorých sa nachádzajú vo vyšších polohách Oravskej Magury (Budín, Kýčera, Zmrazov, Lučivný) a Skorušinských vrchov (Prasatín, Solisko, Krásnický vrch) prevláda smrek obyčajný, miestami je vtrúsená jedľa a buk. Na Prasatíne je početnejšia borovica lesná a breza bradavičnatá. Z bylín nájdeme v lesoch typických zástupcov jedľobučín so smrekom ako je kyslička obyčajná, zubačka cibulkonosná, tŕňovka dvojlistá, kopytník európsky, srnovník purpurový, žindava európska, pakost smradľavý. Na rozvoľnených miestach sú hojné čučoriedky a na rúbaniskách jahody, maliny, vŕba úzkolistá, Veronika lekárska. Hubárske terény (hríb smrekový, suchohrúb, plávka, bedla, kuriatka, podpňovka) lákajú zberateľov. Druhovo pestré a esteticky pôsobivé sú spoločenstvá na brehoch vodných tokov. Tieto zaraďujeme do skupiny jelšových a jaseňovo jelšových lužných lesov podhorských a horských. Farebnou pestrosťou pútajú porasty veternice hájnej a iskerníkovitej, blyskáč jarný, chochlačka plná, netýkavka nedotklivá, hluchavka škvrnitá. Miestami je hojná, na jar vyhľadávaná snežienka jarná. Príjemnou vôňou na seba upozorňuje lykovec jedovatý. Na brehoch Studeného potoka rastie dekoratívna myrikovka nemecká a divozel. Z biologického a estetického hľadiska sú krovinaté stráne s lieskou obyčajnou, hlohom, svibom krvavým, trnkou, šípkou, kalinou obyčajnou, bazou červenou a čiernou. V chotári rastie aj veľké množstvo liečivých rastlín. Možno tu nazbierať repík lekársky, materinu dúšku, ľubovník bodkovaný, šalviu lekársku, čakanku obyčajnú, kostihoj lekársku. Botanicky zaujímavou lokalitou je vápencová Ostražica. Na skalných stenách rastie tu napríklad rozchodník biely a rozchodník prúdový.

## Fauna

Početnosťou, rozmanitosťou tvarov a jedinečnosťou životných prejavov nezaostávajú za rastlinstvom Nižnej ani živočíšne spoločenstvá. Druhovo najpočetnejšia je skupina nižších živočíchov - bezstavovcov. V lesoch, na lúkach i na poliach je rozšírená fauna pavúkov, z ktorých sa vzácnne vyskytuje aj lovčík pobrežný. Žije v močiároch a lesných priekopách. Pozornosť milovníkov prírody v blízkosti vôd pútajú vážky ako hadovka obyčajná, šidielko červené a malé, šidielko obyčajné a vážka obyčajná. Mnohé druhy chrobákov sú pre svoju užitočnosť chránené. Patrí medzi ne napríklad svižník poľný, bystruška kožovitá, bystruška fialová a zlatá, potápnik obrúbený. Z motýľov získavajú obdiv elegantné, pestrofarebné babôčky (pávoooká, admirálska, osiková, žihľavová), žltáček rašetliakový a žeruchový, dúhovec väčší. Vzácnne sa v chotári vyskytuje aj jeden z najväčších denných motýľov strednej Európy - vidlochvost feniklový.

Na Ostražici bol v minulosti pozorovaný aj vzácny (ohrozený) jasoň červenooký, húsenice ktorého sa živia na rozchodníku bielom.

Rieka Orava je vyhľadávaným miestom rybárov. Z pôvodných druhov rýb sa vyskytuje pstruh potočný, lipen obyčajný, jalec obyčajný a hlavatý, čerebľa, plotica a červenica, belička, početné sú tu mreny a podustvy, nosáče. Až tu vytiahne kráľovná našich vôd, hlaváčka. Vysádzaním rýb do Oravskej priehrady, VN Tvrdošín i do Oravy objavujú sa i v rieke pstruhy dúhové, kapor, zubáč, pleskáč a štika.

Obojživelníky v okolí Nižnej reprezentuje skokan hnedý, ropucha obyčajná a zelená, kunka žltobruchá. Na brehoch Studeného potoka a v lesných kalužiach možno zjari nájsť mloka horského a karpatského, v lesných studničkách salamandru škvrnitú. Z plazov je bežná jašterica obyčajná, slepúch lámavý, vretenica obyčajná. Vzácnnejšie sa vyskytuje užovka obyčajná.

## 1.2 Demografické údaje

### 1.2.1. Demografický vývoj za predchádzajúce obdobie

Z pohľadu obyvateľstva ako užívateľov bytov, rozhodujúce ich charakteristiky sleduje demografia. Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce Nižná je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Údaje uvedené v tabuľke sú zo sčítania ľudu, ktoré na našom území prebehli.

| Rok  | Počet obyvateľov |
|------|------------------|
| 1778 | 769              |
| 1828 | 1433             |
| 1870 | 1426             |
| 1910 | 1092             |
| 1930 | 1066             |
| 1940 | 1072             |
| 1950 | 1367             |
| 1961 | 2366             |
| 1970 | 3662             |
| 1980 | 3822             |
| 1991 | 3910             |
| 2001 | 4073             |
| 2010 | 3971             |
| 2011 | 4017             |
| 2012 | 3996             |
| 2013 | 3985             |

|      |      |
|------|------|
|      | 5    |
| 2014 | 3991 |

Celkový počet obyvateľov obce Nižná sa za posledných **päťdesiat rokov** minulého storočia zvýšil o cca 2700 obyvateľov, pričom najvyšší nárast zaznamenala obec v rokoch 1950 až 1970, kedy v dekáde od r.1950 do r.1960 obec zaznamenala prírastok cca 1000 obyvateľov a v dekáde od r.1960 až 1970 prírastok dokonca 1300 obyvateľov. Tento prírastok súvisel najmä s rozvojom tunajšieho elektrotechnického priemyslu a následnou výstavbou predovšetkým hromadnej bytovej výstavby.

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 mala obec 4017 obyvateľov, z toho bolo mužov 1993 a žien 2024. Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva činil 50,38 %.

Za obdobie rokov 2001 až 2010 klesol počet obyvateľov obce Nižná. Občania sa sťahujú za prácou do iných miest a zahraničia. Priemerný ročný prirodzený úbytok predstavuje 10 osôb. Až do roku 2006 narastal počet obyvateľov prirodzeným spôsobom t.j. viac osôb v obci sa narodilo ako zomrelo. Iba v roku 2006 zomrelo o 7 osôb viac ako sa narodilo, avšak k dramatickému zníženiu počtu obyvateľov obce nedošlo, pretože sa zastavil odliv obyvateľstva z obce vystaňovaním. Je však zrejmé, že za celé sledované obdobie sa viac osôb z obce odhlásilo ako prihlásilo. Celkové migračné pohyby za sledované obdobie naznačujú, že odliv obyvateľov obce kulminoval v roku 2003. V tomto roku sa 37 osôb z obce odsťahovalo a 46 prisťahovalo. Rok 2014 sa dostal pod úroveň r.2001. V sumáre migráciou poklesol počet obyvateľov obce o 82 osôb.

*Vývoj počtu obyvateľov :*

počet obyvateľov v našej obci od roku 2001 – 2010 ročne klesal. V roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 sa počet znížil o 11 obyvateľov a v roku 2014 sa zase zvýšil oproti roku 2013, a to o 6 obyvateľov.

Z celkového počtu obyvateľov 3.991 bol počet obyvateľov v časti Zemianska Dedina 259 Nižná 3.732.

V roku 2014 sa v našej obci narodilo 42 detí, z toho 23 dievčat a 19 chlapcov. Na trvalý pobyt sa prihlásilo 40 osôb a odhlásilo sa 48 osôb. V roku 2014 zomrelo 29 našich občanov z toho 15 muži a 14 ženy.

Počet uzavretých sobášov bolo 23 z toho 5 občianskych.

### 1.3 Ekonomické údaje

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva v obci v r.1970 až 2001 zachytáva nasledovná tabuľka:

|                                       | 1970        | 1980        | 1991        | 2001        | 2011        |
|---------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| obyvateľstvo ekonomicky aktívne spolu | <b>1844</b> | <b>1987</b> | <b>2073</b> | <b>1962</b> | <b>1917</b> |
| v %                                   | 50,4        | 52          | 53          | 48,2        | 47,72       |

Negatívny demografický vývoj sa premietol aj do počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kde v poslednej dekáde pozorujeme jeho pokles o 111 obyvateľov. Jeho podiel podľa posledného sčítania ľudu v r.2011 bol 47,72%, čo je porovnateľné s celoslovenským priemerom ( ekonomický aktívne osoby SR r.2011 – 49,6%) i krajským priemerom ( ekonomický aktívne osoby v Žilinskom kraji r.2011 – 49,8).

Za **ekonomicky aktívne obyvateľstvo** sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo v obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Medzi ekonomicky aktívnych patria aj osoby v základnej vojenskej službe, náhradnej alebo civilnej službe, na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody -pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej (rodičovskej) dovolenke, ak trvá ich pracovný pomer a nezamestnaní. Pracujúci dôchodcovia nie sú zahrnutí do počtu ekonomicky aktívnych osôb.

Počty obyvateľstva v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku v obci od roku 1970 do r.2001 zachytáva nasledovná tabuľka:

| Veková skupina      | 1970        | 1980        | 1991        | 2001        | 2005        | 2011        |
|---------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Predproduktívny vek | 1362        | 1147        | 989         | 866         | 654         | 596         |
|                     | 37,2        | 30          | 25,2        | 21,3        | 16,3        | 14,83       |
| Produktívny vek     | 1998        | 2295        | 2414        | 2422        | 2443        | 2829        |
|                     | 54,6        | 60          | 61,8        | 59,5        | 60,9        | 70,42       |
| Poproduktívny vek   | 302         | 380         | 507         | 785         | 912         | 592         |
|                     | 8,2         | 10          | 13          | 19          | 22,8        | 14,73       |
| <b>Spolu</b>        | <b>3662</b> | <b>3822</b> | <b>3910</b> | <b>4073</b> | <b>4009</b> | <b>4017</b> |

Z tabuľky je zrejmé, že nepriaznivý demografický vývoj má vplyv aj na vekovú štruktúru obyvateľstva.

Zastúpenie predproduktívneho veku sa za obdobie rokov 1970-2011 znížilo až o 766 osôb. Zastúpenie produktívneho veku v absolútnych ukazovateľoch stúpalo, ale v dekáde od r.1991 do r.2011 už došlo k percentuálnemu poklesu obyvateľstva v produktívnom veku pričom do r.2005 zostal tento stav viac-menej konštantný. Počet obyvateľov v poproduktívnom narastal a očividne po roku 1991, ale podľa posledného sčítania veľmi poklesol..

Do obyvateľstva v **predproduktívnom veku** sú zaradené osoby vo veku do 0-14 rokov.

V **produktívnom veku** sú zaradení muži vo veku 15-59 rokov a ženy vo veku 15-54 rokov.

**V poproduktívneho veku** sú zaradení muži vo veku od 60 a viac rokov a ženy vo veku 55a viac rokov.

Porovnanie predproduktívneho, produktívneho a poproduktívneho veku obyvateľov obce Nižná, okresu Tvrdošín, Žilinského kraja a SR k 21.5.2011 zobrazuje nasledovná tabuľka:

| Veková skupina      | Obec Nižná | Okres Tvrdošín | Žilinský kraj | SR         |
|---------------------|------------|----------------|---------------|------------|
| Predproduktívny vek | 21,3       | 24,3           | 20,4          | 18,9       |
| Produktívny vek     | 59,7       | 62,4           | 62,6          | 63,1       |
| Poproduktívny vek   | 19         | 13,3           | 17            | 18         |
| <b>Spolu</b>        | <b>100</b> | <b>100</b>     | <b>100</b>    | <b>100</b> |

Z tabuľky je zrejmé, že z pohľadu obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku je zastúpenie obyvateľov obce nepriaznivé, avšak obec v porovnaní s krajskými a republikovými priemernými hodnotami má vyšší podiel detskej zložky čo je z pohľadu ďalšieho rozmachu ekonomickej aktivity obyvateľstva pozitívne.

**Jedným z ekonomických ukazovateľov je aj stav trvale obývaných domov resp. bytov s počtom obyvateľov na 1 trvale obývaný byt a s počtom trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov**

**Stav trvale obývaných domov resp. bytov s počtom obyvateľov na 1 trvale obývaný byt a s počtom trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov v obci Nižná od r.1970 do r.2011 zachytáva nasledovná tabuľka:**

| Domový a bytový fond                       | 1970 | 1980 | 1991 | 2001 | 2011 |
|--------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| Trvale obývané domy                        | 409  | 504  | 582  | 616  | 642  |
| Z toho rodinné domy                        | 350  | 440  | 547  | 558  | 607  |
| Trvale obývané byty                        | 853  | 960  | 1074 | 1135 | 1233 |
| Počet obyvateľov na 1 trvale obývaný byt   | 4,29 | 3,98 | 3,64 | 3,58 | 3,69 |
| Počet trvalo obývaných bytov na 1000 obyv. | 230  | 251  | 275  | 279  | 283  |

**Trvalé obývaným domom** sa rozumie dom, v ktorom je aspoň jeden trvale obývaný byt alebo je v ňom umiestnené zariadenie na hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou trvale bývajúcou osobou.

**Rodinný dom** je budova určená predovšetkým na rodinné bývanie so samostatným vstupom z verejnej komunikácie; môže mať najviac tri byty, dve nadzemné podlažia a podkrovia. Vlastníctvo nie je rozhodujúce. Patria sem aj nevychlenené rekreačné chalupy, využívané na rekreáciu.

Za **byt** sa považuje obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom, ktoré sú usporiadané do funkčného celku s vlastným uzavretím a sú určené na trvalé bývanie. **Trvale obývaným bytom** je byt, v ktorom je aspoň jedna osoba prihlásená na trvalý pobyt alebo užívateľ má v ňom dočasný pobyt z dôvodu zamestnania alebo štúdia. Za trvale obývané sa považujú aj byty, ktorých užívatelia sú dočasne neprítomní, hoci aj na dlhší čas.

Z tabuľky je zrejmé, že v posledných tridsiatich rokoch došlo k nárastu trvalo obývaných domov a bytov, čo sa prejavilo aj v zlepšujúcom sa koeficiente obývanosti ako aj vzrastajúcom počte trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov. Aj keď počet obyvateľov na 1 trvale obývaný byt sa v sledovanom období znížil zo 4,29 až na 3,69 a počet trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov stúpol z 230 na 283, stále tieto koeficienty nedosahujú potrebný kvantifikačný štandard t.j. min. 3,1-3,3 obyvateľa na 1 trvale obývaný byt resp. 303-310 trvalo obývaných bytov na 1000 trvalo bývajúcich. Keďže obec Nižnú možno zaradiť medzi väčšie obce, ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov bol deficit bytov oproti štandardu zodpovedajúcemu väčšej obci cca 30 bytov.

**Porovnanie domového a bytového fondu obce Nižná s okresom Tvrdošín, Žilinským krajom a SR podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 je uvedené v nasledujúcej tabuľke:**

| Domový a bytový fond                               | Obec Nižná | Okres Tvrdošín | Žilinský kraj | SR        |
|----------------------------------------------------|------------|----------------|---------------|-----------|
| Domy spolu, vrátane ubytovacích zariadení bez bytu | 708        | 6900           | 140 043       | 1 034 287 |
| Trvale obývané domy                                | 616        | 5843           | 115 381       | 862 274   |
| V %                                                | 87         | 84,7           | 82,4          | 83,4      |
| Z toho rodinné domy                                | 558        | 5597           | 107 697       | 792 555   |
| V %                                                | 78,8       | 81,1           | 77            | 76,6      |
| Neobývané domy                                     | 90         | 1017           | 24 165        |           |
| V %                                                | 12,7       | 14,7           | 17,2          |           |
| Byty spolu                                         | 1247       | 10239          | 230 836       | 1 884 846 |
| Trvale obývané byty                                | 1135       | 9075           | 202 389       | 1 665 536 |
| v %                                                | 91         | 88,6           | 87,7          | 88,4      |
| Z toho v rod. Domoch                               | 564        | 5693           | 112 608       | 820 042   |
| v %                                                | 45,2       | 55,6           | 48,8          | 43,5      |

|                |     |      |        |  |
|----------------|-----|------|--------|--|
|                | 7   |      |        |  |
| Neobývané byty | 110 | 1147 | 27 710 |  |
| v %            | 8,8 | 11,2 | 12     |  |

Podľa predposledného sčítania obyvateľov, domov a bytov sa v Nižnej nachádzalo celkovo 708 domov určených celkom alebo čiastočne na bývanie, z čoho bolo trvalo obývaných 616 a trvalo neobývaných 90. Rozdiel 2 domov má charakter ubytovacích zariadení - budov bez bytov (dom č.570 a internát pri SOU). Vo všetkých uvedených domoch bolo zistených celkovo 1247 bytov. Z nich bolo 1135 trvalo obývaných a 110 bytov bolo trvalo neobývaných.

**Dôvody neobývanosti 110 neobývaných bytov boli zmena užívateľa (2), určený na rekreáciu (6), uvoľnený na prestavbu (18), nespôsobilý na bývanie (35), po kolaudácii (13), v pozostalostnom alebo súdnom konaní (5), z iných dôvodov (17). Oproti poslednému sčítaniu obyvateľov a bytov v r.1991 narástol počet trvalo neobývaných bytov o 28.**

V porovnaní s okresom Tvrdosín, Žilinským krajom a SR je v obci Nižná percento trvalo obývaných domov a bytov vyššie. Priemerné percento obyvateľnosti rodinných domov v obci je porovnateľné s krajským a celorepublikovým.

Kvalitatívnu úroveň bývania charakterizuje aj plošný ukazovateľ bytu - m<sup>2</sup> obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt a plošný ukazovateľ bytu - m<sup>2</sup> obytnej plochy na 1 obyvateľa

**Kvalitu úrovne bývania občanov obce Nižná porovnanú s okresom Tvrdosín a Žilinským krajom podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 znázorňuje nasledujúca tabuľka:**

|                       | P r i e m e r n ý p o č e t                                |                                                    |                                                         |                                                          |                                  |
|-----------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                       | trvale<br>bývajúcich<br>osôb na 1<br>trvale<br>obývaný byt | m2 obytnej<br>plochy na 1<br>trvale<br>obývaný byt | obytných<br>miestností<br>na 1 trvale<br>obývaný<br>byt | trvale<br>bývajúcich<br>osôb na<br>1 obytnú<br>miestnosť | m2 obytnej<br>plochy<br>na osobu |
| <b>Nižná</b>          | 3,52                                                       | 54,4                                               | 3,22                                                    | 1,09                                                     | 15,4                             |
| <b>Žilinský kraj</b>  | <b>3,41</b>                                                | <b>55,1</b>                                        | <b>3,22</b>                                             | <b>1,06</b>                                              | <b>16,1</b>                      |
|                       |                                                            |                                                    |                                                         |                                                          |                                  |
| <b>Okres Tvrdosín</b> | <b>3,82</b>                                                | <b>60,30</b>                                       | <b>3,45</b>                                             | <b>1,11</b>                                              | <b>15,8</b>                      |

#### 1.4. Symboly obce

Symbolmi obce Nižná sú:

- a) erb obce
- b) vlajka obce
- c) pečať obce

**Erb obce Nižná** tvorí v modrom štíte pod zlatou hviezdou zlatý vrch, na temeni s tromi striebornými balvanmi a na úpäti z oboch strán so zelenými ihličnatými stromčekmi.

Erb obce sa používa:

- a/ na pečatidle obce
- b/ na insígniách starostu
- c/ na listinách o udelení čestného občianstva obce Nižná,
- d/ na budovách, kde má sídlo Obecný úrad v Nižnej
- e/ na označení katastrálneho územia obce
- f/ v rokovacích miestnostiach orgánov obce
- g/ na preukazoch poslancov obce ako aj pracovníkov obce a obce v korešpondenčnom styku.

**Vlajka obce Nižná** pozostáva z piatich pruhov vo farbách bielej /1/6/, modrej /1/6/, žltej /2/6/, bielej /1/6/ a zelenej /1/6/. Vlajka je ukončená tromi cípmi.

Vlajku obce Nižná používa starosta a obecné zastupiteľstvo pri slávnostných a oficiálnych príležitostiach obecného, príp. štátneho charakteru a to vyvesením na budovách, v ktorých sídlia, príp. v sieňach, kde sa koná slávnostné zhromaždenie. Výzvu na použitie vlajky vydáva starosta, ktorý zároveň určí spôsob a trvanie výzdoby.

Vlajka obce sa môže používať aj vo verejných sprievodoch a pri príležitostnej vnútornej výzdobe miestností a siení, ktoré sú prístupné verejnosti.

**Pečať obce Nižná** tvorí erb obce Nižná s hrubopisom: „OBEC NIŽNÁ“.

Pečať obce sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín a dokumentov a pod.

Pečať uschováva starosta obce.

### 1.5. História obce

Prvé stopy, ktoré v priestoroch dnešnej Nižnej zanechal človek, pochádzajú z praveku a viažu sa k strategicky výhodne situovanému pravekému opevnenému (už spomínanému) halštatskému hradisku Ostražica, ktorý má podobu zrezaného kužeľa s viditeľnými úpravami terénu na vrchole. Z pôvodného sídliska sa dodnes zachovali len skromné pamiatky.

Prvým bádateľom, ktorý tu uskutočnil výskum ešte v roku 1876 bol Mikuláš Kubínyi. Ďalší rozsiahlejší vedecký výskum tu vykonalo o sto rokov neskôr (1979) Oravské múzeum v Oravskom Podzámku v rámci terénnej výskumnej činnosti. Na viacerých miestach boli vyhlbené sondy, prostredníctvom ktorých sa získali predstavy o vale uzatvárajúcom vrcholovú časť sídliska o rozlohe 4 ha.

Prístup na vrchol pôvodne viedol od severovýchodu alebo juhozápadu. Okraj sídliska bol lemovaný krytou palisádou, z ktorej sa zachovali kolové jamy vyložené kamením. Podľa ich rozpätia mala drevená krytá stavba šírku 4 m a tiahla sa okolo celého vrcholu. Tvorila súčasť obrany sídliska.

Vnútorne priestory boli delené priečkami na menšie celky. Nájdené črepy z nádob, kostené nástroje a kamenné drvidlá svedčia o tom, že tieto priestory neslúžili len na obranu, ale aj na pracovnú činnosť. Podľa použitého materiálu možno usudzovať, že kameň na spevňovanie brehov a budovanie kamenných múrov bol na Ostražicu vyvážený alebo vynášaný.

Vrchol sídliska - akropola - predstavovala plochu približne 1/3 ha. Jej obdĺžnikový základ ohraničovali kamenné múry vysoké viac ako 2,5 m kombinované drevom. Vykopané sondy ukázali, že z vnútornej strany bol popri kamennom murive miestami zrub a tiež prútené pletivo. Medzeru vyplňala zemina. Zostatky odtlačkov vypálenej mazanice zrubu a tiež prútené pletivo sa nachádzali v kultivovanej vrstve zeme pomiešanej s črepami z nádob.

Obvodový múr so zrubovým alebo pleteným pažením dosahoval hrúbku 80 cm. Na kamennom murive sa nachádzala nadstavbová časť, v ktorej boli rozmiestnení obrancovia. V opevnenom priestore boli do 40 až 120 cm zahĺbené pracovné a sídliskové objekty. Prostredníctvom sond tu boli okrem čiernej kultúrnej vrstvy (karbonizované organické látky) nájdené pieskovcové kamene s črepami, mazanicou a zvieracími kosťami. Možno predpokladať, že to bola už posledná fáza osídlenia.

Podľa úlomkov keramiky zodpovedala dobe laténskej, pravdepodobne s púchovským obyvateľstvom. Zachované črepy pochádzajú zo štvoruhých, ryhovaním urobených hrncov, tiež džbánkovitých nádob s profilovaným uchom alebo zvislými hrbolkami po okraji zúženého ústia, ale aj črepy z veľkých zásobní a iného hlineného riadu.

Z vrchných vrstiev tohto opevneného sídliska pochádzajú zlomky laténskej keramiky s reliéfnym rebrom.

Južná strana opevneného priestoru mala nižší obvodový múr a nachádzali sa tu len drevené stavby na kamennej podmurovke, orientované do radu východ - západ. Najvrchnejší rad mal podmurovku v hĺbke 20-30 cm a mohol tvoriť základ dreveného zrubu ohrady vnútorného opevneného priestoru. V južnej strane sa v hĺbke 60 cm nachádzal kamenný podklad a v rovnakej orientácii aj samostatné sídliskové objekty. Tu bola odkrytá časť chaty zapustenej do kamenného svahu vymurovaním zadnej steny. Na podlahe sa nachádzalo 9 hlinených tkáčskych závaží, črepy halštatskej keramiky, železný švalec. Keďže murovaná stena pokračovala ďalej západným smerom, niet pochýb o tom, že v rovnakej úrovni budú aj ďalšie výrobné či sídliskové objekty. V juhozápadnej časti vrcholu bol odkrytý pomerne tenký múr s jamami po drevených stĺpoch. Tieto múry tvorili obklad drevených konštrukcií.

Sídlisko na Ostražici existovalo už od konca mladšej doby bronzovej a využívané bolo do halštatskej katastrofy (300-100 rokov pred n. l.).

Vzhľadom na pomerne obmedzené výskumy nám však chýbajú doklady o stavebnej urbanistike i funkciách horného opevneného priestoru. Zem tu skrýva ešte veľa tajomstiev, preto sa k nej vracali a vracajú minulí i súčasní literáti a Nižňania si rozprávajú o nej povesti.

## 14. storočie

Priestor, na ktorom sa rozprestiera dnešná Nižná, bol až do konca 14. storočia súčasťou chotára Tvrdosína, kde bola už na začiatku druhého tisícročia nášho letopočtu zriadená colná stanica. Tamojší obyvatelia ešte v 13. storočí nepodliehali Oravskému hradu, ale pravdepodobne priamo županovi zvolenského kráľovského panstva. Určitá časť obyvateľov bola priamo naviazaná na chod colnej stanice a časť sa zaoberala lovom zveri.

Možno predpokladať, že pri ďalšom osídľovaní Oravy stále viac kolonistov vyhľadávalo jej "rovne", vhodné na poľnohospodárske účely. Viacerí sa usadili aj v dovtedy slabo využívanom priestore pod Ostražicou a vytvorili samostatnú osadu. O jej postupnom osamostatňovaní v 14. storočí svedčí skutočnosť, že v roku 1380 sa Tvrdosín uvádza ako "*Twardoschin superior*" (Vyšný) a teda je možné, že už existoval aj "*Tvvardoschin inferior*" (Nižný). Sú to však len predpoklady, na ktoré nemáme priame historické doklady.

### 1395 Nissne Wes

S určitosťou možno tvrdiť, že o 15 rokov neskôr, teda roku 1395 už *dolná dedina Tvvardoschin* (Nižná) existovala a v roku 1420 sa už v listinách uvádza pod menom "*Nissne Wes*" ako príslušenstvo Oravského hradu.

O pôvode jej prvých obyvateľov nevieme nič určité. Nevieme, odkiaľ prišli, nepoznáme ich pôvod, národnosť, ale ani ich počet. Počas stredovekej kolonizácie bolo bežným javom, keď nové osady vznikali presídlením určitého počtu ľudí zo starších osád, ktoré už boli zaľudnené, ba preľudnené. Pri osídľovaní Nižnej významnú úlohu určite zohrali aj obyvatelia Tvrdošína. V 15. storočí sa kľčovaním získavala nová pôda pre poľnohospodárske účely a pribúdali noví obyvatelia. Chotár obce bol však ešte začiatkom nasledujúceho storočia neurčitý, najmä od Krásnej Hôrky a Zemianskej Dediny. Uvádzaný bol nasledovne: *"Hranice majú s osadou Krásna Huorka spoločné a od obyvateľov Zem. Dediny podobne majú hranice nevyznačené. Za Oravou užívajú pôdu po potok Studená. S Podbielčanmi užívajú pôdu až po Červenú Skalu a po vrch hore prasto."*

## 16. storočie

Začiatkom 16. storočia si šoltýstvo v Nižnej kúpil Andrej Dľholúcky s bratmi od vtedajších držiteľov Oravského hradu Mikuláša a Petra Kôstku.

V daňovom súpise z roku 1547 sa *"Nysne wez"* uvádza spolu s Krásnou Hôrkou ako príslušenstvo Oravského hradu so spoločným richtárom. Napočítaných bolo 10 usadlostí, 4 želiari, 3 bedári, 2 valasi a 2 pastieri. O rok neskôr mala Nižná spolu s Krásnou Hôrkou 12 port a v roku 1588 14 port.

V druhej polovici 16. storočia sa počet rali pohyboval v rozmedzí 10-17. Súviselo to so stabilitou či nestabilitou pomerov (v rokoch 1556-1559 - 10 rali; v rokoch 1564-1566 - 17 rali; v rokoch 1567-1570 - 16 rali; v rokoch 1572-1578 - 14 rali). Roku 1597 obec riadil šoltýs Simeon Nižňanský, ktorý si so súhlasom Juraja Thurzu postavil mlyn na Studenom potoku.

## 17. storočie

V spisoch zo 17. storočia sa Nižná uvádza už oddelene od Krásnej Hôrky. V roku 1612 boli spísané hranice jej chotára, hoci ich vyčlenili pred rokom 1598. Medzi Nižnou, Krásnou Hôrkou a Zemianskou Dedinou hranice tvorili časti chotára: *"Skala za Ostražice po Uplaz, role Blažaja Nováka z Nižnej, potok Hodočín, jarok Kotelnický, omývajúci časť poľa Škulu z Nižnej, kopanice nad Uplazem, lúky Špana, šoltýsa z Nižnej, potok Kliník, Javorový potuoček, potok Javorov, dolina Javorník, cesta zvaná Krásnohorská, Javorové lúky, roľa Jakuba Dedinszského role Kubacsovich a z Krásnej Hôrky, lúky Krásničanov a potok Hodočín."* V tomto období sa obec uvádza vo forme Nižnia Wess a Alssoffalu. Ešte v roku 1607 si obyvatelia Nižnej a Krásnej Hôrky prenajali pôdu zrušeného zámockého majera, ktorý sa nachádzal medzi obcami.

Pokojný vývoj v prvom desaťročí 17. storočia bol prerušený protihabsburským povstaním Štefana Bočkaja. Oporou jeho vojenských útvarov boli najímaní hajdúsi, nemajetné vrstvy obyvateľstva. Grupovali sa z radov roľníkov, vyhnaných Turkami a žoldnierov dovtedy slúžiacich v cisárskej armáde. Zhromažďovali sa v pohraničných oblastiach a postupovali územím Slovenska. Po ich prechode bolo možné v Nižnej z 12 domov zdaníť len 5 a zavládol tu hlad. Nižná a ostatné oravské obce museli znášať aj náklady na vojny proti Turkom, ktorých sa zúčastňoval zemepán Juraj Thurzo.

Obdobie nasledujúcich rokov bolo pre Nižnú pokojnejšie. Postupne sa z drancovania spamätávala. Podľa archívnych dokumentov z roku 1615 mala Nižná hole aj v Tatrách - *"zvané Osobitá"* a jej obyvatelia chovali 400 oviec.

V roku 1619 tu okrem šoltýstva žilo 15 sedliakov a 13 želiarov. Dávky pre Oravský hrad odovzdávali spoločne s Krásnou Hôrkou a to: 20 lukien jačmeňa, 32 lukien ovsa, 1 vola, 50 rýnskych florenov. Okrem toho boli povinní stáť v zbrani, hrad a majere opravovať, do zámku dávať dary, zväzať drevo a kamene potrebné na opravu hradu, platiť dežmu od oviec, dávku od medu, pristavovať kone na dlhé cesty, nosiť pánove listy, čestne poslúžiť hradnému pánovi a jeho dietkam pri ich návšteve Nižnej a vhodne sa správať.

Povolené mali variť a predávať pivo.

V roku 1625 Oravské panstvo svojim obciam stanovilo nový súpis poddanských povinností a poplatkov - urbár. Uvádza sa v ňom aj Nižná Ves s presne stanovenou výškou a rozsahom naturálnych a peňažných povinností a poplatkov.

## 18. storočie - 20. storočie

Napriek negatívnym dôsledkom spôsobenými tzv. zamrznutými rokmi 1715, 1716, ale aj ďalšími pohromami sa Nižná postupne rozrastala.

Nerozvíjaním iných odvetví rozhodujúca časť obyvateľov Nižnej sa až do päťdesiatych rokov 20. storočia zaoberala poľnohospodárstvom. Celé storočie pestovali jačmeň, ovos, raz, ľan a konope. Po roku 1776 sa začali pestovať aj zemiaky, kapusta a krmoviny pre dobytok. Určitá časť obyvateľov si hľadala nové zdroje obživy hlavne v práci s drevom v lese a pri jeho doprave.

K podstatným zmenám nedošlo ani po roku 1918 v správe obce, ktorá mala richtára (neskôr starostu), vicerichtára, pokladníka, tútora, doručovateľa, obecného sluha a hrobára. Počas prvej ČSR a Slovenského štátu Nižná aj

Zemianska Dedina zápasili s nedostatkom finančných prostriedkov. Peniaze chýbali na najzákladnejšie potreby života v obci. Problémy, boli s udržiavaním školy a obdobná situácia bola s elektrifikáciou Nižnej. Hovorilo sa o nej už na zasadaniach obecného zastupiteľstva v roku 1931 a následne takmer každým rokom. Realizovala sa však až v roku 1940. Na Vianoce svietili elektrické žiarovky len v kostole a na notárskom úrade. Dokončená bola v roku 1941.

Napriek zložitej finančnej situácii sa v roku 1936 podarilo postaviť hasičský dom, ktorý sa využíval aj na konanie rôznych kultúrnych podujatí. Známe boli čajové večierky i divadelné predstavenia. Súčasne s vysviackou hasičského domu sa 29. júna 1936 konala aj vysviacka novej motorovej striekačky.

Zdravotnú službu v tomto období v obci zabezpečoval lekár, ktorý mal sídlo v Tvrdošine a filiálka Čsl. Červeného kríža bola v susednom Podbieli. V obci mal sídlo notársky úrad, poštový úrad a skromná železničná stanica. Cez obec viedla štátna cesta s kovovým mostom ponad rieku Oravu.

Do Notárskeho úradu v Nižnej (budova bola umiestnená na dolnom konci obce - Meisslovka) patrili obce: Zemianska Dedina, Nižná a Podbiel s plochou 4 713ha, 516 domami asi 903 obyvateľmi.

Väčšina domov v Nižnej ešte aj v tridsiatych rokoch bola z dreva. Murovaných domov bolo len niekoľko. Väčšina obyvateľov sa zaoberala poľnohospodárstvom. Pestoval sa ovos, jačmeň, žito, zemiaky, kapusta a burgyňa. Z priemyselných plodín bol rozšírený ľan a menej konope. Veľmi obmedzené bolo pestovanie zeleniny a ovocinárstvo. Včelárstvu sa v tridsiatych rokoch nik nevenoval. U hovädzieho dobytku prevládalo pinzgavské plemeno s priemernou úžitkovosťou. Obilie sa mlátilo ručne, len v obmedzenej miere sa používali stroje. V roku 1942 boli v Nižnej už tri mláťačky. Ku každej bol pridelený komisár, ktorý kontroloval množstvo vymláteneho obilia a zároveň určoval množstvo obilia, ktoré malo byť odovzdané štátu.

V druhej polovici tridsiatych rokov sa v obci prikrčilo ku komasácii pôdy. Vykonávala sa až do roku 1942, keď gazdovia v jeseni orali podľa nového vydelenia pôdy. Pôda sa hnojila hlavne maštalným hnojom a čiastočne sa už v tridsiatych rokoch používali aj umelé hnojivá. Hoci boli kravy v tomto období hodnotené ako podpriemerné, tvorili jeden z hlavných zdrojov obživy obyvateľov obce. Hojne sa chovali čierne ovce.

Získané suroviny (hlavne ľan a vlna) sa spracovávali na plátno a súkno pre vlastnú potrebu a čiastočne aj na predaj. Rozšírené bolo tkanie kobercov.

V prvej polovici nášho storočia pôsobilo v Nižnej a Zemianskej Dedine viac remeselníkov. Okrem tkáčov a tkáčiek to boli stolári, tesári, krajčíri, obuvníci a murári.

Od roku 1929 sa v Zemianskej Dedine ručne vyrábala tehla. Väčšia strojná tehelná pracovala v Nižnej. Majiteľom bol Tomáš Golát so spoločníkmi: Jozefom Knižackým, Michalom Žuffom Ľudovítom Regulym a Ignácom Regulym. Posledným pred uvalením národnej správy a neskorším znárodnením bol Tomáš Žuffa Golát so synmi. V tehelni sa kúrilo uhlím, ktoré sa dovažalo z Poľska. Stroje boli poháňané dieselovým motorom a neskôr motorom na elektrický prúd. V tehelni sa pracovalo len cez sezónu - od júna do októbra.

Životné podmienky v obci aj v období prvej ČSR takmer ročne sťažovali živelné pohromy. Veľké škody narobila povodeň 18. júla 1934. Škody ešte znásobil následný kamenec. 18. augusta 1935 narobila veľké škody víchrica. 2. mája 1936 podstatnú časť úrody zničil kamenec.

22. marca 1938 vypukol požiar, ktorý za pomoci vetra nadobudol veľké rozmery. Postihnutých bolo 83 domov. Zhorela aj škola a fara. Pri požiari sa udusilo dieťa a matka musela byť ošetrená v nemocnici. V hospodárskych objektoch zhoreli aj zvieratá. Celková škoda na majetku bola odhadnutá na 3 mil. korún.

V auguste a septembri 1939 bola cez obec vybudovaná asfaltová cesta a pokračovalo sa v komasácii pôdy.

Mimoriadnou udalosťou bolo zrútenie lietadla v nižnianskom chotári. Letca pochovali na miestnom cintoríne. V roku 1941 najskôr (v januári) zhoreli zadné stavby dvoch domov a 17. februára zhoreli dva obytné domy aj s hospodárskymi stavbami.

Značné škody, hlavne v Nižnej, boli spôsobené počas bojových operácií v roku 1945. Po nálete sovietskych lietadiel vo Veľkonočný pondelok zhorelo 28 domov, zničené boli učiteľské byty, poškodený kostol a škola. Ustupujúci Nemci zničili železničnú trať a vyhodili cestný kovový most. Prví ruskí vojaci vstúpili do Nižnej 3. apríla 1945. V obci sa zdržali do 9. mája a poskytli pomoc pri obnove mosta.

Po prechode frontu vedenie v obci prevzal Miestny národný výbor, ktorý začal s odstraňovaním spôsobených škôd a zároveň vytváral podmienky pre povojnovú konsolidáciu života. Obyvatelia sa usilovali čím skôr do poriadku svoje domy, hospodárstva i obec.

Vo voľbách v roku 1946 v obci s veľkou prevahou zvíťazila Demokratická strana. Noví miestni činitelia pripravovali výstavbu školských učiteľských bytov, budovy MNV i materskej školy. Bolo potrebné stavať nový most a urobiť v obci mnoho iných nevyhnutných prác. V prvých aprílových dňoch roku 1947 sa však v obci rozšírila zvesť, že sa v Nižnej ide stavať textilná továreň, ktorá mala zamestnávať značnú časť obyvateľstva hornej Oravy.

A naozaj, rok 1947 znamená v rozvoji obce časový medzník, ktorým sa otvára nová kapitola jej života. Na najúrodnejšej pôde v chotári (Roven - Výrobisko - Hradý) bol dňa 22. júna 1947 položený základný novoj továrne - národného podniku Bavlňárske, neskôr Ľanárske závody Orava. Skutočnosť, že podradné ľanové a polofánové výrobky nemali odbyt a kapacita výrobné haly sa využívala len na 25 % viedla k úvahám o náhradnom využití tkáčovne, prípadne o zmene výrobného programu podniku. Rozhodnutím Povereníctva spotrebného priemyslu z 21. 12. 1956 sa národný podnik Ľanárske závody Orava nakoniec zrušil a určil sa nový výrobný program - výroba televízorov, ktorých bolo na domácom trhu nedostatok.

1. januárom 1957 sa teda začala v Nižnej písať nová kapitola priemyselnej výroby - elektroniky.

V Nižnej sa v uplynulých rokoch vybuďovala vlastne celá základňa hospodárskeho a verejného života. Postavila sa fabrická hala o rozmeroch 200 x 100 m, komplex príslušných prevádzkových budov, výrobná hala na výrobu televíznych skriniek a montážna hala v areáli závodu, dve výškové reprezentatívne administratívno-technické budovy závodu, rozsiahly komplex hospodárskych budov JRD Orava. Vybuďovali sa aj dve ekologické stavby - v roku 1964 čistiaca stanica odpadovej vody a v osemdesiatych rokoch veľká čistička medzi Nižnou a Podbielom. Z verejných budov sa ako prvá postavila budova MNV, ďalej materská škola, nová 23 - triedna škola s telocvičnou halou a družinou mládeže, spoločenský dom v dvoch etapách - blok A - hotel Radar a blok B - kultúrny dom, moderná budova železničnej stanice, nová závodná jedáleň, komplex jasli a materskej školy pri ZDŠ, materská škola na Malej Orave, úradovňa VB, komplex SOUE (škola, telocvičňa, internát), dom smútku, nová fara, atď. Výstavbou športovísk sa vytvorila široká základňa aj pre športový život v obci.

Veľa sa podarilo vo výstavbe inžinierskych sietí a vôbec komplexu komunikácií. Vybuďovali sa celé kilometre pevných ciest v uliciach obce, ale aj mimo obce. V rokoch 1954-1956 sa postavil nový železobetónový most cez rieku Oravu a zregulovala sa rieka Orava v celom priestore závodu i obce, vybuďovali sa dve visuté lavice cez rieku Oravu, na Prasatine televízna retranslačná stanica, na sídlisku Nová doba a aj v starej časti obce pešníky, vybuďovalo sa aj veľké autobusové nástupište pred zárodom, elektrické rozvody, kanalizácia atď. Najviditeľnejšie sa vari pokročilo v oblasti bytovej výstavby. Vybuďovali sa dve základné sídliskové aglomerácie: Malá Orava a Nová doba. Postavili sa slobodárne, bytové domy s rôznym počtom bytových jednotiek. Na Malej Orave závod už v prvej etape svojho rozvoja postavil 30 rodinných domkov, ktoré si neskôr nájomcovia kúpili do súkromného vlastníctva. Za 25 rokov - 1948-1973 - sa v Nižnej postavilo 436 bytov. Od roku 1973 sa štátna bytová výstavba v obci zastavila a fabrika začala zamestnancom prideľovať byty na novom sídlisku v Medvedzí (mesto Tvrdosín), kde sa pre pracovníkov podniku postavilo 741 bytov.

V povojnovom období sa rýchlo rozrastal aj počet rodinných domov. Vyrastali celé nové ulice na "Hradách" a na iných miestach pôvodnej časti obce, ale aj v nových lokalitách: Na Malej Orave, v lokalite Vřšok - Ostrvka, v Orličom, na Vintiške, Krivých honoch a inde. Každý rok sa v obci dávalo do užívania 10 i viac nových rodinných domov. V rokoch 1950-1975 sa odovzdalo do užívania 259 rodinných domov. Drevené domy sa z obce už takmer úplne vytratili.

Od 1. 1. 1985 sa Nižná stala strediskovou obcou. V rámci sídelného postavenia sa jej súčasťou stala obec Zemianska Dedina.

## 1.6 Pamiatky :

### Ostražica

Oravskú vrchovinu v oblasti Nižnej tvorí najmä bradlové pásmo, budované z tvrdých jurských vápencov. Útesová časť vrchoviny je preto geologicky veľmi zložitá, krajinársky rozmanitá a jedinečná. Jej pestrý povrch je súčasne nápadne odlišný od vyrovnaných, pravidelných tvarov flyšových hornín Budínskej Magury a Skorušinských vrchov. V prírode to môžeme pozorovať ako pás útesov (vápencové skalky), na ktoré nás upozorňuje najmä impozantná Ostražica (767,7 m n. m.). Napriek výškovej prevahe "magurskej" (Budín - 1 222 m n. m.) a "skorušinskej" (Prasatin - 856 m n. m.) (dominanty chotára) možno právom vyzdvihnúť krajinársko-estetické hodnoty a turistickú atraktivnosť mohutných útesov Ostražice. Strmé svahy, bralá a sťažená prístupnosť vrcholu poskytl v dávnej minulosti podmienky aj pre vznik strategicky najvýhodnejšie situovanej pravekej usadlosti na pravom brehu rieky Oravy - opevneného halštatského hradiska, ktoré bolo významným centrom už od konca mladšej doby bronzovej. Okrem prírodných hodnôt má teda kuželovitá Ostražica aj pozoruhodný historický a kultúrny význam. Z historického - paleontologického hľadiska je zaujímavá aj lokalita starého lomu východne od Kováčovej (715 m n. m.), kde sa našli viaceré vzácne skameneliny (amonity, trilobity, numulity). Sídlisko na Ostražici existovalo už od konca mladšej doby bronzovej a využívané bolo do halštatskej katastrofy (300-100 rokov pred n. l.)

Prvým bádateľom, ktorý tu uskutočnil výskum ešte v roku 1876, bol Mikuláš Kubínyi. Ďalší rozsiahlejší vedecký výskum tu vykonalo o sto rokov neskôr (1976) Oravské múzeum v Oravskom Podzámku v rámci terénnej výskumnej činnosti. Na viacerých miestach boli vyhlbené sondy, prostredníctvom ktorých sa získali predstavy o vale uzatvárajúcom vrcholovú časť sídliska o rozlohe 4 ha.

Prístup na vrchol pôvodne viedol od severovýchodu alebo juhozápadu. Okraj sídliska bol lemovaný krytou palisádou, z ktorej sa zachovali kolové jamy vyložené kamením. Podľa ich rozpätia mala drevená krytá stavba šírku 4 m a tiahla sa okolo celého vrcholu. Tvorila súčasť obrany sídliska.

### Kostol sv.Gála

Pôvodný drevený kostol vybuďovali v druhej tretine 16. storočia ako vyvrcholenie kolonizačného rozmachu šoltýsov Dlhohúckych. Murovaný kostol pravdepodobne v neskorogotickom slohu stavali až v roku 1614 a v roku 1620 ho zakončili renesančnou vežou s hradbami. Nachádza sa na vyvýšenom mieste na okraji obce. V rokoch 1628 Štefan Kôstka venoval Nižnej zvon, ktorý uliali v Banskej Bystrici. Do roku 1833 k nemu pribudli ďalšie z rokov 1629, 1695, 1790 a 1791.

K roku 1702 sa uvádza, že kostol zasvätili sv. Gálovi. Pri kanonickej vizitácii roku 1695 zaregistrovali obraz Panny Márie o správnosti ktorého isto nemal nikto žiadne pochybnosti. V roku 1715 kostol opravovali a

zmodernizovali tiež jeho klenbu. V priebehu 18. storočia vznikli obrazy Zvestovania Panny Márie a sv. Jána Nepomuckého pravdepodobne pre bočné oltáre.

Podstatné zmeny v interiéri kostola prebiehali v prvej tretine 19. storočia. Najväčšiu zásluhu na ich realizácii má azda Ján Nepomuk Drengubjak (1781-1850), rodák zo Zázrivej, ktorý spravoval nižniansku faru v rokoch 1814-1829. Pôsobenie v Nižnej začal barokovou prestavbou interiéru a vybudovaním empory s klasicistickou klenbou roku 1815. V roku 1829 kostol rozšíril. Nový neskoro empírový oltár vznikol medzi uvedenými rokmi. Hlavný obraz pochádza z ružomerskej dielne a znázorňuje Zvestovanie Panny Márie. Je o niečo mladší ako oltár, rovnako ako maľby sv. Jozefa a Panny Márie na dverách. Okolo neho stoja sochy sv. Petra a Pavla a na hornej rímse sochy dvoch anjelíkov. Medzi nimi v nástavci priestoru dominuje titulný obraz sv. Gala. V roku 1890 pribudol severný bočný oltár Ukrižovania Krista. Vytvoril ho amatérsky rezbár Štubendeck zo Zuberca. V roku 1910 bol zakúpený organ u firmy Rieger a v roku 1913 bol zakúpený južný bočný oltár Panny Márie Ružencovej u juhotyrolskej firmy Prinoth.

### **Kaplnka sv. Anny v Zemianskej Dedine**

Kostolík – kaplnka sv. Anny stojí na vyvýšenom mieste za potokom Hlodočín v miestnej časti Zemianska Dedina. Pôvodná stavba bola jednoloďová, zakončená plytkým polkruhovým ambítom. Kronika obce sa o tomto kostolíku zmieňuje až v roku 1802, ale jej vznik môžeme datovať do neskoršieho obdobia. Veža je jednoduchá s polkruhovými otvormi a na fasáde viackrát členená rímsami. Zakončená je zvoncovitou baňou s dvojramenným krížom. Vo veži sa nachádzajú tri zvony.

Interiér hlavnej lode je zaklenutý dvomi pólami krížovej klenby, v zadnej časti s lunetovými výsekmami pôvodne pre okenné otvory. Klenby spočívajú v strede chrámovej lode na dvoch polpilieroch. Presbytérium je tiež zaklenuté krížovou klenbou, pričom masívny triumfálny oblúk dopadá na rímsové konzoly.

Inventár kostolíka tvorí aj oltár Božského Srdca Ježišovho. Pochádza zo začiatku 19. storočia a sú na ňom badateľné vplyvy klasicizmu. Oltár je stĺpovej architektúry. Stĺpy sú zakončené korintskými hlavicami, ktoré nesú rímsami zdobený oblúkový tympanón. Medzi stĺpmi je výklenok, v ktorom je umiestnená drevená socha Božského Srdca Ježišovho. Ide o prácu ľudového majstra, pričom je evidentné, že táto socha vznikla oveľa neskôr ako samostatný oltár. V spodnej časti oltára je umiestnený jednoduchý bohostánok, vedľa ktorého sú na nižších stĺpoch umiestnené dve sochy adorujúcich anjelíkov. Súčasťou interiéru je aj kríž s dvomi postavami adorujúcich anjelíkov z 19. storočia. Ide o vzácne a zaujímavé dielo neznámeho ľudového majstra so značným zmyslom pre proporcionality. Pri vchode do kaplnky je na pravej strane umiestnený kríž s telom ukrižovaného Krista. Môže pochádzať z polovice 19. storočia. Rovnako ide o prácu neznámeho ľudového majstra. V druhej polovici 20. storočia bola stavba dvakrát značne rozšírená o menšie bočné lode.

### **Železiareň**

Začiatkom 19. storočia Oravské panstvo vlastnilo bane v Oraviciach, v Chyžnom, Zuberčí, v Choči a tiež v Liptove pri Ružomberku. Po viacerých pokusoch o vybudovanie železiarní na rôznych miestach a po skúškach rudy dostalo Oravské panstvo v roku 1819 povolenie od Substituovaného banského súdu v Malužinej na vybudovanie železiarne pri Podbieli. V povolení sa uvádzali dve alternatívy - miesto vyššie Podbiela, kde mal stáť pivovar a za potokom v katastri obce Nižná.

Rozhodnuté bolo Železiareň postaviť v katastri Nižnej. Na jej výstavbu podpísali podnikatelia Jozef Dávid Lux, Liebman Polatschek a Wiliam Herz dohodu s Oravským panstvom, v ktorej sa hovorilo o výstavbe dvoch "kuzní" v rokoch 1836 a 1837 a o výstavbe vysokej pece v roku 1838. Do roku 1839 mali byť vystavané ostatné "kuzne". Podnikatelia získali bezplatne pozemok, drevo na stavbu a mnoho ďalších výhod. Pri stavbe pomáhal anglický technik Nevvbuild. Železiareň pomenovali *Františkova huta*. Dodávateľmi rudy mali byť bane v Juráňovej doline, na okolí Zuberca, Habovky a v Malatinej. Roku 1831 dostalo Oravské panstvo povolenie aj na ťažbu železnej rudy v Chocholovskej holi pri Čiernom Dunajci. Roku 1840 spoločnosť, ktorá stavala železiareň, sa rozpadla pre vnútorné nezhody. Podnik však napriek tomu pracoval ďalej. Podľa archívnych prameňov tu v rokoch 1842, 1843 pracovalo 13 katolíkov a 9 židov. Okrem nich tu pravdepodobne pracovali aj poddaní z okolitých dedín. Železiareň však neprosperovala a postupne upadala. Úlohu tu zohralo aj zrušenie poddanstva, nekvalitná ruda, zastaralé zariadenie a tiež hospodárska kríza v rokoch 1858 až 1861. Železiareň zanikla roku 1862.

Dnes tu návštevník môže vidieť zvyšky stavby - obvodové múry, zostatky budovy, v ktorej boli mechy na vháňanie vzduchu do pece. Ponižšie už v zemi zostali len základy budovy hámra. Za zvyškami hlavnej budovy železiarne je halda železnej rudy.

### **Súsošie Troch sv. Jánov**

Ján Nepomuk Drengubjak v roku 1825 dal vo farskej záhrade vybudovať stĺpy troch svätých Jánov: Apoštola, Nepomuckého a Krstiteľa. Stredný je situovaný na vysokom trojbokom ihlane, na ktorom môžeme čítať latinský text, ktorý na jednej strane hovorí o zachovanej cnosti utopeného sv. Jána Nepomuckého a na druhej "kedysi habovský, nateraz nižniansky farár pre obeť otvárajúci vlastné náklady Ioannes Nep Drengubiák". Ak si predstavíme, že tento kňaz pôsobil v rokoch 1812-1814 v Habovke, uvedomíme si, že tam prežil katastrofickú povodeň 25. a 26. augusta 1813. Vtedy voda Studeného potoka zničila a odniesla drevený kostol a faru. 32-ročný kňaz s nasadením vlastného života zachraňoval najcennejšie predmety a písomnosti. Len o vlas unikol smrti. Potom vybudoval provizórny drevený kostolík a odišiel do Nižnej. Táto skúsenosť poznačila celý jeho ďalší život. Bola

hlavným motívom pre vybudovanie monumentálneho pamätníka. Obohatil tým celé krajinné prostredie v línii fara - kostol - Ostražica, kolmej na pozdĺžnu os dediny. Jemnosť prevedenia, čelné sploštenie tvare a krátke krky dvoch bočných figúr, sa líši od pretiahnutého tela sv. Jan Nepomuckého do výšky. Sochy možno autorsky prisúdiť belopotockej dielni pravdepodobne Jána II. alebo Alojza II: (narodil sa okolo 1780), synov Juraja Belopotockého. V rokoch 1913 a 1978 prebehla ich reštaurácia. V roku 2003 dala obec celé súsošie osvetliť.

### **Kamenné stĺpy s náboženskými motívami**

Kamenný stĺp so sochou Panny Márie Immaculaty sa nachádza pri križovatke ulíc Hviezdoslavova a Kukučínova. Nie je datovaný, ale podľa 8 podobných, ktoré vznikli medzi rokmi 1753-1804, ho možno priradiť k tvrdošínskemu a odhadnúť jeho vznik na koniec 18. storočia.

Na hornom konci obce pri železničnom priecestí stojí kamenný kríž s reliéfom Panny Márie Boľstnej, veľmi kvalitné dielo belopotockej dielne, pochádzajúce zo začiatku 19. storočia. Rovnaký dielenský pôvod má menší kríž s rovnakým reliéfom datovaný roku 1853. Stojí v zákrute cesty za mostom v smere do Podbiela. Patrí však medzi bežné kamenárske produkty (na Orave).

### **Kamenné kríže na cintoríne**

Po Belopotockovcoch a ich tovarišoch prežilo niekoľko kamenných krížov aj na nižnianskom cintoríne. Jeho dva hlavné kríže s reliéfom Panny Márie Boľstnej nesú dátáciu 1857 a 1859.

Na 18 náhrobníkoch, ktoré donedávna existovali, sú okrem reliéfov Panny Márie tiež reliéfy sv. Pavla, Jána Nepomuckého, Veroniky, Anny Najsvätejšieho srdca. Vznikali v rokoch 1879-1926 a väčšinu z nich robili už osamostatnení tovariši z dielne, sláva ktorej v 20. storočí zanikla.

### **1.7. Významné osobnosti obce**

**HAJMAN, Hugo (20. 11. 1881) - prekladateľ**, učiteľ. Študoval maďarčinu a nemčinu na budapeštianskej univerzite. Učil jazyky na obchodnej škole. Roku 1914 narukoval, padol do ruského zajatia, po návrate využil znalosti ruštiny a prekladal z ruskej literatúry (Tolstoj, Puškin, Turgenjev a i.), v roku 1926-1927 vydal 12 zv. série ruských prekladov. Zomrel 22. 2. 1932 v Budapešti.

**ŽUFFA, Cyril, PhDr. (25. 5. 1939) - knihovník**. Absolvoval JSS v Trstenej (1953-1956), potom dvojročné nadstavbové štúdium na Priemys. škole mliekárenskej v Kroměříži (1958-1960). Knihovníctvo a jazyk slovenský študoval formou diaľkového štúdia na FF UK v Bratislave (1961-1966). Pôsobil ako výrobný technik vo Východoslov. mliekárňach v Bardejove (1960-1961), potom vychovávateľ v Odb. učilišti Pozem. stavieb v Poprade (1961-1965), od roku 1965 pracoval v Matici slovenskej v Martine, kde pôsobil v knihovednom odbore, od roku 1971 v OTVM, od roku 1982 v odd. výskumu, od roku 1987 v odd. mechanizácie a automatizácie. V roku 1982 získal rigoró-zum (PhDr.). Zomrel 1.11. 2000 v Martine. Je autorom monografií z oblasti knihovníctva ako napr. Knižnice v obciach vidieckeho charakteru na Slovensku (MS 1979), Čítanie-knižnice-vzdelávanie (MS 1970), Knižnice v obciach mestského charakteru na Slovensku (MS 1970), Čítanie a čitatelia mestských ľudových knižníc na Slovensku (MS 1975). Celkove uverejnil cca 200 rôznych prác a je autorom poviedok a cca 30 básní.

Absolvoval pobyty v Poľsku, Bulharsku, ZSSR. Bol členom Slov. literárnovednej spoločnosti (1980), ČSVTS (1988) i členom KSČ (1964-1970).

### **V obci pôsobili:**

**BOROVSKÝ, Juraj, Ing. PhD. (24. 3. 1940, Bratislava) - ekonóm**. Maturoval na JSS v Bratislave v roku 1957, študoval na EF ČVUT v Prahe (1957-1962), v roku 1963-1970 pracoval v Tesle Orava. Štúdium ekonómie na Národohospodárskej fakulte VŠE v Bratislave skončil v roku 1967. V roku 1971-1998 pracoval v Chirane-Prema Stará Tura najprv ako výskumný pracovník, v riadiacich funkciách a od roku 1992 ako generálny riaditeľ. V roku 1990-92 absolvoval postgraduálne štúdium na Ashridge Management College vo Veľkej Británii. Zakladajúci člen Zväzu priemyslu SR - člen predstavenstva a prezident v rokoch 1994-1995, člen predstavenstva Strojárskeho zv. priemyslu od roku 1990, člen predstavenstva Slov. obchod, priem, komory od roku 1994. Od roku 1998 pracuje na fakulte manažmentu UK v Bratislave. V roku 2001 obhájil doktorantskú prácu Platobná neschopnosť - príčiny, súvislosti a riešenia na FM UK v Bratislave. Spoluautor skriptu Podnikanie v Európe (FM UK 2001) s prof. Piškanónom. Publikoval 54 odborných článkov z oblasti riadenia.

**FELDEK, Ľubomír (9. 10. 1936, Žilina) - spisovateľ**. Maturoval v roku 1954 v Žiline, v rokoch 1954-1959 získal aprobáciu slovenčiny na Pedagogickom inštitúte v Bratislave, 1960-1961 redaktor záv. časopisu Tesla Orava v Nižnej, od roku 1961 spisovateľ v slobodnom povolaní, 1973-1986 vedúci redaktor v Slov. spisovateľovi, 1986-1989 dramaturg na Novej scéne. Zaslúžilý umelec, člen KSČ, po prevrate funkcionár VPN, účastník "spanilých jásd bratislavských príslušníkov VPN" na východné Slovensko v rokoch 1989-1990. Od roku 1991 profesionálny spisovateľ, v roku 1995 sa presťahoval do Prahy.

Je autorom básnických zbierok *Jediný slaný domov (1961)* – vyjadruje v nej svoj vzťah k Orave, *Kriedový kruh (1970)*, *Paracelsus (1973)*, *Dvaja okolo stola (1976)*, *Slovák na mesiaci (1986)*, *Usmiate otec (1991)*, autobiograficky ladeného románu *Vaň Stiphount (1980)*, v ktorom zobrazuje pomery v novozaloženej fabrike na Orave, prózy *Poznámky na epos (1980)*, *Plakať je krásne (1990)*, bibliofilský výber s kresbami M. Medveckej *Oravské motívy (1977)*. Je tvorcom literatúry pre najmenších - lepoprel *Telefón (1963)* a rozprávok *Škorec vyletník*, *Zvírecí báje a Rozprávky na niti (všetky 1970)*, *Hviezdičková rozprávka*, *Kúzelník a kvetinárka (obe*

1972), *Modrá rozprávka rozprávok* (1974), *Kvet a analfabet* (1976), *Zelená kniha rozprávok* (1983), bábkovej hry *Botafogo* (1967) a hier *Botafogo v čižmách* (1971), *Botafogovo bohatstvo* (1976), *5 x Botafogo* (1987), v češtine *Hurvínkovo okno*, *Pápernice* (obe 1997), *Snehová kráľovna* (1999) a p.

**GREŠ, Ján** (26. 1. 1951 Beňová Lehota, dnes Dolný Kubín) - výtvarný fotograf. Študoval na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Tvrdošíne a po maturite nastúpil do Tesly Orava v Nižnej, kde pracoval až do prevratu v roku 1989. Písal poéziu a venoval sa tvorbe piesňových textov. V polovici sedemdesiatych rokov sa zaoberal umeleckou fotografiou. V roku 1981 ukončil diaľkové štúdium výtvarnej fotografie v Brne. V roku 1990 nastúpil ako fotoreportér v denníku Nová obroda, neskôr prešiel ako reportér do víkendovej prílohy Slovenskej republiky. Na stránkach týchto novín ako aj v Slovenke, Národnej osвете a v Literárnom týždenníku uverejnil desiatky publicistických materiálov, reportáží a tematických celkov z ciest po vyše osemnástich krajinách Európy a Strednej Ázie.

**KOLLÁROVÁ, Eva, doc. PhDr. Ph.D., r. Holecová** (29. 10. 1939, Lipt. Mikuláš) - vysokoškolská učiteľka, filologička. Maturovala na JSS v Lipt. Mikuláši (1956), študovala ruský jazyk a literatúru na FF UK v Bratislave (1956-61). Od roku 1962 z kádrových dôvodov pracovala na páse v Tesle Orava v Nižnej, po roku v knižnici, potom prekladateľka. Tu viedla Divadielko poézie a spolu s manželom boli medzi zakladajúcimi členmi filmového klubu, z ktorého vznikla *Oravská osmička*. V roku 1972 získala PhDr. na FF UK v Bratislave, od roku 1976 zamestnaná v Metodickom centre Kraj. ped. ústavu v B. Bystrici ako vedúca kabinetu, od roku 1996 na Fakulte humanitných vied UMB v B. Bystrici, kde v roku 2000 obhájila doktorantskú dizertačnú prácu *Kulturologický rozmer cudzojazyčného vzdelávania a učebnica ruského jazyka „Vstreči s Rossijou“* a v roku 2001 sa habilitovala prácou *Umelecká kultúra ako efektívny komponent cudzojazyčnej edukácie* za docentku pre odbor teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy. Trvalé bydlisko má v Nižnej. Na FHV UMB prednáša vybrané kapitoly ruskej kultúry a venuje sa problematike kulturologickej cudzojazyčnej edukácii. Spoluautorka s L. B. Trušinovou 2 učebníc ruského jazyka *Vstreči s Rossijou* (I. diel - SPN, Bratislava 1996, II. diel - Media Trade, Bratislava 1998). Napísala *Učebnica - a čo ďalej* (malý metodický sprievodca učebnicou, MC 1996 a II. diel MC 2000 - oba v Bratislave), skripta *História, veda, kultúra v obrazoch* (B. Bystrica, Uč. pomôcky 1989), vytvorila celoštátne učebné diaprogramy s metodickými listami M. Šolochov, (B. Bystrica, UP 1986), V. Majakovskij (Praha, Komenium 1987) a M. Gorkij (Praha, Komenium 1988), autorka 7 učebných filmov venovaných básnikom a umeniu. Je zostavovateľkou publikácie *Nižná slovom a obrazom* (P. Huba, v *Neografii* Martin, 1994). Publikovala 10 odborných štúdií v zahraničných zborníkoch a 20 v domácich recenzovaných zborníkoch a vyše 200 public. článkov v Učit. novinách, Lit. týždenníku, uviedla cca 30 portrétov ruských umelcov v Slovenke. Jej práce vyvolali 30 zahraničných recenzií, 10 zahr. citácií a 21 domácich citácií. Predsedala celoslovenskej recitačnej súťaži vo Vansovej Lomnické (1993-1996, 2000). Od roku 1999 hlavná redaktorka medzinárodného kulturologického časopisu *Russkij jazyk v centre Jevropy*. V svetovej rusistickej organizácii MAPRJAL bola viceprezidentkou (1996-1999), dnes členkou prezidia, v roku 1999 v Bratislave riaditeľkou medzinár. kongresu MAPRJAL a v roku 1993 sa stala držiteľkou najvyššieho vyznamenania tejto organizácie - medaily A. S. Puškina, v roku 1999 Jungmannovej medaily od Čs. asociácie rusistov. V roku 2005 jej vyšlo 2. vydanie prvej porevolučnej učebnice *Vstreči s Rossijou*, ktorá v spoluautorstve s doc. Trušinovou znamenala istý prelom vo výučbe cudzieho jazyka po roku 1989. V roku 2006 vydavateľstvo Belimex vydalo jej učebnicu - v spoluautorstve s viedenským profesorom - pre samoukov, s podtitulom *Kultúra prvých streč*.

**KUCHČÁKOVÁ, Margita Mgr.** (12. 10. 1949, Sp. Bela) - učiteľka, poetka. Maturovala na SVŠ v Kežmarku (1967), študovala kombináciu slovenský jazyk - dejepis na Pedag. inštitúte v Prešove (1967-1971). V roku 1973 pracovala ako literárna historička v Kežmarku. Od roku 1974 učí na ZŠ v Nižnej. Prvé práce publikovala v Podtatranských novinách a v Letopise MS (ako Gita Gemzová), neskôr fejtóny a príspevky v Pravde, Rodine a škole, Javisku, v Pedagogických rozhľadoch a básne v Učit. novinách, Slovenke, UNO a v Niž-nianskych novinách. Je spoluautorkou monografií *Nižná slovom a obrazom* (zost. E. Kollárová, vy d. P. Huba, 1994), *Nižná* (zost. P. Huba, vy d. P. Huba, 1995). Vlastným nákladom (Bratislava, 2001) vydala zbierku básní *Ostražica* a pracuje na zbierke básní *Nižná*. Spolupracuje s Ústavom hudobnej vedy SAV pri tvorbe textov Liturgického spevníka pre tretie tisícročie (10 antifón prijatých na zhudobnenie, jedna zhudobnená, 4 básne vybrané na zhudobnenie). Jej básne získali ocenenia v celoslovenských súťažiach Chalupkovo Brezno a Gorazdov literárny Prešov.

**TOMANÓCZY, Jozef, ThDr.** (1. 5. 1893, Brandon, Kanada) - cirkevný škôldozorca, prelát. Po maturite v Rožňave študoval teológiu v Spiš. Kapitule (1 rok v Budapešti), vysvätený roku 1916. V spišskej diecéznej kúrii sprvu kaplán, roku 1918 biskupský archivár, od roku 1920 učiteľ dogmatiky v spišskom seminári. Roku 1922 získal ThDr., 1924 biskupský tajomník, 1930 biskupský školský inšpektor, roku 1943 generálny vikár a pápežský prelát, 1949 apoštolský protonotár. Počas zaistenia biskupa Jána Vojtaššáka viedol diecézu. Roku 1953 väznený a odsúdený na 12 rokov väzenia. Po amnestii roku 1960 žil na dôchodku v Nižnej, posledné roky 1969-1970 farár v Nižnej. V Nižnej zomrel 30.12.1970. Ovládal 13 jazykov, z nich 5 slovom i písmom.

## 1.8. Výchova a vzdelávanie

Prvá škola - artikulárna v Nižnej je doložená v archívnych dokumentoch v rokoch 1652-1659, teda tu vznikla škola medzi prvými na Orave. V roku 1736 sa spomína drevená budova školy.

Po roku 1945 vzdelanie v obci nadväzovalo na pomery a podmienky vytvárané predchádzajúcimi generáciami. Už 12. júna 1945 v Nižnej vznikla štvortriedna Štátna

ľudová škola. Mala len dve učebne, čo veľmi komplikovalo výuku a celý výchovno- vzdelávací proces. Žiaci z vyšších ročníkov dochádzali z Nižnej do Strednej meštianskej školy v Tvrdošine.

Základná zmena nastala v roku 1951; keď sa v Nižnej zriadila plnoorganizovaná Deväťročná stredná škola, po reorganizácii v roku 1953 zmenená na Osemročnú strednú školu. Pôvodne bola umiestnená v dvoch budovách - prvých päť ročníkov sa vyučovalo v budove štátnej školy oproti fare a vyššie ročníky v adaptovanej obecnej budove -"Meisslovke." V roku 1958 sa začala výstavba novej školskej budovy zodpovedajúcej potrebám doby. Nová 23 triedna Základná deväťročná škola sa slávnostne odovzdala do užívania 27. augusta 1961. Spolu so školou sa uviedli do prevádzky aj priestory školskej jedálne, družiny a dielni a neskôr (v roku 1973) aj nové priestory telocvične. Ďalšie zlepšenie priestorových podmienok školy prinieslo dokončenie prístavby školy, ktorá sa začala budovať v akcii "Z" v roku 1989. Výrazné zlepšenie nastalo v roku 2009, kedy prebehla revitalizácia a rekonštrukcia základnej školy.

Základná škola v Nižnej mala vo svojom doterajšom vývoji úspešné, ale aj ťažšie roky. Jej žiaci dosiahli úspešné výsledky nielen vo vyučovacom procese, ale aj celý rad vynikajúcich úspechov v športových, matematických, prírodovedných, chemických, speváckych, recitačných, zdravotníckych a iných súťažiach a olympiádach.

Prvá Materská škola v Nižnej začala účinkovať v apríli 1951 v budove, ktorá bola postavená z prostriedkov UNRY. V ďalších rokoch sa v Nižnej otvorili ešte dve materské školy - v roku 1967 MŠ s celodennou starostlivosťou o deti v komplexe pri ZŠ ( od r.2003 v prístavbe ZŠ) a v roku 1983 v lokalite Orličie. V r.2004 prešli materské školy do pôsobnosti ZŠ v Nižnej a s účinnosťou od 1.9.2004 bola do siete škôl a školských zariadení MŠ SR zaradená nová škola - Základná škola s materskou školou Nová doba Nižná.

V školskom roku 2013/2014 mala škola **519** žiakov

Základná škola 416 žiakov

Materská škola 103 žiakov

Počet oddelení v ŠKD - 3 - 71 žiakov

Na škole pracovalo 64 zamestnancov z toho 5 riadiacich – riaditeľ školy – Mgr. Ľubomír Ivan .

**Pre potreby vyučovacieho procesu sú k dispozícii:**

- dve telocvične
- počítačová učebňa s pripojením na internet
- prírodná ľadová plocha
- video, DVD
- notebook s videoprojektorom
- výukové programy pre jednotlivé predmety
- audiovizuálna učebňa
- viac účelové ihrisko

Na škole pôsobia nasledovné športovo-vzdelávacie krúžky:

Anglický jazyk, francúzsky jazyk, anglická konverzácia, spevácky, šikovné ruky, výtvarný, ekologický, športový/gymnastika/, florbal – hokejbal - hokej, volejbal, turistický, základy počítačovej grafiky, tvorba internetových stránok, biblický, biol. – chemický, výtvarný, tanečný, kamarát počítač, divadelný, rybársky, futbalový, basketbalový, športové hry, bedmintonový, literárna tvorivosť, hravá slovenčina, florbal – dievčatá, gramatická výchova .

V priebehu rokov v Nižnej účinkovali a účinkujú aj ďalšie školy. Prípravu kvalifikovaných odborníkov v robotníckych profesiách pre Ľanárske závody Orava začala od roku 1950 zabezpečovať jednoročná podniková škola - Stredisko pracujúceho dorastu. Po zmene výrobného programu Závodná učňovská škola (učebný odbor rádiomechanik) v roku 1960 zmenená na Odborné učilište pri n. p. Tešia Orava a neskôr, v rámci prestavby štúdia, na Stredné odborné učilište elektrotechnické, s možnosťou ukončenia predĺženého štúdia maturitnou skúškou. V súčasnosti nesie názov **Spojená škola v Nižnej** skladajúcej sa zo Strednej odbornej školy a Strednej umeleckej školy. Zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj, Ul. Komenského 48, 011 09 Žilina. Žiaci Strednej odbornej školy môžu študovať v nasledovných študijných odboroch:

| Názov odboru                                        | Zameranie                            | Dĺžka štúdia |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------|
| Priemyselná elektrotechnika                         | spotrebná technika                   | 4 roky       |
| Manažér výroby a kontroly v automobilovom priemysle | Auto elektronika                     | 4 roky       |
| mechanik elektrotechnik                             | informačné technológie               | 4 roky       |
| Program. A riadenie CNC strojov                     |                                      | 4 roky       |
| Energetika                                          | spotrebná elektronika                | 4 roky       |
| Osobný počítač a počítačové siete                   |                                      | 4 roky       |
| Elektromechanik                                     | Úžitková mechanika                   | 4 roky       |
| umelecký rezbár                                     | umelecko-remeselné spracúvanie dreva | 4 roky       |

|                          |                      |        |
|--------------------------|----------------------|--------|
| Propagačná grafika       | 16                   | 4 roky |
| Grafický dizajn          |                      | 4 roky |
| Strojárstvo              | obrábanie materiálov | 3 roky |
| Stolársky technik        | nadstavba            | 3 roky |
| Stolársky technik        |                      | 4 roky |
| Manažment financií - TAP |                      | 4 roky |
| Manažment financií - TEP | nadstavba            | 3 roky |

Po úspešnom absolvovaní študijného odboru, ktorý trvá 4 roky, žiaci získavajú výučný list a maturitné vysvedčenie. Po úspešnom absolvovaní učebného odboru, ktorý trvá 3 roky, žiaci získavajú výučný list a majú možnosť pokračovať v nadstavbovom štúdiu, ktoré je ukončené maturitou.

Stredná umelecká škola má v súčasnosti odbory - Propagačná grafika a Umelecký rezbár – denné štúdium v dĺžke 4 roky ukončené maturitnou skúškou. Absolvent tohto študijného odboru je pripravený uplatniť sa na trhu práce ako stredoškolsky vzdelaný pracovník – grafik a rezbár s praktickým a teoretickým vybavením v rôznych funkciách stredoškolsky vzdelaných pracovníkov pre činnosť v oblasti reklamy, grafického dizajnu, najmä v reklamných agentúrach, propagačných oddeleniach podnikov a inštitúcií.

Pozoruhodnou kapitolou dejín školstva v Nižnej bolo zriadenie a pôsobenie konzultačného strediska Vysokej školy technickej v rokoch 1962 a 1963. V Nižnej boli veľmi rozšírené a intenzívne sa v priebehu rokov využívali rôzne mimoriadne formy štúdia.

Najmä večernou formou štúdia si v Nižnej získali stredoškolské, či už odborné alebo všeobecné vzdelanie, stovky pracovníkov fabriky a obyvateľov Oravy, čo významne napomohlo rastu vzdelanostnej úrovne obyvateľstva Nižnej a celého tohto, v minulosti zanedbaného regiónu.

V školskom roku 2013/2014 navštevovalo školu **645** študentov.

- Riaditeľom Spojenej školy je Ing. Peter Smolár. Na škole je 10 riadiacich pracovníkov z toho 4 muži.
- Pedagogických zamestnancov je 72 – 35 žien a 37 mužov
- Nepedagogických zamestnancov 36 z toho 27 žien a 9 mužov.

V roku 1964 sa v Nižnej zriadila pobočka Ľudovej školy umenia v Trstenej, a to odbor hudobný. Neskôr (roku 1968) sa v EŠU v Nižnej otvoril aj výtvarný odbor. V roku 1976 sa EŠU osamostatnila. Obdobie po roku 1989 prinieslo v organizácii i v živote školy ďalšie zmeny. Ľudová škola umenia sa premenovala na Základnú umeleckú školu a riaditeľstvo mala v Tvrdošíne.

V roku 1994 sa však ZUŠ v Nižnej opäť osamostatnila. Jej sídlo je v budove ZŠ. Škola dosahovala a dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky, čo dokazujú popredné umiestnenia žiakov v súťažiach, umelecká úroveň absolventských koncertov i úspešné štúdium mnohých absolventov na konzervatóriách i vysokých školách múzických umení.

V školskom roku 2013/2014 navštevovalo školu **445 žiakov** v troch odboroch: hudobnom, výtvarnom a tanečnom. Zamestnancov bolo 24 z toho 2 riadiaci – riaditeľ školy je Peter Kučka.

Škola každoročne usporadúva dve celoslovenské súťaže:

“**Husľové talenty**”, ktorá sa koná v rámci Festivalu Ivana Ballu v Dolnom a národnú súťaž v hre na zobcové flaute a drevených dychových nástrojoch “**Čarovná flauta**”, **nižnianske minisynkopy, vianočné koncerty** v Habovke, Liesku a v Nižnej.

Z bohatej činnosti školy treba vyzdvihnúť okrem už spomínaných súťaží, účasť žiakov všetkých odborov na súťažiach, výstavách a festivaloch doma i v zahraničí. Pozornosť si zaslúžia umiestnenia žiakov na

1. mieste - **tanečného odboru – „Dial’avy“**

1. mieste - **Šaliensky Mat’ko**

1. mieste - **Dobro zvíťazí**

V súčasnej dobe je pre vzdelanostnú štruktúru Nižnej charakteristický vysoko nadpriemerný podiel inteligencie so stredoškolským i vysokoškolským vzdelaním.

## 1.9. Zdravotníctvo

Vybudovanie Ľanárskych závodov Orava v Nižnej urýchlilo aj rozvoj zdravotníckych služieb. Od roku 1951 mala obec prvého stáleho lekára, ktorý plnil aj funkciu závodného lekára. Rozvoj zdravotníckych služieb v Nižnej akceleroval najmä po zmene výrobného programu fabriky.

V roku 1962 sa o zdravie občanov obce staralo 6 lekárov. Postupne sa v obci zlepšovali aj priestorové a materiálno-technické podmienky pre výkon lekárskej praxe i bytové podmienky lekárov. V roku 1973 bolo v Nižnej už 10 lekárov a tak sa o dva roky neskôr (1975) v obci zriadilo zdravotné stredisko, ktoré neslúži len zamestnancom podniku a obyvateľstvu Nižnej, ale aj ďalším okolitým obciam, ktoré patria do príslušného zdravotníckeho obvodu. V

roku 1980 sa v Tesle Orava - v administratívnej budove zriadilo závodné zdravotné stredisko. Pracovalo tu 9 lekárov - 5 praktických závodných lekárov, 3 zubní lekári a jedna ženská lekárka. Raz týždenne tu dochádzal z Nemocnice s poliklinikou z Trstenej lekár krčného a ušného oddelenia.

Postupne sa v Nižnej rozšíril počet zubných ambulancií až na štyri. Zriadil sa aj elektrokardiograf, ktorý účinne slúži pre občanov v Nižnej.

Pribudla detská ambulancia, gynekologická ambulancia a podstatne sa rozšírilo fyziatricko - rehabilitačné oddelenie, zamerané najmä na elektroliečbu. Po roku 1990 občania privítali vymoženosť voľby lekára, ale aj ďalšie kroky, ktoré sú predpokladom vysokej úrovne zdravotníckych služieb v tejto obci. V roku 2010 bola vykonaná rekonštrukcia budovy, /výmena okien, rekonštrukcia strechy, výmena radiátorov/. V roku 2011 bola zakúpená a zamontovaná na schody stolička, ktorá slúži na ľahšie prekonanie schodov pre chorých občanov. V roku 2014 obec poskytla príspevok do rehabilitačného strediska v Nižnej na počítačovú techniku.

### 1.10 Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje :

**Opatrovateľská služba v byte občana** – zabezpečuje ju Obec Nižná. Opatrovaní sú 3 občania. Opatrovateľskú službu vykonávajú 3 zamestnanci našej obce.

**Zoznam neštátnych subjektov, ktoré poskytujú sociálnu pomoc**  
– sociálne poradenstvo, sociálna prevencia

| Zriaďovateľ                               | Adresa            | PSČ    | Kontaktná osoba |
|-------------------------------------------|-------------------|--------|-----------------|
| Klub dôchodcov Nižná                      | Dom Kultúry Nižná | 027 43 | p. Pallerová    |
| Jednota dôchodcov Nižná.                  | Dom kultúry Nižná | 027 44 | p. Žuffová      |
| Združenie zdravotne postihnutých v Nižnej | Dom kultúry Nižná | 027 43 | Mgr. Droppová   |

### 1.11 Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje :

- Dom kultúry /referát kultúry v obci/
- Kino Ostražica
- Obecná knižnica v budove Základnej školy s MŠ

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na pokračovanie v organizovaní tradičných obecných podujatí, akými sú: stávanie mája, Deň matiek, exkurzia Česko, Nižniansky kotlík, Pltnické dni spojené s prezentáciou požiarnych družstiev Oravy., sviatok

Anny Zemianska Dedina, účasť na Podroháčskych slávnostiach, dni Mszany Dolnej - účasť s programom dychovky, obecná zabíjačka, vernisáž spojenej školy v Nižnej, mikulášske odopoludnie, Vianoce v Nižnej.

Do popredia bude kladený rozvoj „domácej“ kultúry, akými sú súťaže, podporujúce rozvoj tvorivosti mládeže a dospelých – Čarovná flauta, Fotografická súťaž, rôzne výstavy, výchovné koncerty, bábkové a hrané divadlá pre deti a ďalšie. V ponuke kultúrneho života pribudli aktivity v oblasti kultúry s cezhraničným partnerom obce s poľskou gminou Mszana Dolna. Do kultúrneho a spoločenského života aj naďalej zapájajú školské zariadenia, pripravovať nové, inšpiratívne aktivity, ktoré korešpondujú s myšlienkou byť modernou obcou, poskytujúcou svojim obyvateľom plnohodnotný život.

### 1.12 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb, najvýznamnejší priemysel, najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci Nižná:

Technické služby obce Nižná, pozemkové spoločenstvo, Urbári, Verex Orava, s.r.o., COOP Jednota, spotrebné družstvo, Slovenská pošta, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Všeobecná úverová banka, Zberné suroviny, Podielnícke poľnohospodárske družstvo, SPP – zákaznícke centrum, Pneuservis TECHNOCUM Autoškola GAMA, Čerpacia stanica Slovnaft, Čistička odpadových vôd Nižná, Kaderníctvo AFRODITA, Štúdio SISA – pedikúra, manikúra, masáže, MK ŠPORT Nižná Mgr. Marián Klimčík - športovo-rekreačná škola, Televízna služba Komačka Václav - oprava televízorov, Advokátska kancelária - Mgr. Ďaďová, Oprava práčok a chladničiek – Ďaďo, Očná optika, Pohrebníctvo Garajová Ingrid, Kamenárstvo GRANIT – Gibala FC-ZVK Cvoliga – inštalácia a opravy ústredného kúrenia, NOVAPLYN, s.r.o., CK Tomíček, Daniel Korčuška OREKO Nová doba 487/16, CYKLO-ŠPORT MARVAS – predaj bicyklov a športových potrieb Závodná 481 Prvá stavebná sporiteľňa, Blach dom, masérské služby

### 1.13. Organizačná štruktúra obce:

**Od 27.11.2014**

Starosta obce: **Rosina Jaroslav, Ing.**

Zástupca starostu obce : **Daňo Jozef, Mgr.**

Hlavný kontrolór obce: **Kurcinová Mária Ing.**

Obecné zastupiteľstvo: **Bolibruch Ján  
Brčák Rastislav  
Bučka Marek, Ing.  
Kašuba Roman, Mgr.  
Virostko Jozef  
Košťalová Margareta  
Ličková Agáta  
Paľa Daniel Ing.  
Štec Rastislav  
Tuka Marián**

|                                             |                    |
|---------------------------------------------|--------------------|
| Komisie: Sociálno – zdravotná a dôchodcov : | Ličková Agáta      |
| Športu:                                     | Paľa Daniel, Mgr.  |
| Kultúry:                                    | Štecová Daniela    |
| Výstavby, územného plánovania a dopravy:    | Tuka Marián        |
| Na ochranu verejného poriadku:              | Roman Kašuba, Mgr. |
| Občiansky výbor v Zemianskej Dedine:        | Bolibruch Ján      |

Obecný úrad:

**Prednosta OcU:**

**JUDr. Šveda Jozef**

- a) *referát rozpočtu, účtovníctva, miezd a personalistiky:* Bečková Jana
- b) *referát stavebný a životného prostredia:* Mgr. Pitáková Daniela
- c) *referát pre dane, miestne poplatky, MMDS knižnica:* Latková Veronika
- d) *referát organizačný:* Šurinová Jana
- e) *referát kultúry a športu:* Mgr. Reguly Marek
- f) *referát správy obec. Majetku, účtovníctvo, mzdy a personalistika TS:* Bc. Gondová Daniela
- g) *referát evidencie obyvateľov, matriky a opatrovateľskú službu:* Mgr. Gašperová Jana
- h) *referát informatiky, kultúry a športu:* Ing. Miroslav Slosiar

## **ORGANIZAČNÝ PORIADOK OBEČNÉHO ÚRADU V NIŽNEJ**

### **Čl. 1**

#### **Úvodné ustanovenie**

1. Organizačný poriadok Obecného úradu v Nižnej / ďalej len organizačný poriadok / je základnou organizačnou normou obecného úradu a je záväzný pre všetkých jeho zamestnancov.
2. Organizačný poriadok obsahuje postavenie, pôsobnosť a vnútornú organizáciu obecného úradu, jeho vzťah k starostovi, obecnému zastupiteľstvu, obecnej rade a komisiám obecného zastupiteľstva.

### **Čl. 2**

#### **Postavenie a pôsobnosť obecného úradu**

1. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce.
2. Obecný úrad zabezpečuje administratívne a organizačné veci starostu obce, obecného zastupiteľstva, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.
3. Postavenie a pôsobnosť obecného úradu určuje § 16 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Štatút obce Nižná.
4. Obecný úrad nie je právnickou osobou.
5. Sídlo obecného úradu je budova na ulici Nová doba č. 506 v Nižnej

### **Čl. 3**

#### **Vzťah obecného úradu k starostovi obce**

1. Starosta obce je štatutárnym orgánom obce Nižná v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce, v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom.
2. Starosta obce zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám.
3. Starosta obce vydáva v správnom konaní rozhodnutia, ktorých písomné vyhotovenie vypracúva obecný úrad.
4. Starostu obce počas neprítomnosti alebo nespôsobilosti na výkon funkcie zastupuje jeho zástupca, ktorého na návrh starostu na tento účel zvolí obecné zastupiteľstvo z poslancov obecného zastupiteľstva.

### **Čl. 4**

#### **Vzťah obecného úradu k obecnému zastupiteľstvu**

1. Obecný úrad pripravuje a spracúva materiály, odborné podklady a iné písomnosti pre rokovanie obecného zastupiteľstva.
2. Obecný úrad vykonáva všeobecne záväzné nariadenia a uznesenia obecného zastupiteľstva.
3. Obecný úrad voči poslancom obecného zastupiteľstva plní ďalšie úlohy, ktoré určuje zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov.

### **Čl. 5**

#### **Vzťah obecného úradu k obecnej rade a ku komisiám obecného zastupiteľstva**

1. Obecný úrad pripravuje a spracúva materiály pre rokovanie obecnej rady a komisií obecného zastupiteľstva.
2. Obecný úrad vykonáva uznesenia obecnej rady.

### **Čl. 6 Organizácia obecného úradu**

1. Obecný úrad je tvorený zamestnancami obce.
2. Obecný úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá prednosta obecného úradu.
3. Obecný úrad sa člení na nasledovné referáty:
  - i) referát rozpočtu, účtovníctva, práce a miezd
  - j) referát stavebný a životného prostredia
  - k) referát pre dane, miestne poplatky a opatrovateľskú službu
  - l) referát organizačný
  - m) referát kultúry a športu
  - n) referát správy obecného majetku
  - o) referát pre evidenciu obyvateľov a matričný úrad
4. Obsahová náplň jednotlivých referátov je uvedená v článku 9.
5. Osobitné postavenie na obecnom úrade má hlavný kontrolór obce.

### Čl. 7 Prednosta obecného úradu

1. Prednosta obecného úradu je zamestnancom obce, ktorého vymenúva a odvoláva starosta.
2. Prednosta obecného úradu zodpovedá za svoju činnosť starostovi, zúčastňuje sa zasadnutí obecného zastupiteľstva a obecnej rady s hlasom poradným. Spolu so starostom podpisuje zápisnice obecného zastupiteľstva.
3. Prednosta obecného úradu plní najmä nasledovné úlohy:
  - organizuje prácu obecného úradu a priamo riadi všetkých jeho zamestnancov
  - organizuje prípravu zasadnutí obecného zastupiteľstva, obecnej rady a podkladov pre tieto zasadnutia
  - zabezpečuje výkon rozhodnutí starostu, uznesení obecnej rady a obecného zastupiteľstva
  - zabezpečuje po odsúhlasení starostom materiálno-technické vybavenie obecného úradu
  - zostavuje pracovné náplne zamestnancov obecného úradu
  - schvaľuje nástup na dovolenku a služobné cesty zamestnancov obecného úradu
  - sleduje právne normy týkajúce sa činnosti obecného úradu a oboznamuje s nimi jeho zamestnancov
  - rieši sťažnosti občanov na činnosť obecného úradu a jeho zamestnancov
  - spolupracuje s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, orgánmi štátnej správy a inými orgánmi a inštitúciami
  - plní ďalšie úlohy, ktoré mu uloží starosta.

### Čl. 8 Hlavný kontrolór obce

1. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce a za svoju činnosť zodpovedá obecnému zastupiteľstvu.
2. Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo na šesť rokov a po uplynutí tohto obdobia sa jeho pracovnoprávny vzťah k obci skončí.
3. Hlavný kontrolór najmä:
  - vykonáva kontrolu príjmov a výdavkov rozpočtu obce a hospodárenia s majetkom obce
  - vykonáva kontrolu hospodárenia rozpočtovej organizácie obce
  - vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a záverečného účtu obce pred ich schválením v obecnom zastupiteľstve
  - predkladá výsledky kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu
  - predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o výsledkoch kontrolnej činnosti
  - spolupracuje s príslušnými štátnymi orgánmi vo veciach kontroly hospodárenia s prostriedkami pridelenými obci zo štátneho rozpočtu
  - navrhuje plán kontrolnej činnosti na príslušný kalendárny rok
  - zúčastňuje sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a obecnej rady s hlasom poradným
  - vykonáva kontrolu plnenia uznesení zo zasadnutia obecnej rady a obecného zastupiteľstva
4. Hlavný kontrolór je oprávnený nahliadať do účtovných a pokladničných dokladov, ako aj do akýchkoľvek iných dokumentov týkajúcich sa pokladničných operácií, vedenia účtovníctva a nakladania s majetkom obce a do iných dokladov potrebných na výkon kontroly.
5. Výkon funkcie hlavného kontrolóra sa končí :
  - a) vzdaním sa funkcie
  - b) odvolaním z funkcie
  - c) uplynutím obdobia, na ktoré bol zvolený
  - d) smrťou
7. Obecné zastupiteľstvo odvolá hlavného kontrolóra z funkcie ak :
  - a) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienené odložený
  - b) vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou hlavného kontrolóra
  - c) dlhodobo hrubo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie
  - d) bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

### Čl. 9 Obsahová náplň referátov

1. Referát rozpočtu, účtovníctva, práce a miezd plní najmä tieto úlohy:
  - zabezpečuje komplexnú štatistiku účtovníctva a rozpočtovníctva obce
  - zabezpečuje zostavovanie rozpočtu obce, jeho zmeny a vyhodnocuje jeho plnenie
  - zabezpečuje kontrolu dodržiavania finančnej a rozpočtovej disciplíny
  - zabezpečuje vedenie účtovníctva obce podľa platných predpisov
  - zabezpečuje vypracovanie návrhov úverovej a úrokovej politiky obce
  - spracúva podklady k sledovaniu hospodárenia obce a zostavovaniu prehľadov a rozborov o hospodárení
  - spracúva hlásenia a výkazy v oblasti financovania, hlásenia pre peňažné ústavy, úhrady splátok úverov

a úrokov k úverom

- vedie evidenciu záväzkov a pohľadávok obce podľa termínov splatnosti
- zabezpečuje obstarávanie platobného a zúčtovacieho styku, úhradu a kontrolu došlých a odoslaných faktúr, kontrolu bankových dokladov, vykonáva pokladničné operácie
- vykonáva kontrolu náležitosti súvisiacich so služobnými cestami
- overuje správnosť cestovných príkazov a likvidáciu cestovných náhrad
- vykonáva inventarizáciu finančných prostriedkov a zdrojov, pohľadávok a záväzkov
- vyhodnocuje a preúčtováva výsledky inventarizácie
- vyhotovuje záverečnú správu o inventarizácii majetku,
- spracúva a vyhotovuje výkazy za obec pre daňový úrad, štatistiku a pod.
- spracúva podklady pre zostavovanie rozpočtu školských a predškolských zariadení a vyhodnotenie jeho plnenia
- spracúva podklady k sledovaniu hospodárenia a zostavovaniu prehľadov a rozborov o hospodárení školských a predškolských zariadení a vyhodnotenie jeho plnenia
- vykonáva a vedie komplexnú agendu v oblasti pracovno-právnych záležitostí zamestnancov obce, školských a predškolských zariadení (ďalej len „zamestnancov“)
- pripravuje a spracúva návrh rozpočtu mzdových prostriedkov zamestnancov obce a poslancov obecného zastupiteľstva
- vykonáva a vedie hlásenia za zamestnávateľa spojené s výkonom nemocenského, zdravotného a dôchodkového zabezpečenia zamestnancov
- vykonáva a vedie komplexnú odbornú agendu v oblasti sociálneho fondu
- vykonáva a vedie evidenciu dochádzky a kontroluje nárok a čerpanie dovolenky
- vykonáva a vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie a písomnú agendu s nimi
- zodpovedá za stanovenie platových náležitostí zamestnancov
- zodpovedá za dodržiavanie právnych zásad a noriem v oblasti hospodárenia s fondom pracovného času a prekážok v práci u zamestnancov
- likviduje platy, náhrady miezd a nemocenské dávky zamestnancov a odmeny k dohodám o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru
- vedie mzdové listy zamestnancov, eviduje podklady pre priznanie dôchodkov, rodinných prídavkov, odvodov a daní
- vyhotovuje výkazy o nemocenských dávkach, zrážkach zo mzdy, spracúva a odvádza odvody do poisťovních fondov za zamestnávateľa a zamestnanca
- spracúva štatistické výkazy týkajúce sa mzdovej oblasti

## **2. Referát stavebný a životného prostredia plní najmä tieto úlohy:**

- zabezpečuje ochranu životného prostredia na území obce
- vytvára a chráni životné prostredie obyvateľov obce rozhodnutiami v oblasti ochrany ovzdušia, vody, pôdy, prírody a krajiny
- zabezpečuje investičnú výstavbu – prípravu a realizáciu stavieb, inžiniersku činnosť
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy vo vodnom hospodárstve
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy v oblasti dopravy
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej stavebnej správy a vyvlastnenia
- zabezpečuje vydávanie rozhodnutí v zmysle stavebného zákona a príslušných právnych predpisov v územnom, stavebnom, kolaudačnom a vyvlastňovacom konaní na území obce
- povoľuje umiestnenie reklamných, informačných a propagačných zariadení na území obce
- vykonáva činnosti malého stavebného úradu (napr. drobné stavby, stavebné úpravy a pod.)
- vydáva rozhodnutia v zmysle platných predpisov na malý zdroj znečisťovania ovzdušia a má dozor na ich vykonanie
- zabezpečuje výkon kompetencií stanovených príslušnými zákonmi a predpismi na úseku odpadov vrátane vyjadrení k programom odpadového hospodárstva na území obce
  - dáva súhlas na výrub, umiestňovanie a druhotné zloženie drevín pred výsadbou na verejných priestranstvách a vo voľnej prírode s výnimkou lesa a plôch s poľnohospodárskymi kultúrami
- obstaráva územnoplánovacia dokumentáciu, jej schvaľovanie, evidovanie a nakladanie v zmysle stavebného zákona
- zabezpečuje projektovú a rozpočtovú dokumentáciu obecných stavieb
- zabezpečuje prípravu a uskutočňovanie investičných zámerov obce
- vedie evidenciu ulíc a budov v meste /obytné domy, rodinné domy, ostatné budovy, garáže, rekreačné chatky, záhradkárské chatky/,
- vydáva súpisné čísla na budovy,
- spracúva podklady a pripravuje rozhodnutie o určení súpisného čísla k zápisu budov do KN

## **3.Referát pre dane, miestne poplatky a opatrovateľskú službu plní najmä tieto úlohy:**

- a) na úseku správy daní z nehnuteľností:
  - zabezpečuje evidenciu daňovníkov

vystavuje platobné výmery na daň z nehnuteľnosti a vyrubuje penále k dani z nehnuteľnosti

- sleduje platby za fyzické a právnické osoby, evidenciu a vymáhanie pohľadávok
- zostavuje výkazy o dani z nehnuteľnosti a poskytuje úľavy na dani z nehnuteľnosti v prípadoch vymedzených zákonom
- vykonáva fyzické kontroly nehnuteľností

b) na úseku správy miestnych poplatkov:

- vyberá a vedie evidenciu úhrad miestnych poplatkov (osobitne fyzické a právnické osoby) za psov, z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov, za reklamu, za zábavné hracie prístroje a predajné automaty, za ubytovaciu kapacitu, zo vstupného, za užívanie verejného priestranstva, za zber, prepravu a likvidáciu komunálneho odpadu
- vyhotovuje platobné výmery na úhradu miestnych poplatkov
- zasiela upomienky na neuhradené platby, zostavuje výkaz o pohľadávkach a vymáha ich

c) na úseku opatrovateľskej služby:

- prijíma žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby
- pripravuje návrhy rozhodnutí a pracovných zmlúv
- stanovuje rozsah hodín starostlivosti a výšku úhrad za poskytnutú službu
- vykonáva šetrenie v domácnosti občanov, ktorým bude poskytnutá alebo sa poskytuje opatrovateľská služba
- vedie evidenciu opatrovaných a opatrovateliek, vypočítava mesačné úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu a sleduje ich plnenie

**4.Referát organizačný** plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje prípravu a organizačné zabezpečenie zasadnutí obecného zastupiteľstva a obecnej rady
- zabezpečuje všetky úlohy súvisiace s postavením a funkciou sekretariátu starostu obce a prednostu obecného úradu
- vyhotovuje zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva a obecnej rady
- vedie evidenciu uznesení a zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva a obecnej rady
- zabezpečuje donášku, výpravňu, archiváciu a skartáciu písomnosti obce v súlade s registratúrnym poriadkom a registratúrnym plánom obce
- vykonáva centrálnu evidenciu došlej a odoslanej pošty
- zabezpečuje archiváciu Zbierky zákonov a evidenciu schválených VZN
- zabezpečuje starostlivosť o vývesné skrinky obecného úradu a ich aktualizáciu
- zabezpečuje reprografiu pre obecný úrad a orgány obce
- zabezpečuje obsluhu telefónnej ústredne a faxu
- zabezpečuje prepis písomných materiálov na základe nariadenia starostu obce alebo prednostu obecného úradu
- zvoláva operatívne porady starostu obce alebo prednostu obecného úradu

**5.Referát kultúry a športu** plní najmä tieto úlohy:

- organizuje, usporadúva a vytvára podmienky pre kultúrne, spoločenské a športové podujatia v obci
- komplexne zabezpečuje kultúrno-vzdelávacie akcie v kultúrnom zariadení
- spracúva plány a zameranie kultúrno-osvetových, výchovných a športových činností v obci
- zabezpečuje publikačnú a dopisovateľskú činnosť z oblasti kultúry a športu
- organizuje vzdelávacie kurzy a usmerňuje ich činnosť
- koordinuje činnosť jednotlivých súborov a krúžkov ZUČ (návky, priestory)
- koordinuje využívanie priestorov kultúrneho domu na vykonávanie jednotlivých činností
- zabezpečuje činnosť obecnej knižnice a kina
- prijíma písomné oznámenia o zámere usporiadať v obci verejné kultúrne podujatia, verejné športové podujatia a zhromaždenia občanov
- koordinuje prácu v redakčnej rade obecných novín „Nižnianske ozveny“ a podieľa sa na ich výrobe a distribúcii (podľa schváleného harmonogramu)
- podieľa sa na propagácii usporiadaných kultúrnych a športových akcií v rôznych médiách
- zabezpečuje vedenie kroniky obce, vyhotovenie d'akovných listov jubilantom a reláciu v obecnom rozhlase
- zabezpečuje práce spojené s prevádzkou a údržbou miestneho rozhlasu
- zabezpečuje činnosti súvisiace s úlohou obce pri zabezpečení PO a BOZP

**6.Referát správy obecného majetku** plní najmä tieto úlohy:

- vykonáva správu hnuteľného a nehnuteľného majetku obce
- vedie evidenciu nebytových priestorov vo vlastníctve obce
- vypracúva nájomné zmluvy a ich doplnky na nebytové priestory
- kontroluje zmluvne dohodnuté činnosti v prenajatých priestoroch a povolenia vydané na ich úpravy a prestavby
- sleduje úhrady nájomného a ostatných predpísaných platieb
- sleduje úhrady platieb dodávateľom energií a ostatných služieb

- vedie komplexnú agendu súvisiacu s bytovou politikou obecných bytov (uzatváranie zmlúv o nájme obecných bytov, odpredaj bytov do osobného vlastníctva, prechod nájmu bytov, riešenie žiadostí a sťažností v bytovej problematike)
- eviduje bytový fond, sleduje jeho technický stav, usmerňuje jeho údržbu a opravy
- zabezpečuje preberanie a odovzdávanie bytového fondu a nebytových priestorov
- spracúva podklady k vymáhaniu pohľadávok a nedoplatkov súvisiacich s nájmom bytov a nebytových priestorov
- vybavuje požiadavky orgánov k súdному alebo exekučnému konaniu vo veci zrušenia užívacieho práva nájmu bytov alebo výkonu exekučného rozhodnutia
- pripravuje podklady k zmluvám o odpredaji bytov
- pripravuje podklady pre vydávanie súhlasu k prenájmu verejných priestranstiev obce, k uzatváraniu nájomných zmlúv v zmysle zákona č.116/1990 Zb., k začatiu podnikateľskej činnosti a k umiestneniu prevádzky
- vedie centrálnu evidenciu obecného hnutel'ného a nehnuteľného majetku
- sleduje pohyb majetku, zaradenie, pridelenie inventárneho čísla, vyradenie majetku z evidencie
- zabezpečuje odpisovanie majetku a spracúvanie podkladov pre zaúčtovanie
- zabezpečuje vykonanie inventúr majetku, porovnanie s účtovným stavom
- pripravuje podklady pre odovzdávanie majetku a preberanie majetku pri prechode kompetencií
- vedie centrálnu evidenciu všetkých zmluvných vzťahov obce

#### **7.Referát pre evidenciu obyvateľstva a matričný úrad plní najmä tieto úlohy:**

- vykonáva a vedie evidenciu trvalých a prechodných pobytov občanov so štátnym občianstvom Slovenskej republiky na území obce
- vykonáva a vedie priebežnú aktualizáciu všetkých zmien nasledovných osobných údajov týkajúcich sa občanov obce (zmeny stavu, priezviska, trvalých a prechodných pobytov v rámci obce, zrušenie trvalého pobytu občanov)
- vykonáva a vedie prihlasovanie do evidencie novonarodených občanov, vyradenie z evidencie občanov z dôvodu úmrtia alebo odsťahovania, zaznamenanie zmeny v súvislosti s udelením štátneho občianstva SR a prepustením zo štátneho zväzku SR
- vydáva doklady na vybavenie občianskeho preukazu a jeho zmenu
- vydáva potvrdenia o trvalom a prechodnom pobyte na požiadanie občanov
- vydáva voličské preukazy,
- zabezpečuje vystavenie a aktualizáciu zoznamov voličov,
- vedie knihu narodení, knihu manželstiev, knihu úmrtí a index zápisov do matričných kníh,
- vykonáva dodatočné záznamy do matrik o zmene alebo doplnení údajov v zápisoch na základe verejných listín vydaných súdmi a inými orgánmi
- pripravuje a posudzuje doklady na uzavretie manželstva pred orgánom cirkvi alebo náboženskej spoločnosti
- pripravuje podklady na zápis matričných udalostí, ktoré nastali v cudzine do osobitnej matriky
- plní oznamovaciu povinnosť o matričných udalostiach a ich zmenách príslušným orgánom podľa osobitných predpisov
- pripravuje na odovzdanie zbierku listín o zápisoch matričných udalostí do matričných kníh za uplynulý rok
- vydáva výpisy z matričných kníh na použitie v tuzemsku aj v cudzine,
- vydáva iné potvrdenia o údajoch zapísaných v matrike,
- vyhotovuje osvedčenia o právnej spôsobilosti na uzavretie manželstva v cudzine,
- plní úlohy súvisiace s uzavretím manželstva vrátane prípravy obradu,
- prijíma súhlasné vyhlásenie rodičov o určení otcovstva k dieťaťu a vykonáva o tom záznam do matriky,
- spracúva podklady a pripravuje rozhodnutia o zmene mena alebo priezviska
- vykonáva overovanie podpisov a listín.

### **Čl. 10**

#### **Spoločné a záverečné ustanovenia**

1. Zmeny a doplnky tohto Organizačného poriadku schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
2. Tento organizačný poriadok bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Nižnej č.2/11/2004 zo dňa 01.03.2004 a týmto dňom nadobúda účinnosť.
3. Dňom účinnosti tohto poriadku sa ruší Organizačný poriadok zo dňa 01.02.1991.

**Štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2014**

| Organizácia                      | Zamestnanci muži |              | Zamestnanci ženy |              | Spolu počet zamestnancov |            |
|----------------------------------|------------------|--------------|------------------|--------------|--------------------------|------------|
|                                  |                  |              |                  |              |                          |            |
|                                  | Počet            | %            | počet            | %            | počet                    | %          |
| Obec Nižná                       | 9                | 37,50        | 15               | 62,50        | 24                       | 100        |
| Základná škola s MŠ<br>Nová doba | 5                | 7,81         | 59               | 92,19        | 64                       | 100        |
| Základná umelecká<br>škola Nižná | 7                | 29,20        | 17               | 70,80        | 24                       | 100        |
| Technické služby I.<br>Nižná     | 13               | 92,86        | 1                | 7,14         | 14                       | 100        |
| <b>C e l k o m</b>               | <b>34</b>        | <b>26,98</b> | <b>92</b>        | <b>73,01</b> | <b>126</b>               | <b>100</b> |

**Vývoj počtu zamestnancov**

| Organizácia                      | k<br>31.12.2009 | k 31. 12. 2010 | k 31. 12. 2011 | k 31. 12. 2012 | k 31. 12. 2013 |
|----------------------------------|-----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Obec Nižná                       | 15              | 14             | 26             | 23             | 25             |
| Základná škola s MŠ<br>Nová doba | 59              | 66             | 66             | 65             | 60             |
| Technické služby I.<br>Nižná     | 9               | 8              | 8              | 7              | 7              |
| <b>Celkom</b>                    | <b>83</b>       | <b>88</b>      | <b>100</b>     | <b>95</b>      | <b>92</b>      |

Z tabuľky prehľadu vývoja počtu zamestnancov vyplýva, že počet zamestnancov k 31. 12. 2014 oproti stavu k 31. 12. 2013 sa zvýšil o 34 zamestnancov. Zvýšenie súviselo so zamestnaním zamestnancov v rámci projektov na podporu zamestnanosti cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

**Konsolidovaný celok tvoria:****Rozpočtová organizácia obce :**

názov: Základná škola s materskou školou

sídlo: Nová doba 496, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Mgr. Ľubomír Ivan, riaditeľ

základná činnosť: poskytovanie základného vzdelania, zabezpečenie edukácie žiakov na úseku základného školstva, príprava žiakov na štúdium na stredných školách.

**Rozpočtová organizácia obce :**

názov: Základná umelecká škola

sídlo: Nová doba 496, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Mgr. Peter Kučka, riaditeľ

základná činnosť: rozvíjať talent u žiakov a pripravovať ich na štúdium na stredných odborných školách a konzervatóriách.

**Rozpočtová organizácia obce :**

názov: Centrum voľného času

sídlo: Nová doba 506, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Mgr. Karin Kakačková, poverený riaditeľ

základná činnosť: zameranie pre deti, študentov a žiakov na šport a spoločenské vedy. V roku 2014 bez činnosti.

**Príspevková organizácia obce :**

názov: Technické služby I. Nižná

sídlo: Hviezdoslavova 330, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Jozef Žák, riaditeľ

základná činnosť: zber a zneškodňovanie iných odpadov, ostatná stavebné a pomocné práce, práce z nehnuteľnosťami

**Konsolidovaný celok obce Nižná a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku obce Nižná k 31. 12. 2014**

| Organizácia                                                 | Patrí do konsolidovaného celku obce Nižná<br>áno/nie | Metóda konsolidácie | Poznámky |
|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------|----------|
| Základná škola s materskou školou<br>rozpočtová organizácia | áno                                                  | úplná               |          |
| Základná umelecká škola rozpočtová<br>organizácia           | áno                                                  | úplná               |          |
| Centrum voľného času rozpočtová<br>organizácia              | áno                                                  | úplná               |          |
| Technické služby I,<br>príspevková organizácia              | áno                                                  | úplná               |          |

Obec Nižná zaslala dňa 12. 4. 2015 svojim organizáciám písomné oznámenie, že v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 22, ods. 13 majú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku za rok 2012 ako aj oznámenie o Konsolidovanom celku Obce Nižná a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Obce Nižná k 31. 12. 2014.

Štruktúra konsolidovanej účtovnej závierky:

- konsolidovaná súvaha
- konsolidovaný výkaz ziskov a strát
- poznámky konsolidovanej účtovnej závierky

Konsolidovanú účtovnú závierku zostavila Obec Nižná metódou úplnej konsolidácie, ktorá je zložená z:

- konsolidácie pohľadávok a záväzkov – predstavuje vylúčenie všetkých vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi účtovnými jednotkami v konsolidovanom celku v plnej výške
- konsolidácie medzivýsledku – medzivýsledok vzniká pri predaji majetku medzi dvomi účtovnými jednotkami toho istého konsolidačného celku, pričom ocenenie majetku u kupujúceho je vyššie, než by bolo ocenenie majetku ak by k tejto transakcii nedošlo
- konsolidácie nákladov a výnosov – náklady a výnosy sa eliminujú (vylučujú, vynechávajú) z agregovaných údajov vo výkaze ziskov a strát = fikcia ekonomickej jednotky

## 2. Rozpočet obce na rok 2014 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta bol rozpočet obce na rok 2014. Obec Nižná zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 11.2.2014 uznesením č. 2/2014/2 v celkovom objeme 2.683.694 EUR, ako v príjmovej tak i výdavkovej časti.

Nakoľko neboli naplnené rozpočtované príjmy boli obecnému zastupiteľstvu v Nižnej predložené zmeny rozpočtu na rok 2014, ktoré boli schválené nasledovne:

1. prvá zmena schválená dňa 18.03.2014 uznesením č. 8/2014/5
2. druhá zmena schválená dňa 18.03.2014 uznesením č. 8/2014/5
3. tretia zmena schválená dňa 18.03.2014 uznesením č. 8/2014/5
4. štvrtá zmena schválená dňa 06.05.2014 uznesením č.11/2014/2
5. piata zmena schválená dňa 17.06.2014 uznesením č.15/2014/4
6. šiesta zmena schválená dňa 17.06.2014 uznesením č.15/2014/4
7. siedma zmena schválená dňa 19.08.2014 uznesením č.18/2014/12a
8. ôsma zmena schválená dňa 19.08.2014 uznesením č.18/2014/12b
9. deviata zmena schválená dňa 19.08.2014 uznesením č. 18/2014/12c
10. desiatu zmena schválená dňa 27.11.2014 uznesením č. D/2014/4
11. jedenásta zmena schválená dňa 27.11.2014 uznesením č. D/2014/5

## Rozpočet obce Nižná k 31.12.2014 v celých €

|                                                              | Rozpočet                     | Rozpočet po zmenách |
|--------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------|
| <b>Príjmy celkom</b>                                         | <b>2.683.694</b>             | <b>2.740.073</b>    |
| z toho :                                                     |                              |                     |
| Bežné príjmy                                                 | 2.143.399                    | 2.182.414           |
| Kapitálové príjmy                                            | 223.300                      | 235.264             |
| Finančné príjmy                                              | 252.495                      | 257.895             |
| Príjmy RO s právnou subjektivitou – Základná škola s MŠ,ZUŠ  | 64.500                       | 64.500              |
|                                                              |                              |                     |
| <b>Výdavky celkom</b>                                        | <b>2.683.694</b>             | <b>2.740.073</b>    |
| z toho :                                                     |                              |                     |
| Bežné výdavky                                                | 811.355                      | 862.339             |
| Kapitálové výdavky                                           | 453.200                      | 515.872             |
| Finančné výdavky                                             | 219.773                      | 139.465             |
| Výdavky RO s právnou subjektivitou – Základná škola s MŠ,ZUŠ | 1.193.666                    | 1.216.697           |
| Výdavky RO s právnou subjektivitou – kapitálové výdavky      | 5.700                        | 5.700               |
|                                                              |                              |                     |
|                                                              |                              |                     |
| <b>Rozpočet obce</b>                                         | <b>+ prebytok, - schodok</b> | <b>0</b>            |

## 2.1 Plnenie príjmov za rok 2014 v celých €

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 2.740.073            | 2.266.093               | 82,70     |

## 1) Bežné príjmy - daňové príjmy:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 1.358.361            | 1.368.649               | 100,76    |

## 2) Bežné príjmy - nedaňové príjmy:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 76.683               | 50.686                  | 66,10     |

## 3) Bežné príjmy - ostatné príjmy (granty a transfery):

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 747.370              | 763.404                 | 102,15    |

## 4) Kapitálové príjmy:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 235.264              | 16.209                  | 6,89      |

## 5) Príjmové finančné operácie:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 257.895              | 0                       | 0         |

## 6) Príjmy rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou:

## Bežné príjmy :

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 64.500               | 67.145                  | 104,10    |

## Kapitálové príjmy :

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 235.264              | 16.209                  | 6,89      |

## 2.2 Čerpanie výdavkov za rok 2014 v celých €

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 2.740.073            | 2.235.026               | 81,57     |

### 1) Bežné výdavky:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 862.339              | 795.623                 | 92,26     |

v tom :

| Funkčná klasifikácia                                            | Rozpočet       | Skutočnosť     | % plnenia    |
|-----------------------------------------------------------------|----------------|----------------|--------------|
| Výdavky verejnej správy                                         | 273.088        | 233.066        | 85,34        |
| Verejný poriadok a bezpečnosť                                   | 3.900          | 3.900          | 100          |
| Ekonomická oblasť                                               | 157.381        | 156.573        | 99,49        |
| Ochrana životného prostredia                                    | 114.000        | 105.295        | 92,36        |
| Bývanie a občianska vybavenosť                                  | 116.278        | 100.729        | 86,63        |
| Rekreácia, kultúra a náboženstvo                                | 135.702        | 135.396        | 99,77        |
| Vzdelávanie – školenie zamestnancov                             | 1.000          | 882            | 88,2         |
| Vzdelávanie – súkromné stredisko                                | 23.736         | 23.736         | 100          |
| Vzdelávanie – centrá voľného času, Tvrdošín, Námestovo, Trstená | 464            | 464            | 100          |
| Sociálne zabezpečenie                                           | 36.790         | 35.582         | 96,72        |
| <b>Spolu</b>                                                    | <b>862.339</b> | <b>795.623</b> | <b>92,26</b> |

### 2) Kapitálové výdavky :

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 515.872              | 197.546                 | 38,29     |

v tom :

| Funkčná klasifikácia             | rozpočet       | skutočnosť     | % plnenia    |
|----------------------------------|----------------|----------------|--------------|
| Výdavky verejnej správy          | 7.000          | 1.572          | 22,46        |
| Ekonomická oblasť                | 119.800        | 78.800         | 66,61        |
| Ochrana životného prostredia     |                |                |              |
| Bývanie a občianska vybavenosť   | 290.272        | 50.665         | 17,45        |
| Rekreácia, kultúra a náboženstvo | 46.800         | 13.510         | 28,87        |
| Vzdelávanie                      | 52.000         | 51.999         | 100          |
| Sociálne zabezpečenie            | 0              | 0              |              |
| <b>Spolu</b>                     | <b>515.872</b> | <b>197.546</b> | <b>38,29</b> |

### 3) Výdavkové finančné operácie :

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 139.465              | 15.595                  | 11,18     |

### 4) Výdavky rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou:

#### Bežné výdavky :

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 1.216.697            | 1.220.562               | 100,32    |

#### Kapitálové výdavky:

| Rozpočet na rok 2014 | Skutočnosť k 31.12.2014 | % plnenia |
|----------------------|-------------------------|-----------|
| 5.700                | 5.700                   | 100       |

\* Kapitálový výdavok – nákup umývačky pre školskú jedáleň.

## 2.3 Plán rozpočtu na roky 2013 - 2016

### 2.3.1 Príjmy celkom

|                                   | Skutočnosť k 31.12. 2013 | Plán na rok 2014 | Plán na rok 2015 | Plán na rok 2016 | Plán na rok 2017 |
|-----------------------------------|--------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>Príjmy celkom</b>              | <b>2.202.984</b>         | <b>2.720.630</b> | <b>3.198.261</b> | <b>2.845.372</b> | <b>2.875.237</b> |
| z toho :                          |                          |                  |                  |                  |                  |
| Bežné príjmy                      | 2.047.883                | 2.139.335        | 2.342.966        | 2.310.442        | 2.339.307        |
| Kapitálové príjmy                 | 32.868                   | 252.495          | 225.500          | 218.500          | 218.500          |
| Finančné príjmy                   | 55.535                   | 194.000          | 565.695          | 253.230          | 252.230          |
| Príjmy RO s právnou subjektivitou | 66.699                   | 64.500           | 64.100           | 63.200           | 64.200           |

## 2.3.2 Výdavky celkom

|                                          | Skutočnosť<br>k 31.12.<br>2013 | Plán na rok<br>2014 | Plán na rok<br>2015 | Plán na rok<br>2016 | Plán na rok<br>2017 |
|------------------------------------------|--------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| <b>Výdavky celkom</b>                    | <b>2.173.848</b>               | <b>2.720.630</b>    | <b>3.198.261</b>    | <b>2.845.372</b>    | <b>2.875.237</b>    |
| z toho :                                 |                                |                     |                     |                     |                     |
| Bežné výdavky                            | 730.241                        | 803.291             | 912.952             | 926.238             | 935.792             |
| Kapitálové výdavky                       | 273.346                        | 490.200             | 789.469             | 354.875             | 333.973             |
| Finančné výdavky                         | 15.321                         | 234.369             | 219.773             | 301.200             | 290.400             |
| Výdavky RO<br>s právnou<br>subjektivitou | 1.154.941                      | 1.192.770           | 1.276.067           | 1.263.059           | 1.315.072           |
| z toho:                                  | 924.886                        | 954.540             | 1.017.587           | 993.379             | 1.033.632           |
| - bežné Základná<br>škola s MŠ           | 5.200                          | 5.700               | 0                   | 0                   | 0                   |
| - kapitálové                             | 224.855                        | 232.530             | 258.480             | 269.680             | 281.440             |
| - bežné ZUŠ                              |                                |                     |                     |                     |                     |

## 3. Hospodárenie obce a rozdelenie prebytku hospodárenia za rok 2014

|                                      | Rozpočet po<br>zmenách 2014<br>v celých € | Skutočnosť<br>k 31.12.2014<br>v celých € |
|--------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
| <b>Príjmy celkom</b>                 | <b>2.740.073</b>                          | <b>2.266.093</b>                         |
| z toho :                             |                                           |                                          |
| Bežné príjmy                         | 2.182.414                                 | 2.182.739                                |
| Kapitálové príjmy                    | 235.264                                   | 16.209                                   |
| Finančné príjmy                      | 257.895                                   | 0                                        |
| Príjmy RO s právnou subjektivitou    | 64.500                                    | 67.145                                   |
| <b>Výdavky celkom</b>                | <b>2.740.073</b>                          | <b>2.235.026</b>                         |
| z toho :                             |                                           |                                          |
| Bežné výdavky                        | 862.339                                   | 795.623                                  |
| Kapitálové výdavky                   | 515.872                                   | 197.546                                  |
| Finančné výdavky                     | 139.465                                   | 15.595                                   |
| Výdavky RO s právnou subjektivitou   | 1.222.397                                 | 1.226.262                                |
| z toho:                              |                                           |                                          |
| - bežné                              | 1.216.697                                 | 1.220.562                                |
| - kapitálové                         | 5.700                                     | 5.700                                    |
| <b>Hospodárenie obce za rok 2012</b> | <b>0</b>                                  | <b>+31.067</b>                           |

K 31. 12. 2014 bežný rozpočet obce vykazoval prebytok 31.067 EUR, kapitálový rozpočet schodok 181.337 EUR. Schodok kapitálového rozpočtu bol krytý finančnými operáciami ako aj prebytkom z bežného rozpočtu.

Príjmy 2. 266.093,- EUR  
 Výdavky 2. 235.026,- EUR  
**Prebytok +31.067,- EUR**

V zmysle ustanovenia § 10 odsek 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce z tohto prebytku vylučujú nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky.

K 31. 12. 2014 obec Nižná vykazuje nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky vo výške 7 176 EUR.

**Prebytok rozpočtového hospodárenia 31.067,- EUR**  
**Nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky 7.176,- EUR**  
**Prebytok po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov 23.891,- EUR**

Prebytok hospodárenia roku 2014 po vylúčení nevyčerpaných prostriedkov účelovo určených na bežné a kapitálové výdavky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku bol použitý v zmysle uznesenia obecného zastupiteľstva v Nižnej na **tvorbu rezervného fondu v čiastke 23.891,- EUR**

## 4. Bilancia aktív a pasív v celých €

### a) Za materskú účtovnú jednotku

#### 4.1 A K T Í V A

| Názov                                   | Skutočnosť<br>k 31.12.2014 | Skutočnosť<br>k 31.12. 2013 | + zvýšenie<br>- zníženie |
|-----------------------------------------|----------------------------|-----------------------------|--------------------------|
| <b>Majetok spolu</b>                    | <b>5.659.831,89</b>        | <b>5.565.003,60</b>         | <b>+94.828,29</b>        |
| <b>Neobežný majetok spolu</b>           | <b>5.040.381,75</b>        | <b>4 957.399,50</b>         | <b>+82.982,25</b>        |
| z toho :                                |                            |                             |                          |
| Dlhodobý nehmotný majetok               | 28.807,23                  | 25.947,11                   | +2.860,12                |
| Dlhodobý hmotný majetok                 | 4.414.488,28               | 4.334.366,15                | +80.122,13               |
| Dlhodobý finančný majetok               | 597.086,24                 | 597.086,24                  | 0                        |
| <b>Obežný majetok spolu</b>             | <b>619.071,39</b>          | <b>607.422,91</b>           | <b>+11.648,48</b>        |
| z toho :                                |                            |                             |                          |
| Zásoby                                  | 1.569,82                   | 1.743,10                    | -26,72                   |
| Zúčtovanie medzi subjektmi VS           | 160.982,61                 | 176.136,08                  | -15.153,47               |
| Dlhodobé pohľadávky                     | 129,60                     | 129,60                      | 0                        |
| Krátkodobé pohľadávky                   | 15.307,08                  | 23.432,96                   | -8.125,88                |
| Finančné účty                           | 441.082,28                 | 405.981,17                  | +35.101,11               |
| Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.  | -                          | -                           | -                        |
| Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát. | -                          | -                           | -                        |
| <b>Časové rozlíšenie</b>                | <b>378,75</b>              | <b>181,19</b>               | <b>+197,56</b>           |

#### 4.2 P A S Í V A

| Názov                                 | Skutočnosť<br>k 31.12.2014 | Skutočnosť<br>k 31.12. 2013 | + zvýšenie<br>- zníženie |
|---------------------------------------|----------------------------|-----------------------------|--------------------------|
| <b>Vlastné imanie a záväzky spolu</b> | <b>5.659.831,89</b>        | <b>5.565.003,60</b>         | <b>+94.828,29</b>        |
| <b>Vlastné imanie</b>                 | <b>4.159.853,07</b>        | <b>3.723.585,61</b>         | <b>+436.267,46</b>       |
| z toho :                              |                            |                             |                          |
| Oceňovacie rozdiely                   | -                          | -                           | -                        |
| Fondy                                 | -                          | -                           | -                        |
| Výsledok hospodárenia                 | 4.159.853,07               | 3.992.213,23                | -167.639,84              |
| z toho:                               |                            |                             |                          |
| - nevysporiadaný VH minulých rokov    | 3.987.980,21               | 3.862.170,55                | +125.809,66              |
| - VH za účtovné obdobie               | 171.872,86                 | 130.042,68                  | +40.830,18               |
| <b>Záväzky</b>                        | <b>466.423,74</b>          | <b>504.329,93</b>           | <b>-37.906,19</b>        |
| z toho :                              |                            |                             |                          |
| Rezervy                               | 1.250,00                   | 32.821,32                   | -31.571,32               |
| Zúčtovanie medzi subjektmi VS         | 7.176                      | 300,00                      | +6.876                   |
| Dlhodobé záväzky                      | 418.544,95                 | 434.544,95                  | -16.000                  |
| Krátkodobé záväzky                    | 39.183,77                  | 36.663,66                   | +2.520,11                |
| Bankové úvery a výpomoci              | -                          | -                           | -                        |
| <b>Časové rozlíšenie</b>              | <b>1.033.555,08</b>        | <b>1.337.088,06</b>         | <b>-303.532,98</b>       |

#### Bilancia aktív a pasív

K 31.12.2014 vykazuje obec Nižná aktíva a pasíva vo výške **5.659.831,89 €**. Neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku **5.040.381,75 €**, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške **619.071,39 €**. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – náklady budúcich období, príjmy budúcich období) činí **378,75 €**. Kompletná súvaha tvorí prílohu tohto materiálu.

Celkové aktíva a pasíva sa zvýšili v roku 2014 oproti roku 2013 o **94.828,29 €**. Je to z dôvodu, že sa zvýšila hodnota neobežného majetku celkom o **82.982,25 €**, hodnota obežného majetku sa zvýšila o **11.648,48 €** a časové rozlíšenie sa zvýšilo o **197,56 €**.

V roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 došlo k zvýšeniu dlhodobého nehmotného majetku o **2.860,12 €** a k zvýšeniu dlhodobého hmotného majetku celkom o **80.122,13 €**. U dlhodobého finančného majetku nedošlo v roku 2014 k žiadnej zmene oproti roku 2013.

**Hodnota obežného majetku v roku 2014 sa zvýšila oproti roku 2013 o 11.648,48 €**, a to u zásob došlo k zníženiu o 26,75 €, k zníženiu účtu 355 – ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku v čiastke o 15.153,47 € u dlhodobých pohľadávok nedošlo k zmene, u krátkodobých došlo k níženiu o 8.125,88 €, a u finančných účtoch došlo k zvýšeniu o 35.101,11 €.

Obec Nižná je akcionárom cenných papierov Prima banky Slovensko (predtým Prvá komunálna banka, Dexia). Toho času je vlastníkom 22 ks akcií, ktorých súčasná hodnota je 8.763.

Okrem toho má obec Nižná k 31. 12. 2014 akcie v Oravskej vodárenskej spoločnosti, a. s. 21569 ks v celkovej hodnote 558.448 €.

Obec Nižná zakladateľskou listinou zo dňa 9.8.2004 založila spoločnosť s obchodným menom SKI Uhliská so sídlom Nižná do ktorej vložila peňažný vklad vo výške 29.874 €.

Ku dňu účtovnej závierky obec Nižná má prijaté 2 úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, a to na výstavbu 16 b. j. 24 b. j., ktoré sú splatné v r. 2032, 2038 v zmysle uzatvorených zmlúv. V roku 2014 neuzavrela obec Nižná žiadnu zmluvu so Štátnym fondom rozvoja bývania.

Obec Nižná v roku 2013 neposkytlo návratnú finančnú výpomoc.

Stav dlhodobých záväzkov k 31. 12. 2014 je **418.813,97 €**, čo je zníženie oproti roku 2013 o **16.000 €**

/splátky úverov ŠFRB/.

K zvýšeniu došlo aj u krátkodobých záväzkov o **2.520,110 €** došlo v dôsledku neuhradených dodávateľských faktúr.

Vytvorené rezervy na čerpanie dovolenky a audit ročnej a konsolidovanej účtovnej závierky oproti roku 2013 sa znížil o 31.571,32 € a to z dôvodu zrušenia rezervy na dovolenku v roku 2015.

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy sa zvýšilo v roku 2014 oproti roku 2013 o **6.876 €** z dôvodu predpisania záväzku, vyplývajúceho z dotácie dopravného na žiakov a nevyčerpaných dotácií voči štátnemu rozpočtu.

Obec Nižná eviduje k 31. 12. 2014 pohľadávky v celkovej výške **15.307,08 €**, z toho pohľadávky za **daňové príjmy 6.661,55 €** /na dani z nehnuteľností pozemky 6.424,05 € stavby 0, za psa 27,50 €, daň z nevýherných automatov 210 €/, pohľadávky za rozpočtové **príjmy nedaňové 6.545,84 €** /za minulé roky - kúpa bytov z budovy 571 – 4.737,60 € odpad 1608,24 €, pohľadávka za nájom garáže vo výške 200 € faktúry za služby a predaj 2.099,69 €.

Celkový stav pohľadávok v roku 2014 oproti roku 2013 sa znížil o **8.125,88 €**.

### ***Kapitálová účasť***

Obec Nižná je akcionárom cenných papierov Prima banky (predtým Prvá komunálna banka, neskôr Dexia banka Slovensko). Toho času je vlastníkom 22 ks akcií, ktorých súčasná hodnota je 8.763 €, podiel obce Nižná na hlasovacích právach je 0,021 %. Okrem toho má obec Nižná k 31. 12. 2013 akcie v Oravskej vodárenskej spoločnosti, a. s. 21.569 ks v celkovej hodnote 558.448 €, podiel obce Nižná na hlasovacích právach je 3,113 %.

Obec Nižná zakladateľskou listinou zo dňa 31.5.2005 založila spoločnosť s obchodným menom SKI Uhliská so sídlom Nižná do ktorej vložila peňažný vklad vo výške 29.874 €.

### **b) Za konsolidovaný celok**

#### ***Vzájomné vzťahy konsolidačného celku***

##### **1) Obec Nižná :**

**-obec a rozpočtové organizácie**

**V tom: základná škola s MŠ**

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC **144.067,35 €**

Zahŕňa:

Počiatkový stav k 1.1.2014 150.275,03 €

Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje -10.960,88 €

Zúčtovanie odpisov cudzie zdroje -946,80 €

Poskytnutý kapitálový transfer +5.700,00 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

Účet 584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo VÚC do ich RO a PO **316.005,53 €**

Konsolidácia nákladov spolu **316.005,53 €**

|                                                                             |              |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Zahŕňa:                                                                     |              |
| 584 – Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZŠ s MŠ /vlastné + cudzie zdroje/ | 11.907,00 €  |
| Vrátené vlastné príjmy ZŠ s MŠ                                              | 43.171,85 €  |
| Transfer na MŠ Orličie a Nová Doba                                          | 167.199,00 € |
| Transfer na ŠKD pri ZŠ s MŠ                                                 | 27.607,00 €  |
| Transfer na ŠJ pri ZŠ s MŠ                                                  | 60.120,00 €  |
| Transfer na údržbu budovy ZŠ                                                | 6.000,00 €   |

Výnosy:

|                                                                                                 |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Účet 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy | 2.903,48 €         |
|                                                                                                 | 8.032,97 €         |
| Účet 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov                                        | 43.275,85 €        |
| <b>Konsolidácia výnosov spolu</b>                                                               | <b>54.212,30 €</b> |

Zahŕňa:

|                                                                               |  |
|-------------------------------------------------------------------------------|--|
| 633 – Výnosy z poplatkov                                                      |  |
| 694 - Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZŠ s MŠ – z dotácií /cudzie zdroje/ |  |
| 699 - Výnosy z odvodu vlastných príjmov ZŠ s MŠ                               |  |

### **základná umelecká škola**

Pohľadávky:

|                                                    |            |
|----------------------------------------------------|------------|
| Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC | 3.959,00 € |
|----------------------------------------------------|------------|

Zahŕňa:

|                                   |            |
|-----------------------------------|------------|
| Počiatočný stav k 1.1.2014        | 4.235,00 € |
| Transfer na – inventár            | 0 €        |
| Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje | - 276,00 € |

|                                    |                     |
|------------------------------------|---------------------|
| <b>Konsolidácia nákladov spolu</b> | <b>238.829,00 €</b> |
|------------------------------------|---------------------|

Zahŕňa:

|                                                                         |              |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 584 – Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZUŠ /vlastné + cudzie zdroje/ | 276,00 €     |
| Transfer na ZUŠ                                                         | 214.588,00 € |
| Vrátené vlastné príjmy ZUŠ                                              | 23.965,00 €  |
| Transfer na iné akcie ZUŠ                                               |              |

Výnosy:

|                                                                                                 |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Účet 633 Výnosy z poplatkov – komunálny odpad                                                   | 0,00 € |
| Účet 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy | 0,00 € |

|                                                          |                    |
|----------------------------------------------------------|--------------------|
| Účet 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov | 23.606,00 €        |
| <b>Konsolidácia výnosov spolu</b>                        | <b>23.606,00 €</b> |

Zahŕňa:

|                                                                           |             |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 694 - Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZUŠ – z dotácií /cudzie zdroje/ |             |
| 699 - Výnosy z odvodu vlastných príjmov ZUŠ                               | 23.606,00 € |

### **- obec a príspevková organizácia**

#### **b) Obec Nižná – Technické služby I. Nižná:**

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:

|                                                    |             |
|----------------------------------------------------|-------------|
| Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC | 12.108,26 € |
|----------------------------------------------------|-------------|

Zahŕňa:

|                                   |              |
|-----------------------------------|--------------|
| Počiatočný stav k 1.1.2014        | 20.274,05 €  |
| Transfer na – inventár            | 62,59 €      |
| Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje | - 8.228,38 € |

Záväzky:

|                                    |              |
|------------------------------------|--------------|
| Účet 321 Dodávatelia               | 0,- €        |
| Účet 383 Výdavky budúcich období   | 0,- €        |
| <b>Konsolidácia záväzkov spolu</b> | <b>0,- €</b> |

Zahŕňa:

321

383

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

|                                          |                    |
|------------------------------------------|--------------------|
| <b>Konsolidácia nákladov spolu</b>       | <b>53.228,38 €</b> |
| Zahŕňa:                                  |                    |
| 518 -                                    |                    |
| 584 – Transfer na činnosť TS             | 45.000,00 €        |
| - Zúčtovanie odpisov majetku v správe TS | 8.228,38 €         |

## 2) Základná škola s MŠ Nižná, Nová doba 485

### - rozpočtová organizácia a obec

*V tom: obec Nižná Nová doba 507*

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC 144.067,35 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

|                                                            |             |
|------------------------------------------------------------|-------------|
| Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad                  | 0,00 €      |
| Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov | 12.524,00 € |
| Účet 588 Náklady z odvodu príjmov                          | 41.828,04 € |

|                                    |                    |
|------------------------------------|--------------------|
| <b>Konsolidácia nákladov spolu</b> | <b>54.352,09 €</b> |
|------------------------------------|--------------------|

Výnosy:

|                                                                                                          |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC      | 302.746,04 € |
| Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC | 11.292,68 €  |

|                                   |                     |
|-----------------------------------|---------------------|
| <b>Konsolidácia výnosov spolu</b> | <b>314.038,72 €</b> |
|-----------------------------------|---------------------|

## 3/ Základná umelecká škola Nižná Nová doba 485

*V tom: obec Nižná Nová doba 507*

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC 3.959,00 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

|                                                            |             |
|------------------------------------------------------------|-------------|
| Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad                  | 0,00 €      |
| Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov | 276,00 €    |
| Účet 588 Náklady z odvodu príjmov                          | 22.862,00 € |

|                                    |                    |
|------------------------------------|--------------------|
| <b>Konsolidácia nákladov spolu</b> | <b>23.138,00 €</b> |
|------------------------------------|--------------------|

Výnosy:

|                                                                                                          |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC      | 238.553,00 € |
| Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC | 276,00 €     |

|                                   |                     |
|-----------------------------------|---------------------|
| <b>Konsolidácia výnosov spolu</b> | <b>238.829,00 €</b> |
|-----------------------------------|---------------------|

## 3)Technické služby I Nižná

### - príspevková organizácia a obec

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:

|                                 |       |
|---------------------------------|-------|
| Účet 311 Odberatelia            | 0,- € |
| Účet 385 Príjmy budúcich období | 0,- € |
| Konsolidácia pohľadávok spolu   | 0,- € |

Závazky:

|                                                    |             |
|----------------------------------------------------|-------------|
| Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC | 12.108,26 € |
|----------------------------------------------------|-------------|

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

|                                                            |                   |
|------------------------------------------------------------|-------------------|
| Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad                  | 0,00 €            |
| Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov | 8.228,38 €        |
| <b>Konsolidácia nákladov spolu</b>                         | <b>8.228,38 €</b> |

Výnosy:

|                                                                                                          |                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Účet 602 Tržby z predaja služieb                                                                         | 0,- €              |
| Účet 642 Tržba z predaja materiálu                                                                       | 0,- €              |
| Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC      | 45.000,00 €        |
| Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC | 8.228,38 €         |
| <b>Konsolidácia výnosov spolu</b>                                                                        | <b>53.228,36 €</b> |

**b) Technické služby obce Nižná - Základná škola s MŠ Nižná, ZUŠ Nižná:**  
**- príspevková organizácia a rozpočtové organizácie**

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikli vzájomné pohľadávky a záväzky v roku 2014.

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2014 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikli vzájomné náklady a výnosy v roku 2014.

**Agregovaná súvaha konsolidovaného celku k 31. 12. 2014**

| Súvaha                                     | Obec Nižná        | Základná škola s MŠ, Nová Doba 485 Nižná | Základná umelecká škola, Nová Doba 485 Nižná | Technické služby I. obce Nižná | Agregovaná súvaha |
|--------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------|-------------------|
| <b>AKTÍVA</b>                              |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| <b>Neobežný majetok spolu</b>              | <b>5040381,75</b> | <b>156024,44</b>                         | <b>3959,00</b>                               | <b>45 068,84</b>               | <b>5200479,03</b> |
| z toho :                                   |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| Dlhodobý nehmotný majetok                  | 28807,23          | 0                                        | 0                                            | 0                              | 28807,23          |
| Dlhodobý hmotný majetok                    | 4414488,28        | 156024,44                                | 3959,00                                      | 45 068,84                      | 4619540,56        |
| Dlhodobý finančný majetok                  | 597086,24         | 0                                        | 0                                            | 0                              | 597086,24         |
| <b>Obežný majetok spolu</b>                | <b>619071,39</b>  | <b>69485,37</b>                          | <b>20435,32</b>                              | <b>44164,73</b>                | <b>753156,81</b>  |
| z toho :                                   |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| Zásoby                                     | 1569,82           | 1552,08                                  | 0                                            | 0                              | 3121,90           |
| Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy | 160982,61         | 0                                        | 0                                            | 0                              | 160982,61         |
| Pohľadávky dlhodobé                        | 129,60            | 0                                        | 0                                            | 0                              | 129,60            |
| krátkodobé                                 | 15307,08          | 123,87                                   | 32,00                                        | 10819,52                       | 26282,47          |
| Finančné účty                              | 441082,28         | 67809,42                                 | 20403,32                                     | 33345,21                       | 562640,23         |
| <b>Časové rozlíšenie</b>                   | <b>378,75</b>     | <b>1039,95</b>                           | <b>744,00</b>                                | <b>42,39</b>                   | <b>2205,09</b>    |
|                                            |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| <b>SPOLU</b>                               | <b>5659831,89</b> | <b>226549,76</b>                         | <b>25138,32</b>                              | <b>89275,96</b>                | <b>6000795,93</b> |
|                                            |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| <b>PASÍVA</b>                              |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| <b>Vlastné imanie</b>                      | <b>4159853,07</b> | <b>-5524,49</b>                          | <b>33,93</b>                                 | <b>39036,80</b>                | <b>4193399,31</b> |
| z toho :                                   |                   |                                          |                                              |                                |                   |
| Oceňovacie rozdiely                        | 0                 | 0                                        | 0                                            | 0                              | 0                 |
| Fondy účtovnej jednotky                    | 0                 | 0                                        | 0                                            | 11 805,48                      | 11805,48          |

|                                                       |                   |                  |                 |                 |                   |
|-------------------------------------------------------|-------------------|------------------|-----------------|-----------------|-------------------|
| Výsledok hospodárenia                                 | 4159853,07        | 34               |                 |                 |                   |
| z toho:                                               |                   |                  |                 |                 |                   |
| - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov | 3987980,21        | -5524,49         | 33,93           | 27231,32        | <b>4181593,83</b> |
| - Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie            | 171872,86         | -2795,40         | - 5 362,83      | 22625,12        | <b>4002447,10</b> |
|                                                       |                   | -2729,09         | 5396,76         | 4606,20         | <b>179146,73</b>  |
| <b>Závazky</b>                                        | <b>466423,74</b>  | <b>219264,21</b> | <b>25104,39</b> | <b>49278,69</b> | <b>760071,03</b>  |
| z toho :                                              |                   |                  |                 |                 |                   |
| Rezervy                                               | 1250,00           | 0                | 0               | 0               | 1250,00           |
| Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy            | 7176,00           | 144171,35        | 4703,00         | 12108,26        | 168158,61         |
| Dlhodobé záväzky                                      | 418813,97         | 1250,79          | 602,99          | 11250,03        | 431917,78         |
| Krátkodobé záväzky                                    | 39183,77          | 73842,07         | 19798,40        | 25920,40        | 158744,64         |
| <b>Časové rozlíšenie</b>                              | <b>1033555,08</b> | <b>12810,04</b>  | <b>0</b>        | <b>960,47</b>   | <b>1047325,59</b> |
|                                                       |                   |                  |                 |                 |                   |
| <b>SPOLU</b>                                          | <b>5659831,89</b> | <b>226549,76</b> | <b>25138,32</b> | <b>89275,96</b> | <b>6000795,93</b> |

**Prehľad konsolidačných operácií v Súvahe:**

| Súvaha                                | Spolu EUR         | Z toho:                                                                                              |
|---------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>AKTÍVA:</b>                        |                   |                                                                                                      |
| 1/ Agregovaná súvaha                  | <b>6000795,93</b> |                                                                                                      |
|                                       | 0                 |                                                                                                      |
| 2/ Eliminácia za:                     | 0                 |                                                                                                      |
| - Obec Nižná                          | -160982,61        | Zúčtovanie medzi subjekt. verejnej správy -160982,61<br>/ZŠ -144067,35,- ZUŠ 3959,00,- TS -12108,26/ |
| - Základná škola s MŠ Nižná           | 0                 | -                                                                                                    |
| - Základná umelecká škola Nižná       | 0                 | Pohľadávky krátkodobé/obec/ -<br>Časové rozlíšenie /obec/ -                                          |
| - Technické služby I. Nižná           | 0                 | Pohľadávky krátkodobé /obec/ -                                                                       |
| Spolu eliminácia                      | -160982,61        |                                                                                                      |
|                                       | 0                 |                                                                                                      |
| <b>3/ Konsolidovaná súvaha AKTÍVA</b> | <b>5839813,32</b> |                                                                                                      |
|                                       |                   |                                                                                                      |
| <b>PASÍVA:</b>                        |                   |                                                                                                      |
| 1/ Agregovaná súvaha                  | <b>6000795,93</b> |                                                                                                      |
|                                       |                   |                                                                                                      |
| 2/ Eliminácia za:                     |                   |                                                                                                      |
| - Obec Nižná                          |                   | Časové rozlíšenie -<br>Krátkodobé záväzky -                                                          |
| - Základná škola s MŠ Nižná           | -144067,35        | Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy /obec/                                                    |
| - Základná umelecká škola Nižná       | -3959,00          | Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy /obec/                                                    |
|                                       | -848,00           | Krátkodobý záväzok /obec/                                                                            |
| - Technické služby I. Nižná           | -12108,26         | Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy /obec/                                                    |
| Spolu eliminácia                      | -160982,61        |                                                                                                      |
|                                       |                   |                                                                                                      |
| <b>3/ Konsolidovaná súvaha PASÍVA</b> | <b>5839813,32</b> |                                                                                                      |

**Konsolidovaná súvaha k 31. 12. 2014**

| Riadok v súvahe | Súvaha                 | Agregovaná súvaha | Eliminácia kapitálu | Eliminácia pohľadávok a záväzkov | Konsolidovaná súvaha |
|-----------------|------------------------|-------------------|---------------------|----------------------------------|----------------------|
|                 | <b>AKTÍVA</b>          |                   |                     |                                  |                      |
| <b>002</b>      | Neobežný majetok spolu | 5200479,03        |                     |                                  | 5245434,03           |

|     |                                                       |                   |          |                   |                   |
|-----|-------------------------------------------------------|-------------------|----------|-------------------|-------------------|
|     | z toho :                                              |                   |          |                   |                   |
| 003 | Dlhodobý nehmotný majetok                             | 28807,23          |          |                   | 28807,23          |
| 011 | Dlhodobý hmotný majetok                               | 4619540,56        |          |                   | 4619540,56        |
| 024 | Dlhodobý finančný majetok                             | 597086,24         |          |                   | 597086,24         |
| 033 | <b>Obežný majetok spolu</b>                           | <b>753156,81</b>  |          | -160982,61        | <b>592174,20</b>  |
|     | z toho :                                              | 0                 |          |                   |                   |
| 034 | Zásoby                                                | 3121,90           |          |                   | 3121,90           |
| 040 | Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy            | 160982,61         |          | -160982,61        | 0                 |
| 060 | Pohľadávky dlhodobé                                   | 129,60            |          |                   | 129,60            |
|     | Pohľadávky krátkodobé                                 | 26282,47          |          |                   | 26282,47          |
| 085 | Finančné účty                                         | 562640,23         |          |                   | 562640,23         |
| 110 | <b>Časové rozlíšenie</b>                              | <b>2205,09</b>    |          |                   | <b>2205,09</b>    |
|     | <b>SPOLU</b>                                          | <b>6000795,93</b> | <b>0</b> | <b>-160982,61</b> | <b>5839813,32</b> |
|     |                                                       |                   |          |                   |                   |
|     | <b>PASÍVA</b>                                         |                   |          |                   |                   |
|     |                                                       |                   |          |                   |                   |
| 116 | <b>Vlastné imanie</b>                                 | <b>4193399,31</b> |          |                   | <b>4193399,31</b> |
|     | z toho :                                              |                   |          |                   |                   |
| 117 | Oceňovacie rozdiely                                   | 0                 |          |                   | 0                 |
| 120 | Fondy účtovnej jednotky                               | 11805,48          |          |                   | 11805,48          |
| 123 | Výsledok hospodárenia                                 | 4181593,83        |          |                   | 4181593,83        |
|     | z toho:                                               |                   |          |                   |                   |
|     | - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov | 4002447,10        |          |                   | 4002447,10        |
| 124 | - Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie            | 179146,73         |          |                   | 179146,73         |
| 125 |                                                       |                   |          |                   |                   |
| 126 | <b>Závazky</b>                                        | <b>760071,03</b>  |          | -160982,61        | <b>599088,42</b>  |
|     | z toho :                                              |                   |          |                   |                   |
| 127 | Rezervy                                               | 1250,00           |          |                   | 1250,00           |
| 132 | Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy            | 168158,61         |          | -160982,61        | 7176,00           |
| 140 | Dlhodobé záväzky                                      | 431917,78         |          |                   | 431917,78         |
| 151 | Krátkodobé záväzky                                    | 158744,64         |          |                   | 158744,64         |
|     | <b>Dlhodobé záväzky</b>                               |                   |          |                   |                   |
| 180 | <b>Časové rozlíšenie</b>                              | <b>1047325,59</b> |          |                   | <b>1047325,59</b> |
|     | <b>SPOLU</b>                                          | <b>6000795,93</b> |          | <b>-160982,61</b> | <b>5839813,32</b> |

### *Porovnanie konsolidovaných aktív a pasív s minulým rokom*

#### **4.1 A K T Í V A**

| Názov                         | Skutočnosť<br>k 31.12. 2013 | Skutočnosť<br>k 31.12.2014 | + zvýšenie<br>- zníženie |
|-------------------------------|-----------------------------|----------------------------|--------------------------|
| <b>Majetok spolu</b>          | <b>5.748.872,89</b>         | <b>5.839.813,32</b>        | <b>+90.940,43</b>        |
| <b>Neobežný majetok spolu</b> | <b>5.177.780,16</b>         | <b>5.245.434,03</b>        | <b>+67.653,87</b>        |
| Z toho :                      |                             |                            |                          |
| Dlhodobý nehmotný majetok     | 25.947,11                   | 28.807,23                  | +2.860,12                |
| Dlhodobý hmotný majetok       | 4.554.746,81                | 4.619.540,56               | +64.793,75               |
| Dlhodobý finančný majetok     | 597.086,24                  | 597.086,24                 |                          |
| <b>Obežný majetok spolu</b>   | <b>567.952,88</b>           | <b>592.174,20</b>          | <b>+24.221,32</b>        |
| Z toho :                      |                             |                            |                          |
| Zásoby                        | 4.082,45                    | 3.121,90                   | -960,55                  |
|                               |                             |                            |                          |

|                                         |                 |                 |                |
|-----------------------------------------|-----------------|-----------------|----------------|
| Zúčtovanie medzi subjektmi VS           | 14 476,47       | 0               | -14.476,47     |
|                                         | 36              |                 |                |
| Dlhodobé pohľadávky                     | 129,60          | 129,60          | 0              |
|                                         |                 |                 |                |
| Krátkodobé pohľadávky                   | 35 191,12       | 26.282,47       | -8.908,65      |
| Finančné účty                           | 514 073,24      | 562.640,23      | +48.566,99     |
| Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.  | -               | -               |                |
| Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát. | -               | -               |                |
| <b>Časové rozlíšenie</b>                | <b>3 139,85</b> | <b>2 205,09</b> | <b>-934,76</b> |

#### 4.2 P A S Í V A

| Názov                                 | Skutočnosť<br>k 31.12. 2013 | Skutočnosť<br>k 31.12.2014 | + zvýšenie<br>- zníženie |
|---------------------------------------|-----------------------------|----------------------------|--------------------------|
| <b>Vlastné imanie a záväzky spolu</b> | <b>5.748 872,89</b>         | <b>5.839.813,32</b>        | <b>+90.940,43</b>        |
| <b>Vlastné imanie</b>                 | <b>3.747 916,16</b>         | <b>4.193.399,31</b>        | <b>+445.483,15</b>       |
| Z toho :                              |                             |                            |                          |
| Oceňovacie rozdiely                   | -                           | -                          |                          |
| Fondy                                 | 11 805,48                   | 11 805,48                  | 0                        |
| Výsledok hospodárenia<br>z toho:      | 3.736 110,68                | 4.181.593,83               | +445.483,15              |
| - nevysporiadaný VH minulých rokov    | 3.606 508,21                | 4.002.447,10               | +395.938,85              |
| - VH za účtovné obdobie               | 129 602,47                  | 179.146,73                 | -49.544,26               |
| <b>Záväzky</b>                        | <b>646.924,97</b>           | <b>599.088,42</b>          | <b>-47.836,55</b>        |
| Z toho :                              |                             |                            |                          |
| Rezervy                               | 55 895,24                   | 1.250,00                   | -54.645,24               |
| Zúčtovanie medzi subjektmi VS         | 300,00                      | 7.176,00                   | +5.876,00                |
| Dlhodobé záväzky                      | 447 968,26                  | 431.917,78                 | -16.050,98               |
| Krátkodobé záväzky                    | 142 761,47                  | 158.744,64                 | +15.983,17               |
| Bankové úvery a výpomoci              | -                           | -                          | 0                        |
| <b>Časové rozlíšenie</b>              | <b>1.354 031,76</b>         | <b>1.047.325,59</b>        | <b>-306.706,17</b>       |

#### Bilancia aktív a pasív za konsolidovaný celok:

K 31.12.2014 vykazuje konsolidovaný celok aktíva a pasíva vo výške 5.839.813,32 €.

Na strane aktív neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku 5.245.434,03 €, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške 597.086,24 €. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – náklady budúcich období, príjmy budúcich období) čini 2.205,09 €.

Na strane pasív vlastné imanie (oceňovacie rozdiely, nevysporiadaný VH minulých rokov, VH za účtovné obdobie) predstavuje čiastku 4.193.399,31 €, záväzky (rezervy, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, dlhodobé a krátkodobé záväzky) sú vo výške 599.088,42 €. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – výnosy budúcich období, výdavky budúcich období) čini 1.047.325,59 €.

**Celkové aktíva** sa zvýšili v roku 2014 oproti roku 2013 o **90.940,43**. Je to z dôvodu, že sa zvýšila hodnota neobežného majetku celkom o **67.653,87 €**, hodnota obežného majetku sa zvýšila o **24.221,32 €** a časové rozlíšenie sa znížilo o **960,55 €**.

#### Neobežný majetok – zvýšenie za konsolidovaný celok o 67.653,87 € – v tom:

- **KJ Obec Nižná** : zvýšenie o 82.982,25 €
- **KJ Základná škola s MŠ Nižná** : zníženie o 6.824 €
- **KJ Základná umelecká škola Nižná** : zníženie o 276 €
- **KJ Technické služby I. Nižná** : zníženie o 8.228,38 €

Z toho:

#### Dlhodobý nehmotný majetok - zvýšenie za konsolidovaný celok o 2 860,12 €

- **Obec Nižná**: zvýšenie o 2.860,12 €

#### Dlhodobý hmotný majetok - zvýšenie za konsolidovaný celok o 64 793,75

- **KJ Obec Nižná**: zvýšenie o 80.122,13 €
- **KJ Základná škola s MŠ Nižná**: zníženie o 6.824 €
- **KJ Základná umelecká škola Nižná**: zníženie o 276 €
- **KJ Technické služby I. Nižná**: zníženie o 8.228,38 €

**Obežný majetok – zvýšenie za konsolidovaný celok o 24 221,32 v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 11.648,48 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 15.168,77 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 1.768,20 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 11.068,94 €

Z toho:

**Zásoby - zníženie za konsolidovaný celok o 960,55 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 173,28 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 787,27 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: 0 €

**Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy - zníženie za konsolidovaný celok o 14.476,47 €**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 14 649,47 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 14.227,47 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: 0 €

**Pohľadávky dlhodobé - zníženie za konsolidovaný celok o €**

**Pohľadávky krátkodobé - zvýšenie za konsolidovaný celok o 8.908,65 €**

- *Obec Nižná*: zníženie o 8.125,88 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 37,61 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 745,16 €

**Finančné účty - zvýšenie za konsolidovaný celok o 48.566,99 €**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 35.101,11 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 116,42 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 1.768,20 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 11.814,10 €

**Časové rozlíšenie – zníženie za konsolidovaný celok o 934,76 € 997,35**

- v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 197,56 € zníženie VH o 62,59 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 547,01 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 550,42 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 97,48 €

Celkové pasíva sa zvýšili v roku 2014 oproti roku 2013 o **90.940,43 €**. Je to z dôvodu, že sa zvýšila hodnota vlastného imania celkom o 445.483,15 €, hodnota záväzkov sa znížila o 47.836,55 €, a časové rozlíšenie sa znížilo o 306.706,17 €.

**Vlastné imanie - zvýšenie za konsolidovaný celok o 90.940,43 € - v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 94.828,35 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 22.539,76 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 941,78 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 2 743,08 €

**Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov – zvýšenie za konsolidovaný celok o 395.938,89 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 125 809,66 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 2.729,09 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 5396,76 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 2 040,53 €

**Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie – zníženie za konsolidovaný celok o 445.483,15 €**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 167.639,84 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 163,40 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 5 396,76 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 6 548,09 €

**Závazky - zníženie za konsolidovaný celok o 47.836,55 € - v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 37.906,19 € zvýšenie VH o 14.967,06 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 19.068,59 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 4.454,98 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 1.373,85 €

**Rezervy – zníženie za konsolidovaný celok o 54.645,24 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 31.571,32 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 11.944 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 5.462 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 5.667,92 €

**Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy - zvýšenie za konsolidovaný celkom o 6.876,00 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 6.876 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 6.103,68 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 635 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 8.228,38 €

**Dlhodobé záväzky - zníženie za konsolidovaný celok o 16.050,98 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 15.730,98 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 585,27 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zníženie o 100,34 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 366,11 €

**Krátkodobé záväzky - zvýšenie za konsolidovaný celok o 15.983,17 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 2.520,11 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 435,64 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 1.742,36 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 12.156,34 €

**Časové rozlíšenie – za konsolidovaný celok zníženie o 306.706,17 € v tom:**

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 34.905,36 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 742,03 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 2.431,16 €

## 5. Vývoj pohľadávok a záväzkov v celých €

### a) Za materskú účtovnú jednotku

#### 5.1. Pohľadávky

| Pohľadávky                      | Stav<br>k 31.12 2013 | Stav<br>k 31.12 2014 |
|---------------------------------|----------------------|----------------------|
| Pohľadávky do lehoty splatnosti | 23432,96             | 15307,08             |
| Pohľadávky po lehote splatnosti | 0                    | 0                    |
| <b>Spolu</b>                    | <b>23432,96</b>      | <b>15307,08</b>      |

**Vývoj pohľadávok**

| Účet<br>Pohľadávky                           | Stav k 31. 12. 2013 | Stav k 31. 12. 2014 | +zvýšenie<br>-zníženie |
|----------------------------------------------|---------------------|---------------------|------------------------|
| 318 Pohľadávky za rozpočtové príjmy nedaňové | 9157,05             | 6545,84             | -2611,21               |
| 319 Pohľadávky za daňové príjmy obcí         | 9459,59             | 6661,55             | -2798,04               |
| 355 Pohľadávky voči zamestnancom             | 0                   | 0                   | 0                      |
| 314 Iné pohľadávky                           | 4816,32             | 2099,69             | -2716,63               |
| <b>Spolu</b>                                 | <b>23432,96</b>     | <b>15307,08</b>     | <b>-8125,88</b>        |

**Rozpis pohľadávok k 31. 12. 2014**

| Pohľadávky                      | Hodnota<br>pohľadávok<br>v € | Opis                                    |
|---------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------|
| Odberatelia                     | 0                            | Odberateľské faktúry za služby a predaj |
| Pohľadávky z odpredaj bytov 571 | 2099,69                      | Splátky podľa uzatvorených zmlúv        |
| Pohľadávky z daňových príjmov   | 6661,55                      | Nedoplatky na dani z nehnuteľnosti,     |
|                                 |                              |                                         |

|                              |                 |                              |
|------------------------------|-----------------|------------------------------|
| Pohľadávky voči zamestnancom | 0               | Pohľadávky za stravné listky |
| Pohľadávky nedaňové          | 6545,84         | Odpad, pes                   |
| <b>Spolu</b>                 | <b>15307,08</b> |                              |
|                              |                 |                              |

## 5.2 Záväzky

| Záväzky                      | Stav<br>k 31.12 2014 | Stav<br>k 31.12 2013 |
|------------------------------|----------------------|----------------------|
| Záväzky do lehoty splatnosti | 457997,74            | 471208,61            |
| Záväzky po lehote splatnosti | 0                    | 0                    |
| <b>Spolu</b>                 | <b>457997,74</b>     | <b>471208,61</b>     |

## Vývoj záväzkov

| Účet<br>Záväzky        | Stav k 31. 12. 2014 | Stav k 31. 12. 2013 | +zvýšenie<br>-zníženie |
|------------------------|---------------------|---------------------|------------------------|
| 479 Dlhodobé záväzky   | 418813,97           | -434544,95          | -15730,98              |
| 3xx Krátkodobé záväzky | 39183,77            | -36663,66           | +2520,11               |
| <b>Spolu</b>           | <b>457997,74</b>    | <b>471208,61</b>    | <b>-13210,87</b>       |

## Rozpis záväzkov k 31. 12. 2014

|                                                  |                    |
|--------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Dlhodobé záväzky</b>                          | <b>418813,97 €</b> |
| z toho:                                          |                    |
| - záväzky zo sociálneho fondu /472/              | 244,33 €           |
| - ostatné dlhodobé záväzky /479/ - úvery zo ŠFRB | 418400,35 €        |
| - iné záväzky /379/                              | 169,29 €           |
| z toho:                                          |                    |
| - nesplatená istina – úver 16 b. j.              | 128706,51 €        |
| - nesplatená istina – úver 21 b. j.              | 289693,84 €        |

|                                                                                      |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Krátkodobé záväzky</b>                                                            | <b>39183,77 €</b> |
| z toho:                                                                              |                   |
| - dodávatelia /321/                                                                  | 16103,50 €        |
| - prijaté preddavky /324/                                                            | 3257,42 €         |
| - iné záväzky /379/                                                                  |                   |
| - zamestnanci /331/                                                                  | 11740,00 €        |
| - zúčtovanie s inštitúciami sociálneho zabezpečenia<br>a zdravotného poistenia /336/ | 6908,51 €         |
| - ostatné priame dane /342/                                                          | 1174,34 €         |

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

Stav pohľadávok k 31. 12. 2014 oproti stavu k 31. 12. 2013 sa v celkovej čiastke zvýšil o 8125,88 €.

Stav záväzkov k 31. 12. 2014 oproti stavu k 31. 12. 2013 sa v celkovej čiastke znížil o 13210,87 €.

## b) Za konsolidovaný celok

### 5.1. Pohľadávky

| Pohľadávky                      | Stav<br>k 31.12 2014 | Stav<br>k 31.12 2013 |
|---------------------------------|----------------------|----------------------|
| Pohľadávky do lehoty splatnosti | 26412,07             | 35290,72             |
| Pohľadávky po lehote splatnosti | 0                    | 0                    |
| <b>Spolu</b>                    | <b>26412,07</b>      | <b>35290,72</b>      |

Z toho:

Obec Nižná

| Pohľadávky                      | Stav<br>k 31.12 2014 | Stav<br>k 31.12 2013 |
|---------------------------------|----------------------|----------------------|
| Pohľadávky do lehoty splatnosti | 15307,08             | 23432,96             |
| Pohľadávky po lehote splatnosti | 0                    | 0                    |
| <b>Spolu</b>                    | <b>15307,08</b>      | <b>23432,96</b>      |

Základná škola s MŠ Nižná

| Pohľadávky                      | Stav<br>k 31.12 2014 | Stav<br>k 31.12 2013 |
|---------------------------------|----------------------|----------------------|
| Pohľadávky do lehoty splatnosti | 123,87               | 161,48               |
| Pohľadávky po lehote splatnosti | 0                    | 0                    |
| <b>Spolu</b>                    | <b>123,87</b>        | <b>161,48</b>        |
|                                 |                      |                      |

|                                        |    |                              |                              |
|----------------------------------------|----|------------------------------|------------------------------|
| Základná umelecká škola v Nižnej       | 40 |                              |                              |
| <b>Pohľadávky</b>                      |    | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
|                                        |    |                              |                              |
| <b>Pohľadávky do lehoty splatnosti</b> |    | 32                           | 32                           |
| <b>Pohľadávky po lehote splatnosti</b> |    |                              |                              |
| <b>Spolu</b>                           |    | <b>32</b>                    | <b>32</b>                    |

Technické služby I. Nižná

|                                        |                              |                              |
|----------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Pohľadávky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Pohľadávky do lehoty splatnosti</b> | 10819,52                     | 11564,68                     |
| <b>Pohľadávky po lehote splatnosti</b> | 0                            |                              |
| <b>Spolu</b>                           | <b>10819,52</b>              | <b>11564,68</b>              |

## 5.2 Závazky

|                                     |                              |                              |
|-------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Závazky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Závazky do lehoty splatnosti</b> | 158744,64                    | 142761,47                    |
| <b>Závazky po lehote splatnosti</b> | 0                            |                              |
| <b>Spolu</b>                        | <b>158744,64</b>             | <b>142761,47</b>             |

Z toho:

Obec Nižná

|                                     |                              |                              |
|-------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Závazky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Závazky do lehoty splatnosti</b> | 39183,77                     | 36663,66                     |
| <b>Závazky po lehote splatnosti</b> | 0                            |                              |
| <b>Spolu</b>                        | <b>39183,77</b>              | <b>36663,66</b>              |

Základná škola s MŠ Nižná

|                                     |                              |                              |
|-------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Závazky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Závazky do lehoty splatnosti</b> | 73842,07                     | 74277,71                     |
| <b>Závazky po lehote splatnosti</b> | 0                            | 0                            |
| <b>Spolu</b>                        | <b>73842,07</b>              | <b>74277,71</b>              |

Základná umelecká škola Nižná

|                                     |                              |                              |
|-------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Závazky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Závazky do lehoty splatnosti</b> | 19798,40                     | 18056,04                     |
| <b>Závazky po lehote splatnosti</b> | 0                            | 0                            |
| <b>Spolu</b>                        | <b>19798,40</b>              | <b>18.056,04</b>             |

Technické služby I. Nižná

|                                     |                              |                              |
|-------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Závazky</b>                      | <b>Stav<br/>k 31.12 2014</b> | <b>Stav<br/>k 31.12 2013</b> |
| <b>Závazky do lehoty splatnosti</b> | 25920,70                     | 13764,06                     |
| <b>Závazky po lehote splatnosti</b> | 0                            | 0                            |
| <b>Spolu</b>                        | <b>25920,7</b>               | <b>13764,06</b>              |

## 6. Hospodársky výsledok v celých eurách

Od 1. 1. 2008 sa v samospráve uplatňuje **nová metodika akruálneho účtovníctva**, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú v časovom období, s ktorým súvisia. Nová metodika účtovania a vykazovania vo verejnom sektore priniesla efektívnejšie riadenie verejných financií a zosúladiť účtovníctvo vo verejnom sektore na Slovensku s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor.

**Akruálny princíp** je všeobecne uznávanou účtovnou zásadou. Podstatou tejto zásady je zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo vyrovnania iným spôsobom.

**Porovnaním výnosov a nákladov** vzniknutých v účtovnom období sa zistí výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, ktorý vyjadruje **zmenu majetku** účtovnej jednotky. Ak sú výnosy vyššie ako náklady, výsledok hospodárenia je kladný a nazýva sa zisk. Majetok obce rastie o hodnotu zisku. Ak sú výnosy nižšie ako náklady, výsledok hospodárenia je záporný a označuje sa ako strata. Majetok obce klesá o hodnotu straty.

## a) Za materskú účtovnú jednotku

41

| Názov                                                                                                 | Skutočnosť<br>k 31.12.2014 | Skutočnosť<br>k 31.12. 2013 | + zvýšenie<br>- zníženie |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------------------------|--------------------------|
| <b>Náklady</b>                                                                                        | <b>1479099,80</b>          | <b>-1414182,79</b>          | <b>64 917,01</b>         |
| 50 – Spotrebované nákupy                                                                              | 113860,02                  | 116744,83                   | -2884,81                 |
| 51 – Služby                                                                                           | 264440,91                  | 202891,96                   | 61548,95                 |
| 52 – Osobné náklady                                                                                   | 274816,03                  | 263322,83                   | 11493,2                  |
| 53 – Dane a poplatky                                                                                  | 346,02                     | 1072,49                     | -726,47                  |
| 54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť                                                           | 19221,68                   | 21332,47                    | -2110,79                 |
| 55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia        | 114874,31                  | 131959,14                   | -17084,83                |
| 56 – Finančné náklady                                                                                 | 16280,24                   | 18099,74                    | -1819,50                 |
| 57 – Mimoriadne náklady                                                                               | 0                          | 0                           | 0                        |
| 58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov                                                 | 675260,59                  | 658759,33                   | 16501,26                 |
|                                                                                                       |                            |                             |                          |
| <b>Výnosy</b>                                                                                         | <b>1651020,93</b>          | <b>1544281,04</b>           | <b>106739,89</b>         |
| 60 – Tržby za vlastné výkony a tovar                                                                  | 9836,45                    | 11356,36                    | -1519,91                 |
| 61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb                                                          | 0                          | 0                           | 0                        |
| 62 – Aktivácia                                                                                        | 1060,12                    | 1305,54                     | -245,42                  |
| 63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov                                                       | 1382897,57                 | 1305968,50                  | 76929,07                 |
| 64 – Ostatné výnosy                                                                                   | 33946,96                   | 47010,79                    | -13063,83                |
| 65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia      | 32821,32                   | 17633,97                    | 15187,35                 |
| 66 – Finančné výnosy                                                                                  | 343,69                     | 396,11                      | -52,42                   |
| 67 – Mimoriadne výnosy                                                                                | 0                          | 0                           | 0                        |
| 69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC | 190114,82                  | 160609,77                   | 29505,05                 |
|                                                                                                       |                            |                             |                          |
| <b>Hospodársky výsledok<br/>/ + kladný HV, - záporný HV /</b>                                         | <b>+171872,86</b>          | <b>+130042,68</b>           | <b>41830,18</b>          |
| <b>59 – Dane z príjmov</b>                                                                            | <b>48,27</b>               | <b>55,57</b>                | <b>-7,3</b>              |

**Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:**

Výška nákladov za rok 2014 v porovnaní s rokom 2013 sa zvýšila o **64909,71 €**. Podstatné zvýšenie nákladov bolo v oblasti služieb. Vyššie osobné náklady v účtovnej skupine 52 /mzdy, zákonné odvody/ o 11493,20 € v porovnaní s rokom 2013 súviselo so zvýšeným počtom zamestnancov v rámci projektov..

Výnosy za rok 2014 v porovnaní s rokom 2013 boli zvýšené o **106739,89 €**. K zvýšeniu došlo hlavne vo výnosoch v skupine 63 – Daňové výnosy a výnosy z poplatkov až o 76929,07€ a z výnosu dane z príjmov poukázaný územnej samospráve a v účtovnej skupine 69 – Výnosy z transferov o 29505,05€, ktoré vzniklo zúčtovaním nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektov a zúčtovaním finančného príspevku na projekty chránených dielní.

**Návrh na rozdelenie zisku za rok 2014**

Za rok 2014 činili výnosy **1651020,93 €** a náklady **1479099,80 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je zisk **+171921,13 €**, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 48,27 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je zisk +171872,86 €**.

| <b>Výkaz ziskov a strát:</b>            | <b>V celých eurách</b> |
|-----------------------------------------|------------------------|
| Výnosy                                  | <b>1651020,93</b>      |
| Náklady                                 | <b>-1479148,07</b>     |
| Výsledok hospodárenia pred zdanením     | 171921,13              |
| Daň z príjmu                            | -48,27                 |
| <b>Výsledok hospodárenia po zdanení</b> | <b>+171872,86</b>      |

Výsledok hospodárenia v obci Nižná za rok 2014 vznikol:

|                                                                                 |              |                     |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------------|
| a/ z vlastnej činnosti obce                                                     | 42           | +753068,09 €        |
| b/ z bežných transferov poskytnutých zriadeným RO a PO                          |              | -581195,23 €        |
| z toho:                                                                         |              |                     |
| - Základnej škole s MŠ Nižná                                                    | -297642,23 € |                     |
| - Základná umelecká škola Nižná                                                 | -238553,00 € |                     |
| - Technickým službám I. Nižná                                                   | - 45000 €    |                     |
| c/ z kapitálových transferov poskytnutých zriadeným RO a PO                     |              | 0                   |
| d/ z bežných transferov a kapitálových transferov poskytnutých cudzím subjektom |              | -34499,00 €         |
| Výsledok hospodárenia v obci Nižná za rok 2014 nevznikol:                       |              |                     |
| e/ pri bežných transferoch od cudzích subjektov                                 |              | -3742,32 €          |
| f/ pri kapitálových transferoch od cudzích subjektov                            |              | 0 €                 |
| <b>Celkom</b>                                                                   | <b>zisk</b>  | <b>+171872,86 €</b> |

#### Prehľad výsledku hospodárenia za rok 2014 €

|                                                                                 | Náklady           | Výnosy             | + zisk<br>- strata |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------|--------------------|
| a/ vlastná činnosť                                                              | 859711,52         | <b>-1651020,93</b> | -791309,41         |
| b/ bežné transfery poskytnuté zriadeným RO a PO                                 | 581 195,23        | -                  | -581195,23         |
| z toho:                                                                         |                   |                    |                    |
| - ZŠ s MŠ Nižná                                                                 | 297642,23         | -                  | -297642,23         |
| - ZUŠ Nižná                                                                     | 238553,00         | -                  | -238553,00         |
| - TS I. Nižná                                                                   | 45000,00          |                    | -45000,000         |
| c/ kapitálové transfery poskytnuté zriadeným RO a PO                            | 0                 | -                  | 0                  |
| z toho:                                                                         |                   |                    |                    |
| - ZŠ s MŠ Nižná                                                                 |                   | -                  |                    |
| - ZUŠ Nižná                                                                     |                   | -                  |                    |
| - TS I. Nižná                                                                   |                   |                    |                    |
| d/ z bežných transferov a kapitálových transferov poskytnutých cudzím subjektom | 34499,00          | -                  | -34499,00          |
| e/ pri bežných transferoch od cudzích subjektov                                 | 3742,32           | -                  | -3742,32           |
| f/ pri kapitálových transferoch od cudzích subjektov                            |                   |                    | -                  |
| <b>Celkom</b>                                                                   | <b>1479148,07</b> | <b>-1651020,93</b> | <b>-171872,86</b>  |

Účtovná jednotka navrhuje vykázaný kladný výsledok hospodárenia za rok 2014, ktorým je **zisk** v čiastke - **171872,86 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

#### b) Za konsolidovaný celok

#### Agregovaný výkaz ziskov a strát konsolidovaného celku k 31. 12. 2014

| Výkaz ziskov<br>a strát                           | Obec Nižná | Základná škola<br>s MŠ Nižná | Základná<br>umelecká<br>škola Nižná | Technické služby<br>I. Nižná | Agregovaný<br>výkaz ziskov<br>a strát |
|---------------------------------------------------|------------|------------------------------|-------------------------------------|------------------------------|---------------------------------------|
| <b>NÁKLADY</b>                                    |            |                              |                                     |                              |                                       |
| 501 Spotreba materiálu                            | 36372,17   | 110798,41                    | 1522,39                             | 87453,20                     | <b>236146,17</b>                      |
| 502 Spotreba energie                              | 77487,85   | 71306,54                     | 8628,00                             | 60120,12                     | <b>217542,51</b>                      |
| 511 Opravy a udržiavanie                          | 122918,67  | 30198,93                     | 1120,65                             | 31493,57                     | <b>185731,82</b>                      |
| 512 Cestovné                                      | 1703,44    | 2343,79                      | 14,74                               | 0                            | <b>4061,97</b>                        |
| 513 Náklady na reprezentáciu                      | 9503,75    | 0                            | 0                                   | 0                            | <b>9503,75</b>                        |
| 518 Ostatné služby                                | 130315,05  | 22050,51                     | 20975,56                            | 6088,16                      | <b>179429,28</b>                      |
| 521 Mzdové náklady                                | 198609,42  | 576306,92                    | 148889,62                           | 75346,35                     | <b>999152,31</b>                      |
| 524 Zákonné sociálne poistenie                    | 63501,41   | 202636,21                    | 57649,68                            | 26107,98                     | <b>349895,28</b>                      |
| 527 Zákonné sociálne náklady                      | 12705,20   | 17686,34                     | 1811,21                             | 6353,45                      | <b>38556,20</b>                       |
| 531 Daň z motorových vozidiel                     | 0          | 0                            | 0                                   | 1182,53                      | <b>1182,53</b>                        |
| 538 Ostatné dane a poplatky                       | 346,02     | 0                            | 0                                   | 0                            | <b>346,02</b>                         |
| 544 Zmluvné pokuty<br>z omeškania                 | 0          | 0                            | 0                                   | 0                            | <b>0</b>                              |
| 545 Ostatné pokuty, penále<br>a úroky z omeškania | 4,77       | 0                            | 0                                   | 33,30                        | <b>38,07</b>                          |
| 546 Odpis pohľadávky                              | 0          | 0                            | 0                                   | 0                            | <b>0</b>                              |
| 548 Ostatné náklady na<br>prevádzkovú činnosť     | 19216,91   | 15462,34                     | 0                                   | 0                            | <b>34679,25</b>                       |
| 551 Odpisy DNM a DHM                              | 113624,31  | 12524,00                     | 276,00                              | 8228,38                      | <b>134652,69</b>                      |
|                                                   | 0          | 0                            | 0                                   | 0                            | <b>0</b>                              |

|                                                                                                                         |                   |                   |                  |                  |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|-------------------|
| 552 Tvorba zákonných rezerv                                                                                             | 0                 | 43 0              | 0                | 0                | 0,00              |
| 553 Tvorba ostatných rezerv                                                                                             | 1250,00           | 0                 | 0                | 0                | 1250,00           |
| 562 Úroky                                                                                                               | 8851,10           | 0                 | 0                | 0                | 8851,10           |
| 568 Ostatné finančné náklady                                                                                            | 7429,14           | 4074,13           | 469,39           | 1793,19          | 13765,85          |
| 584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do RO a PO zriadených obcou alebo VÚC | 608062,91         | 0                 | 0                | 0                | 608062,91         |
| 585 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC                                                           | 7413,60           | 0                 | 0                | 0                | 7413,60           |
| 586 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC subjektom mimo verejnej správy                            | 59784,08          | 0                 | 0                | 0                | 59784,08          |
| 587 Náklady na ostat. transfery                                                                                         | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 |
| 588 Náklady z odvodu príjmov                                                                                            | 0                 | 41828,04          | 22862,00         | 0                | 64690,04          |
| 589 Náklady z budúceho odvodu príjmov                                                                                   | 0                 | 104,00            | 744,00           | 0                | 848,00            |
| 591 Splatná daň z príjmov – zrážková daň z úrokov                                                                       | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0,00              |
| <b>SPOLU</b>                                                                                                            | <b>1479099,80</b> | <b>1107320,16</b> | <b>264963,24</b> | <b>304200,23</b> | <b>3155583,43</b> |
|                                                                                                                         |                   |                   |                  |                  |                   |
| <b>VÝNOSY</b>                                                                                                           |                   |                   |                  |                  |                   |
| 602 Tržby z predaja služieb                                                                                             | 9836,45           | 140347,05         | 23606,00         | 155573,56        | 329363,06         |
| 624 Aktivácia dlhod.hm.maj.                                                                                             | 1060,12           | 0                 | 0                | 0                | 1060,12           |
| 632 Daňové výnosy                                                                                                       | 1322115,83        | 0                 | 0                | 0                | 1322115,83        |
| 633 Výnosy z poplatkov                                                                                                  | 60781,74          | 0                 | 0                | 0                | 60781,74          |
| 641 Tržby z predaja DHM                                                                                                 | 2657,40           | 0                 | 0                | 00               | 2657,40           |
| 642 Tržby z predaja materiálu                                                                                           | 705,00            | 0                 | 0                | 0                | 705,00            |
| 645 Ostatné pokuty a penále                                                                                             | 1060,00           | 0                 | 0                | 0                | 1060,00           |
| 648 Ostatné výnosy                                                                                                      | 29524,56          | 4803,81           | 0                | 78294,45         | 112622,82         |
| 653 Zúčtovanie ostat. rezerv                                                                                            | 32821,32          | 11944,00          | 5462,00          | 5667,92          | 55895,24          |
| 662 Úroky                                                                                                               | 343,69            | 0                 | 0                | 2,89             | 346,58            |
| 672 Náhrady škôd                                                                                                        | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 |
| 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou, VÚC                    | 0                 | 302746,04         | 238553,00        | 45000,00         | 586299,04         |
| 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriad. obcou alebo VÚC              | 0                 | 11907,68          | 276,00           | 8228,38          | 20412,06          |
| 693 Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy                    | 83263,68          | 630874,36         | 2463,00          | 16039,65         | 732640,69         |
| 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy               | 39869,29          | 616,32            | 0                | 0                | 40485,61          |
| 696 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločností                                               | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 |
| 697 Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy                                       | 100,00            | 1351,81           | 0                | 0                | 1451,81           |
| 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov                                                                     | 66881,85          | 0                 | 0                | 0                | 66881,85          |

|                                                       |                   |                   |                  |                  |                   |
|-------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|-------------------|
| <b>SPOLU</b>                                          | <b>1651020,93</b> | <b>1104591,07</b> | <b>270360,00</b> | <b>308806,85</b> | <b>3334778,85</b> |
|                                                       |                   |                   |                  |                  |                   |
| <b>Výsledok hospodárenia po zdanení +zisk/-strata</b> | <b>+171921,13</b> | <b>-2729,09</b>   | <b>+5396,76</b>  | <b>+4606,62</b>  | <b>+179195,42</b> |

**Prehľad konsolidačných operácií vo Výkaze ziskov a strát:**

|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Výkaz ziskov a strát                         | Spolu EUR         | Konsolidačné operácie:                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>NÁKLADY:</b>                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>1/ Agregované náklady:</b>                | <b>3155583,43</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2/ Eliminácia za:                            |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| - Obec Nižná                                 | 608062,91         | 584 Náklady na transfery z rozpočtu obce do:<br>RO / ZŠ / -316005,50<br>RO /ZUŠ/ - 238829,00<br>PO /TS / - 53228,38                                                                                                                                                |
| - Základná škola s MŠ Nižná                  | 43275,85          | 518 Služby - 1343,81<br>588 Náklady z odvodu príjmov /obec/ -41828,04<br>589 náklady budúcich období - 104,00                                                                                                                                                      |
| - Základná umelecká škola Nižná              | 23606,00          | 588 Náklady z odvodu príjmov /obec/ -22862,00<br>589 Náklady z budúcich odvodov -744,00                                                                                                                                                                            |
| - Technické služby I. Nižná                  | 0                 |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Spolu eliminácia</b>                      | <b>-674944,76</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>3/ Konsolidované náklady</b>              | <b>2480638,67</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Výkaz ziskov a strát                         | Spolu EUR         | Konsolidačné operácie:                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>VÝNOSY:</b>                               |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>1/ Agregované výnosy</b>                  | <b>3334778,85</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2/ Eliminácia za:                            |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| - Obec Nižná                                 | 87293,91          | 633 Výnosy z poplatkov /ZŠ/ -0,-<br>633 Výnosy z poplatkov /obec/ -0,-<br>648 Ostatné výnosy /TS/ -0,-<br>694 Výnosy z kapit. transferov/ obec/ - 20412,06<br>699 Výnosy z odvodu rozp. príjmov /ZŠ/ -43275,85<br>699 Výnosy z odvodu rozp. príjmov/ZUŠ/ -23606,00 |
| - Základná škola s MŠ Nižná                  | 304097,85         | 691 Výnosy z BT /obec/ -302746,04<br>697 Výnosy - 1351,81                                                                                                                                                                                                          |
| - Základná umelecká škola Nižná              | 238553,00         | 602 Tržby z predaja služieb /obec/ -0,-<br>642 Tržby z predaja materiálu/obec/ -0,-<br>691 Výnosy z BT /obec/ - 238553,00                                                                                                                                          |
| - Technické služby I. Nižná                  | 45000,00          | 691 Výnosy z BT /obec/ -45000,00                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Spolu eliminácia</b>                      | <b>674944,76</b>  |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>3/ Konsolidované výnosy</b>               | <b>2659834,09</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Výsledok hospodárenia po agregácii</b>    | <b>+179195,42</b> | <b>Z i s k</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                              |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Výsledok hospodárenia po konsolidácii</b> | <b>+179195,42</b> | <b>Z i s k</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |

| Výkaz ziskov a strát                                                                                                    | 45 | Agregovaný výkaz ziskov a strát | Eliminácia nákladov | Eliminácia výnosov | Konsolidovaný výkaz ziskov a strát |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------|---------------------|--------------------|------------------------------------|
| <b>NÁKLADY</b>                                                                                                          |    |                                 |                     |                    |                                    |
| 501 Spotreba materiálu                                                                                                  |    | 236146,17                       |                     |                    | 236146,17                          |
| 502 Spotreba energie                                                                                                    |    | 217542,51                       |                     |                    | 217542,51                          |
| 511 Opravy a udržiavanie                                                                                                |    | 185731,82                       |                     |                    | 185731,82                          |
| 512 Cestovné                                                                                                            |    | 4061,97                         |                     |                    | 4061,97                            |
| 513 Náklady na reprezentáciu                                                                                            |    | 9503,75                         |                     |                    | 9503,75                            |
| 518 Ostatné služby                                                                                                      |    | 179429,28                       | 1343,81             |                    | 178085,47                          |
| 521 Mzdové náklady                                                                                                      |    | 999152,31                       | 0                   |                    | 999152,31                          |
| 524 Zákonné sociálne poistenie                                                                                          |    | 349895,28                       | 0                   |                    | 349895,28                          |
| 527 Zákonné sociálne náklady                                                                                            |    | 38556,20                        | 0                   |                    | 38556,20                           |
| 531 Daň z motorových vozidiel                                                                                           |    | 1182,53                         | 0                   |                    | 1182,53                            |
| 538 Ostatné dane a poplatky                                                                                             |    | 346,02                          | 0                   |                    | 346,02                             |
| 545 Ostatné pokuty penále a úroky z omeškania                                                                           |    | 38,07                           | 0                   |                    | 38,07                              |
| 546 Odpis pohľadávky                                                                                                    |    | 0                               | 0                   |                    | 0                                  |
| 548 Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť                                                                              |    | 34679,25                        | 0                   |                    | 34679,25                           |
| 551 Odpisy DNM a DHM                                                                                                    |    | 134652,69                       | 0                   |                    | 134652,69                          |
| 552 Tvorba zákonných rezerv                                                                                             |    | 0                               | 0                   |                    | 0                                  |
| 553 Tvorba ostatných rezerv                                                                                             |    | 1250,00                         | 0                   |                    | 1250,00                            |
| 562 Úroky                                                                                                               |    | 8851,10                         | 0                   |                    | 8851,10                            |
| 568 Ostatné finančné náklady                                                                                            |    | 13795,34                        | 0                   |                    | 13765,85                           |
| 584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do RO a PO zriadených obcou alebo VÚC |    | 608062,91                       | 608062,91           |                    | 0                                  |
| 585 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC                                                           |    | 7413,60                         | 0                   |                    | 7413,60                            |
| 586 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC mimo verejnej správy                                      |    | 59784,08                        | 0                   |                    | 59784,08                           |
| 587 Náklady na ostatné transfery                                                                                        |    | 0                               | 0                   |                    | 0                                  |
| 588 Náklady z odvodu príjmov                                                                                            |    | 64690,04                        | 64690,04            |                    | 0                                  |
| 589 Náklady z budúceho odvodu príjmov                                                                                   |    | 848,00                          | 848,00              |                    | 0                                  |
| 591 Splatná daň z príjmov – zrážková daň z úrokov                                                                       |    | 0                               | 0                   |                    | 0                                  |
| <b>SPOLU</b>                                                                                                            |    | <b>3155612,92</b>               | <b>674944,76</b>    |                    | <b>2480638,67</b>                  |
|                                                                                                                         |    |                                 |                     |                    |                                    |
| <b>VÝNOSY</b>                                                                                                           |    |                                 |                     |                    |                                    |
| 602 Tržby z predaja služieb                                                                                             |    | 329363,06                       |                     |                    | 329363,06                          |
| 624 Aktivácia dlhodobého hmotného majetku                                                                               |    | 1060,12                         |                     |                    | 1060,12                            |
| 632 Daňové výnosy                                                                                                       |    | 1322115,83                      |                     |                    | 1322115,83                         |
| 633 Výnosy z poplatkov                                                                                                  |    | 60781,74                        |                     |                    | 60781,74                           |
| 641 Tržby z predaja DHM                                                                                                 |    | 2657,40                         |                     |                    | 2657,40                            |
| 642 Tržby z predaja materiálu                                                                                           |    | 705,00                          |                     |                    | 705,00                             |
| 645 Ostatné pokuty a penále                                                                                             |    | 1060,00                         |                     |                    | 1060,00                            |
| 648 Ostatné výnosy                                                                                                      |    | 112622,82                       |                     |                    | 112622,82                          |
| 652 Zúčtovanie zákon. rezerv                                                                                            |    | 0                               |                     |                    | 0                                  |
| 653 Zúčtovanie ostat. rezerv                                                                                            |    | 55895,24                        |                     |                    | 55895,24                           |
| 662 Úroky                                                                                                               |    | 346,58                          |                     |                    | 346,58                             |
|                                                                                                                         |    | 0                               |                     |                    | 0                                  |
| 672 Náhrady škôd                                                                                                        |    | 0                               |                     | 0                  | 0                                  |
|                                                                                                                         |    |                                 |                     | 586299,04          | 0                                  |
| 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce                                                                         |    | 586299,04                       |                     |                    |                                    |

|                                                                                                            |                   |  |                   |                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|-------------------|-------------------|
| alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC                                                  |                   |  |                   |                   |
| 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriad. obcou alebo VÚC | 20412,06          |  | 20412,06          | 0                 |
| 693 Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy       | 732640,69         |  | 0                 | 732640,69         |
| 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy  | 40485,61          |  | 0                 | 40485,61          |
| 696 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločností                                  | 0                 |  | 0                 | 0                 |
| 697 Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy                          | 1451,81           |  | 1351,81           | 100,00            |
| 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov                                                        | 66881,85          |  | 66881,85          | 0                 |
| <b>SPOLU</b>                                                                                               | <b>3334778,85</b> |  | <b>-674944,76</b> | <b>2659834,09</b> |
|                                                                                                            |                   |  |                   |                   |
| <b>Výsledok hospodárenia po zdanení +zisk/-strata</b>                                                      | <b>179195,42</b>  |  |                   | <b>179195,42</b>  |

Hospodársky výsledok za konsolidovaný celok 179195,42 €

## 7. Ostatné dôležité informácie

### 7.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2014 Obec Nižná prijala nasledovné **bežné granty a transfery**:

| P.č. | Poskytovateľ                                       | Suma v €         | Účel                                                               |
|------|----------------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------|
|      | <b>Granty:</b>                                     |                  |                                                                    |
| 1.   |                                                    |                  |                                                                    |
|      | <b>Spolu granty</b>                                |                  |                                                                    |
|      |                                                    |                  |                                                                    |
|      | <b>Transfery:</b>                                  |                  |                                                                    |
| 1.   | Krajský školský úrad                               | 638476,00        | prenesené kompetencie                                              |
| 2.   | Krajský školský úrad                               | 13683,00         | vzdelávacie poukazy                                                |
| 3.   | Krajský školský úrad                               | 1674,00          | Mimoriadne výsledky žiakov                                         |
| 4.   | Krajský školský úrad                               | 7617,60          | dopravné , znevýhodnené deti,                                      |
| 5.   | Krajský školský úrad                               | 5642,00          | štátny príspevok predškolač                                        |
| 6.   | Krajský školský úrad                               | 7800,00          | Asistent učiteľa                                                   |
| 7.   | Krajský školský úrad                               | 2463,00          | Čarovná flauta                                                     |
| 8.   | ÚPSVaR Námestovo                                   | 2353,00          | strava pre deti hmotný v núdzi                                     |
| 9.   | ÚPSVaR Námestovo                                   | 431,60           | školské potreby                                                    |
| 10.  | Ministerstvo vnútra SR                             | 5977,75          | matričná činnosť                                                   |
| 11.  | Obvodný úrad Námestovo                             | 1327,92          | register obyvateľov SR                                             |
| 12.  | Krajský stavebný úrad                              | 3742,32          | stavebný poriadok,                                                 |
| 13.  | ROEP                                               | 518,00           |                                                                    |
| 14.  | Obvodný úrad Námestovo                             | 320,40           | refundácia .výdavkov CO                                            |
| 15.  | Ministerstvo kultúry                               | 700,00           | knižničný fond                                                     |
| 16.  | Obvodný úrad Námestovo                             | 10672,23         | voľby                                                              |
| 17.  | Krajský úrad pre cestnú dopravu a poz. komunikácie | 377,13           | prenesený výkon št. správy na životné prostredie                   |
| 18.  | Krajský úrad životného prostredia                  | 173,84           | prenesený výkon miestne a účelové komunikácie                      |
| 19.  | ÚPSVaR Námestovo                                   | 1338,76          | Aktivačná činnosť                                                  |
| 20.  | ÚPSVaR Námestovo                                   | 28385,93         | chránená dielňa, služby                                            |
| 21.  | ÚPSVaR Námestovo                                   | 2468,65          | chránená dielňa, knižnica                                          |
| 22.  | Žilinský samosprávny kraj                          | 27 60,75         | mikroprojekt PL-SK spoznáваме sa prostredníctvom športu a kultúry. |
|      | <b>Spolu transfery</b>                             | <b>763403,88</b> |                                                                    |
|      |                                                    |                  |                                                                    |
|      | <b>Spolu bežné transfery a granty</b>              | <b>763403,88</b> |                                                                    |

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v<sup>47</sup> súlade s ich účelom.

V roku 2014 Obec Nižná prijala nasledovné kapitálové transfery :

| P.č. | Poskytovateľ                      | Suma v €        | Investičná akcia   |
|------|-----------------------------------|-----------------|--------------------|
| 1.   | Audiovizuálny fond                | 1300,00         | Kino Ostražica     |
| 2.   | Ministerstvo vnútra SR            | 7000,00         | Kamerový systém    |
| 3.   | Ministerstvo dopravy SR           | 1440,00         | Územný plán        |
| 4.   | Grand KIA                         | 2223,93         | Lavička bez barier |
|      | <b>Spolu kapitálové transfery</b> | <b>11963,93</b> |                    |

V roku 2014 rozpočtová organizácia Základná škola s MŠ Nižná 487, 027 43 Nižná prijala nasledovné granty a transfery:

| Poskytovateľ       | Účelové určenie grantov a transferov                 | Suma prijatých prostriedkov v € |
|--------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Granty:            |                                                      |                                 |
|                    | <b>Spolu granty</b>                                  | <b>0</b>                        |
| Transfery:         |                                                      |                                 |
|                    |                                                      |                                 |
| Obec - zriaďovateľ | Normatívny príspevok na prenesené kompetencie        | 638476,00                       |
| Obec - zriaďovateľ | Štátny príspevok predškolski                         | 5642,00                         |
| Obec - zriaďovateľ | Odchodné                                             | 776,00                          |
| Obec - zriaďovateľ | Asistent učiteľa                                     | 7800,00                         |
| Obec - zriaďovateľ | Dotácia pre žiakov zo sociálne znevýhod. prostredia  | 1674,00                         |
| Obec - zriaďovateľ | Vzdelávacie poukazy                                  | 13683,00                        |
| Obec - zriaďovateľ | Príspevky pre deti v hmotnej núdzi – školské potreby | 431,60                          |
| Obec - zriaďovateľ | Dopravné – znevýhodnené deti                         | 7617,60                         |
|                    | <b>Spolu transfery</b>                               | <b>676100,20</b>                |
|                    |                                                      |                                 |
|                    | <b>Spolu granty a transfery</b>                      | <b>676100,20</b>                |

Normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené na prenesené kompetencie boli zasielané z Krajského školského úradu v Žiline na Obec Nižná. Obec je prechodná stanica cez ktorú sa poukazujú transfery z KŠÚ na Základnú školu ako aj dávky pre deti v hmotnej núdzi prijaté z ÚPSVaR.

V roku 2014 rozpočtová organizácia Základná umelecká škola Nižná 487, 027 43 Nižná prijala nasledovné granty a transfery:

| Poskytovateľ       | Účelové určenie grantov a transferov | Suma prijatých prostriedkov v € |
|--------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| Granty:            |                                      |                                 |
|                    | <b>Spolu granty</b>                  | <b>0</b>                        |
| Transfery:         |                                      |                                 |
| Obec - zriaďovateľ | Čarovná flauta                       | 2463,00                         |
|                    | <b>Spolu transfery</b>               | <b>2463,00</b>                  |

Základná umelecká škola každý rok usporadúva celoslovenskú súťaž Čarovná flauta na ktorú finančne prispieva aj Krajský školský úrad v Žiline cestou Obce Nižná. Obec je prechodná stanica cez ktorú sa poukazujú transfery z KŠÚ na Základnú umeleckú školu.

V roku 2014 príspevková organizácia Technické služby I. Nižná prijala nasledovné transfery:

| Poskytovateľ | Účelové určenie grantov a transferov | Suma prijatých |
|--------------|--------------------------------------|----------------|
|--------------|--------------------------------------|----------------|

|            |                                                                                                                |                         |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|            |                                                                                                                | <b>prostriedkov v €</b> |
| ÚPSVaR     | Príspevok na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti podľa § 50i zákona č.5/2004 o službách zamestnanosti | 16039,65                |
| Námestovo  |                                                                                                                |                         |
| Obec Nižná | Bežný transfer na prevádzku príspevkovej organizácie                                                           | 45000,00                |
|            | <b>Spolu</b>                                                                                                   | <b>61039,65</b>         |

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- Bežný transfer na činnosť príspevkovej organizácie v sume 45000,00 €

## 7.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2014 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 15/2008 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

| Prijímateľ dotácie                     | Účelové určenie dotácie | Suma poskytnutých prostriedkov v € |
|----------------------------------------|-------------------------|------------------------------------|
| <b>Bežné výdavky:</b>                  |                         |                                    |
| Telovýchovná jednota - bežné výdavky   | činnosť                 | 18065,00                           |
| Futbalový klub - bežné výdavky         | činnosť                 | 8840,00                            |
| Orava – senior – bežné výdavky         | nákup inventáru         | 2000,00                            |
| Oravaman                               | Na činnosť              | 2180,00                            |
| Jednota dôchodcov Nižná                | činnosť                 | 1000,00                            |
| Klub dôchodcov Nižná                   | činnosť                 | 300,00                             |
| Chrámový zbor Nižná                    | činnosť                 | 500,00                             |
| Dyhový súbor Nižňanka                  | činnosť                 | 1494,00                            |
| Združenie zdravotne postihnutých Nižná | činnosť                 | 120,00                             |
|                                        |                         | <b>34499,00</b>                    |

## 7.3 Významné investičné akcie v roku 2014

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2014:

### a) obec

- Dokončenie matričných priestorov
- Výkup pozemkov, cintorín
- Vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie - pokračovanie
- Kamerový systém
- Tržnicový stánok
- Lavička bez bariér
- Parkovisko pri kostole, cintoríne a zdravotnom stredisku
- Chodník okolo rotundy
- Autobusová zástavka
- Prístrešok TS
- Prístrešok na zbernom dvore
- Príspevok na rehabilitačné stredisko
- Rekonštrukcia a modernizácia VO, projekt
- Rekonštrukcia strechy na budove MŠ Orličie

### b) rozpočtová organizácia

- Nákup pre školskú jedáleň za účelom modernizácie technologického zariadenia a zvýšenia kvality vydaných jedál pre stravníkov

## 7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Základnými dokumentmi strategického plánovania obce Nižná sú:

### 1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná pre obdobie 2006 – 2015

ako strednodobý strategický dokument určuje smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych cieľov a priorít v oblastiach:

- občianska infraštruktúra,
- ľudské zdroje, sociálne služby a zdravotníctvo,
- technická infraštruktúra a životné prostredie,

- hospodárstvo a ekonomika,
- cestovný ruch, cezhraničná spolupráca a regionálny rozvoj,<sup>49</sup>
- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
- informačné technológie.

Tento dokument bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Nižnej dňa 31. januára 2005. Pomáha pri čerpaní prostriedkov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie, štátnych podporných programov a schém štátnej pomoci ako aj iných podporných programov či nástrojov a to nielen mestu, ale aj všetkým organizáciám sídlacim na území mesta. Dokument je dôležitý aj pri rokovaní s investormi, pri presadzovaní záujmov občanov obce, vytvára rámec pre pôsobenie všetkých subjektov na území obce.

## 2. Územný plán Obce Nižná

Cieľom návrhu riešenia územného plánu Obce Nižná je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v území v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom využíva možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

### **Základné ciele smerovania našej obce:**

- všetko úsilie sústrediť na zabezpečenie kultúrneho, bezpečného a pokojného života občanov obce,
- sústrediť pozornosť na vypracovanie kvalitných a úspešných projektov pre čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ s cieľom zamerať sa na vytváranie nových pracovných príležitostí a skvalitňovanie podmienok života v našej obci,
- vytvárať podmienky na spoluprácu s investormi, ktorí na území našej obce chcú zabezpečiť nové pracovné príležitosti,
- skvalitňovať a modernizovať infraštruktúru obce, najmä investíciami subjektov, ktorým prináleží vlastníctvo či správa majetku /vodárne, plynárne, elektrárne, dopravné komunikácie a pod./
- vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu a výstavbu nájomných bytov s možnosťami realizácie potrebnej infraštruktúry daných lokalít,
- spolupracovať a vytvárať podmienky pre Národnú diaľničnú spoločnosť pri výstavbe rýchlostnej cesty R3 v úseku Nižná – Tvrdošín,
- pripraviť a schváliť aktualizáciu územného plánu Nižnej s cieľom vytvárať podmienky pre ich ďalší rozvoj,
- vytvárať podmienky pre sústavné skvalitňovanie nášho životného prostredia s cieľom si udržať povesť čistej a zelenej obce,
- dialóg medzi starostom, poslancami, pracovníkmi obce, jeho organizáciami a občanmi, ktorým záleží na ďalšom osude obce.

Predpokladané investičné a neinvestičné akcie realizované v budúcich rokoch:

#### a) obec

- Rekonštrukcie miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk v obci
- Odvodnenie cintorína v obci
- Rekonštrukcia Domu kultúry – vonkajšie a vnútorné práce na budove, výstavba kancelárie, úpravy chodieb
- Výstavby verejného osvetlenia
- Predĺženie chodníkov ku záhradkáckym osadám za plavárňou

#### b) rozpočtová organizácia

- Nákup investície do školskej jedálne

#### c) príspevková organizácia

- realizácia stavebnej časti na budove TS
- výmena okien na dome služieb
- Pre skvalitnenie činnosti príspevkovej organizácie postupne meniť vozový park

## 7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.